

12-13-14-15-16-17
Handelingen 18-19-20-21-22-23

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van december 1990

ACTIEPLAN TER BESTRIJDING VAN DE STRUCTURELE WERKLOOSHEID

BENOEMING VAN DE GRIFFIER

BESTUURLIJK BELEID

HULDE AAN DE SCHEIDENDE GRIFFIER

MIDDELENBEGROTING 1991

NEDERLANDSTALIG OPENBAAR BIBLIOTHEEKWERK

PROGRAMMADECREET

UITGAVENBEGROTING 1991

Inhoud

Nr. 12 Vrijdag 7 december 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 307

Werkgroep Migranten
Samenstelling, blz. 307

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
– 395 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 307

Sprekers : Minister L. Van den Bossche, de heren A. Denys, J. Geysels

Artikelsgewijze bespreking, blz. 317
Sprekers : de heer A. Denys, Minister L. Van den Bossche, Minister T. Kelchtermans, de heren J. Geysels, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 339

Nr. 13 Vrijdag 7 december 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 341

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
– 395 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Artikelsgewijze bespreking (Voortzetting), blz. 341

Sprekers : de heren J. Geysels, A. Denys, Minister T. Kelchtermans, Minister L. Van den Bossche

Voorstel van resolutie van de heer M. Olivier c.s. betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid
– 253 (1988/1989) – Nrs. 1 tot 6

Bespreking, blz. 352

Sprekers : de heren J. De Roo, D. Van Mechelen, I. Egelmeers, J. Geysels, L. Dierickx, A. Denys, M. Olivier

Motie van orde

Persoonlijk feit, blz. 359

Sprekers : de heren A. Denys, M. Olivier

Voorstel van resolutie van de heer M. Olivier c.s. betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid
– 253 (1988/1989) – Nrs. 1 tot 6

Bespreking (Voortzetting), blz. 360

Spreker : de heer D. Van Mechelen

Omslag 2

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
– 395 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Aangehouden stemmingen, blz. 360

Sprekers : de heren R. Van Rompaey, A. Denys, Minister J. Lenssens

Hoofdelijke stemming, blz. 371

Sprekers : de heren L. Hancké, J. Geysels, A. Denys, R. Van Hooland, G. Verhaegen

Voorstel van resolutie van de heer M. Olivier c.s. betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid
– 253 (1988/1989) – Nrs. 1 tot 6

Hoofdelijke stemming, blz. 375

Regeling van de werkzaamheden, blz. 375

Nr. 14 Maandag 10 december 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 377

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 (+ Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking, blz. 377

Sprekers : mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, verslaggever, de heer A. Denys, verslaggever, de heer G. Verhaegen, Minister G. Geens, de heren P. Za;Ec;Tbergen, E. Van Rompuy,

Regeling van de werkzaamheden, blz. 397

Nr. 15 Maandag 10 december 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 399

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991
– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 399

Sprekers : de heren W. De Vlieghere, A. Denys, Minister G. Geens, de heren E. Van Rompuy, P. Van Grembergen, J. Pede, J. Loones, J. Vandermarliere, R. Daems

Mededeling van de Voorzitter, blz. 418

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Externe aangelegenheden, blz. 418

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren A. Kempinaire, W. Luyten, Minister G. Geens, de heren A. Denys, G. Janzegers, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 429

Nr. 16 Dinsdag 11 december 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 431

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991
– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs en vorming, blz. 431

Sprekers : mevrouw A. Leysen, verslaggever, mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever, de heren C. Moors, E. Beysen, Minister D. Coens, de heren A. Denys, M. Van Peel, W. Seeuws, E. Van Rompuy, L. Vanhorenbeek. Minister R. De Wulf, de heren G. Janzegers, G. Annemans; R. Deswaene, mevrouw N. Maes

Regeling van de werkzaamheden, blz. 458

Nr. 17 Dinsdag 11 december 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 459

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs en vorming (Voortzetting), blz. 459

Sprekers : de heren A. Schellens, F. Sarens, R. Garcia, Jos Bosmans, J. Verheyden, mevrouw M. De Meyer, Minister D. Coens, de heren E. Beysen, L. Vanhorenbeek, Minister R. De Wulf, de heer A. Denys

Media, blz. 471

Sprekers : de heren E. Van Rompuy, A. Denys, Minister P. Dewael, de heren A. De Beul, D. Van Mechelen, P. Chevalier, H. Van Dienderen, H. Van Rompaey

Cultuur, blz. 486

Sprekers : de heer F. Bosmans, verslaggever, de heer M. Van Peel, verslaggever, Minister P. Dewael, de heren P. Berben, W. Seeuws, J. Geysels, H. Van Rompaey, A. De Beul, L. Peeters, W. Luyten, M. Desutter, H. Lauwers, W. Content, A. Denys

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

– 407 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 509

Sprekers : de heer M. Van Peel, verslaggever, de heren G. Verhaegen, W. Seeuws, A. De Beul, J. Geysels, Minister P. Dewael

Regeling van de werkzaamheden, blz. 513

Nr. 18 Woensdag 12 december 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 515

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, blz. 515

Sprekers : de heer R. Vanlerberghe, verslaggever, de heer M. Van Peel, Minister L. Van den Bossche, de heren M. Vanhoutte, H. De Loor, A. Denys, L. Vanhorenbeek, L. Peeters, J. Pede, E. Van Vaerenbergh, R. Van Hoolland

Regeling van de werkzaamheden, blz. 537

Nr. 19 Woensdag 12 december 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 539

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en gezondheid, blz. 539

Sprekers : de heer A. Deneir, verslaggever, mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, verslaggever, Minister J. Lenssens, de heren J. Van Hecke, J. Devolder, A. Denys, J. Van der Sande,

W. Peeters, F. Dewinter, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren H. Lauwers, W. Seeuws, F. Dielens, L. Hancké, Minister H. Weckx

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 570

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, de heren F. Vreven, H. De Loor, P. Vangansbeke, J. De Seranno, J. Timmermans, R. Van Rompaey, mevrouw F. Brepoels, de heer M. Olivier, Minister L. Waltmiel

Regeling van de werkzaamheden, blz. 587

**Nr. 20 Donderdag 13 december 1990
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 589

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991
– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 589

Openbare Werken en Verkeer, blz. 589

Motie van orde

Coördinatie van de werkzaamheden van de Vlaamse Raad met deze van de Kamer, blz. 589

Spreker : de heer H. De Croo

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)

– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Biilanen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 589

Openbare Werken en Verkeer (Voortzetting), blz. 590

Sprekers : de heer H. De Croo, de heer M. Didden, verslaggever, de heer T. Van Parys, verslaggever, de heer J. Ansoms, Minister J. Sauwens, de heren A. Schellens, H. Van Dierden, P. Van Grembergen, P. Dummez, A. Denys, W. Content, H. Candries, R. Van Hooland, W. Verreycken, J. De Seranno

Regeling van de werkzaamheden, blz. 616

**Nr. 21 Donderdag 13 december 1990
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 617

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Tewerkstelling, blz. 617

Sprekers : de heer J. De Roo, verslaggever, de heer I. Egelmeers, verslaggever, de heren C. Lisabeth, L. Bril, P. Vangansbeke, J. Laverge, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, mevrouw M. De Meyer, de heren H. Candries, A. Denys, F. Dielens, Mi-

nister N. De Batselier, Minister R. De Wulf

Regeling van de werkzaamheden, blz. 643

**Nr. 22 Vrijdag 14 december 1990
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 645

Samenstelling van een Commissie

Wijzigingen onder de plaatsvervangende leden, blz. 645

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991
– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda) en 8 tot 13
– 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

– 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 645

Sprekers : de heer J. Dufaux, verslaggever, de heer C. Lisabeth, verslaggever, de heren Jos Bosmans, Jozef Bosmans, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans, de heren J. Cuyvers, R. Van Hooland, W. Verreycken, E. Gryp, J. Caudron, E. Van Vaerenbergh, M. Capoen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 670

**Nr. 23 Vrijdag 14 december 1990
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 671

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 671

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 671

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 671

Verslag van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 671

Verslagen

Indiening, blz. 672

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 673

Opmerking van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 673

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 673

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 674

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud (Voortzetting), *blz. 674

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heren J. Geysels, A. Denys, E. Gryp, mevrouw N. Maes

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 681

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 682

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, Minister G. Geens, de heren J. De Seranno, R. Daems, G. Janzegers, mevrouw N. Maes

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Artikelsgewijze bespreking, blz. 711

Sprekers : de heer A. Denys, Minister G. Geens, de heren A. Deneir, R. Daems

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

- 407 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 749

Hulde aan de scheidende Griffier, blz. 750

Benoeming van de Griffier, blz. 752

Mededeling van de Voorzitter

Commissie belast met het onderzoek over het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, blz. 753

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 4
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 753

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

- 6 (1989-1990) – Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 + Addenda en 8 tot 13
- 13 (1989-1990) – Nr. 1 (Advies SERV)
- 15 (1990-1991) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemmings, blz. 754

Sprekers : de heren G. Janzegers, R. Daems

Hoofdelijke stemming, blz. 762

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, G. Annemans

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 765

Ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

- 424 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 19

Aangehouden stemmings, blz. 766

Spreker : de heer R. Daems

Hoofdelijke stemming, blz. 771

Samenstelling van een Commissie

Wijziging onder de vaste leden, blz. 772

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk

- 407 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 772

Regeling van de werkzaamheden, blz. 773

Bijlage 1

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991. Tabel, blz. 777

Bijlage II

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991. Tabel, blz. 785

Bijlage III

Vraag om uitleg

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de jacht in het Schulensbroek, blz. 824

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De Voorzitter : G. Cardoen, M. Mahieu, C. Marchand, M. Schoeters ; gezondheidsredenen.

E. Baldewijns ; buitenslands.

R. Uyttendaele ; ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

— 6 (1989-1990) — Nr. 1 (Toelichtingen)

— 7 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 4

— 13 (1989-1990) — Nr. 1 (Advies SERV)

— 15 (1990-1991) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

— 6 (1989-1990) — Nr. 1 (Toelichtingen)

— 8 (1989-1990) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 7 (+ Addenda) en 8 tot 13

— 13 (1989-1990) — Nr. 1 (Advies SERV)

— 15 (1990-1991) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

— 424 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 19

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

WELZIJN EN GEZONDHEID

De Voorzitter : We behandelen nu de materies waarvoor respectievelijk Minister Lenssens en Weckx bevoegd zijn, met name Welzijn en Gezondheid.

De heer Deneir, verslaggever, heeft het woord.

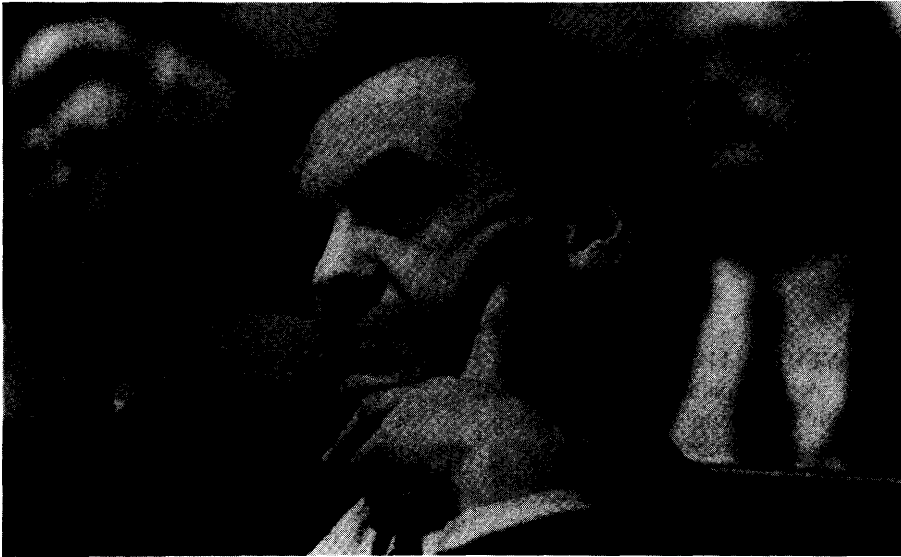
De heer A. Deneir, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wil dit verslag beperken tot een verslag over de algemene bespreking van de beide begrotingen, zoals die in de Commissie is verlopen. Vooreerst werd aandacht besteed

aan de begroting voor Welzijn en Gezondheid. Minister Lenssens heeft een uitvoerige toelichting gegeven bij zijn begroting en erop gewezen dat het totale budget voor welzijn en gezinsaanleg 34 miljard frank bedraagt. Dit vertegenwoordigt 8,4 ten honderd van de begroting 1991 van de Vlaamse Gemeenschap, terwijl dit in 1989 slechts 5,3 ten honderd bedroeg. Die stijging werd door de commissieleden toegejuicht.

Zij verheugden zich tevens over het feit dat hun opmerkingen zowel gemaakt in de Commissie als in de Openbare Vergadering in rekening werden gebracht bij de beleidsvoering.

Inzake bijzondere jeugdbijstand werd door verscheidene leden van de Commissie gevraagd naar de stand van zaken betreffende de uitvoering van het decreet van 28 maart 1990 tot wijziging van het decreet van 27 juni 1985 inzake bijzondere jeugdbijstand. Verder werd aandacht besteed aan de procedure aanhangig bij het Arbitragehof teneinde bepaalde artikelen van het decreet te vernietigen. De interpellant, hierbij gesteund door andere collega's, oordeelde dat dit de verdere invulling en uitoefening van de desbetreffende bevoegdheid door de Vlaamse Gemeenschap niet kan belemmeren. De Gemeenschapsminister onderschreef de vraag tot spoedige afhandeling van dit dossier bij het Overlegcomité.

Uit de uiteenzettingen betreffende de bejaardenzorg bleek duidelijk de bekommernis van de commissieleden

De heer J. Van Hecke liet zich namens de CVP-fractie zeer positief uit over de oriëntering van de begroting van Welzijn en Gezondheid. Die oriëntering ligt volgens het Kamerlid duidelijk in het verlengde van de klemtonen die de christendemocraten op het vlak van welzijn en gezondheid leggen

omtrent de betaalbaarheid van de zorg, zowel in hoofde van de bejaarden als van de overheid. Omtrent de toepassing van het recent ingevoerde alternatieve financieringssysteem voor de bouw van service flats werden diverse vragen gesteld : in concreto betreffende het toegangsbeleid, een evenwichtige regionale inplanting van deze flats en de plannen inzake uitbreiding van deze financieringstechniek naar andere beleidsdomeinen. Een betaalbare zorgenverstrekking is, luidens de Gemeenschapsminister, een belangrijke uitdaging waarvoor nu reeds in overleg met deskundigen naar oplossingen wordt gezocht.

Replicerend op diverse uiteenzettingen wees de Gemeenschapsminister op de moeilijkheden die het bepalen van een programmienorm voor kinderopvang onmogelijk maken. Verder wees hij op de grote inspanningen die tijdens de periode 1989-1990 werden gedaan om de behoeften te lenigen. Indien nodig zal de mogelijkheid

tot verdere inspanningen ter zake worden onderzocht naar aanleiding van de budgetcontrole 1991. De Gemeenschapsminister steunde de vraag van diverse commissieleden naar een beleidsnota van Kind en Gezin. Deze beleidsnota zal uiteraard in de Commissie worden besproken.

De beperkte middelen voor subsidiëring van de diensten voor Gezins- en Bejaardenhulp zullen de Gemeenschapsminister, blijkens zijn antwoord tot uitbreiding en/of erkenning toe te staan. Een selectie op basis van objectieve criteria zal noodzakelijk zijn. De hangende dossiers bij de twee niet-erkende adoptiediensten zullen conform de overgangsbepalingen van het decreet van 3 mei 1989 afgehandeld worden.

Met betrekking tot de gehandicaptenzorg gaf de Gemeenschapsminister, zoals gevraagd, nadere toelichtingen omtrent de uitvoering die zal gegeven worden aan het decreet van

27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap. De eerste stappen inzake de uitbouw van een meer gedifferentieerd net van voorzieningen werden reeds gezet. In dit verband werd verwezen naar de executievebesluiten inzake thuisbegeleidingsdiensten, de diensten voor zelfstandig wonen van personen met een fysieke handicap en die voor het begeleid wonen van personen met een mentale handicap. In deze globale context rijst ook de vraag naar de verdere uitbouw van de opvangmogelijkheden van volwassen gehandicapten. De daarnet aangehaalde besluiten vervangen de vroegere facultatieve subsidiëring van deze voorzieningen. Dit alles gebeurde in nauw overleg met de sector. Het kleine budget voor samenlevingsopbouw zal, luidens de Gemeenschapsminister, niet toelaten verregaande structurele wijzigingen in te schrijven in het aangekondigde ontwerp van raamdecreet. Ruime aandacht werd besteed aan de bespreking van de secties inzake maatschappelijk welzijn en kansarmoede. Hierbij werd onder meer informatief nadere toelichting gegeven omtrent de verdeling van het globale krediet ten behoeve van de ambulante welzijnszorg onder de diverse diensten. De vraag naar het uitbreiden van de 100 procent-norm voor de subsidiëring van de personeelskosten, die nu reeds bestaat voor bepaalde diensten, kan volgens de Gemeenschapsminister bij gebrek aan budgettaire middelen niet positief beantwoord worden op korte termijn, maar evenmin op langere termijn.

Inzake het migrantenbeleid werd door verscheidene commissieleden aangedrongen op een sterkere coördinatie van het beleid zowel binnen de Vlaamse Gemeenschap als op nationaal en internationaal niveau. Uiteraard zijn wij meer geïnteresseerd op wat gebeurt op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap. Slechts dan zal het beleid de meest prangende problemen, zoals de taalproblemen van volwassen migranten en het vervreemdingsprobleem van de migrantenjongeren, daadwerke-

Deneir

lijk kunnen aanpakken. In zijn antwoord wees de **Gemeenschapsminister** erop dat de politieke wil binnen de Vlaamse Executieve, in tegenstelling tot vroeger, nu duidelijk aanwezig is. Niettemin zal het nog enige jaren duren vooraleer de vruchten van dit beleid duidelijk zichtbaar zullen zijn.

Het totale budget voor volksgezondheid en medisch sociaal beleid bedraagt 5,186 miljard frank, dit is 2,8 ten honderd meer dan in 1990. In zijn zeer uitvoerige toelichting, waarvoor de Minister bijzondere gelukwensen mocht ontvangen, wees de heer Weckx, Gemeenschapsminister voor Gezondheidszorg, op de ingewikkelde afbakening van dit beleidsdomein in de nieuwe staatsstructuur. Ik raad de leden aan het verslag grondig na te lezen want er staan zeer leerzame zaken in.

Bijgevolg werden tussen de bevoegde overheden protocols en samenwerkingsakkoorden afgesloten teneinde een gecoördineerd beleid mogelijk te maken. Hierbij werd door diverse commissieleden gevraagd naar de stand van zaken betreffende de uitvoering van deze overeenkomsten. De reeds lang bestaande vraag van de Vlaamse Gemeenschap inzake het verhogen van de programmatornorm voor de RVT-bedden werd uiteindelijk, na herhaaldelijk aandringen van de Gemeenschapsminister, op de agenda van een overlegvergadering met het kabinet van Minister Busquin in december ingeschreven. Wij zijn nu in de maand december en wellicht kan de Minister ons nu meer inlichtingen verstrekken dan toen. Hierbij zullen de resultaten van de doorlichting van de V-diensten als basisgegevens worden genomen. In het verslag van de commissie voor V-diensten, dat sinds geruime tijd werd overgemaakt aan Minister Busquin, wordt onderstreept dat de maximale reconversie van deze diensten niet mag resulteren in een volledige afbouw ervan. In de resterende 2.500 V-bedden in Vlaanderen worden veelal RVT-patiënten verzorgd.

Het reconversiebeleid in de psychia-

trische sector, in het bijzonder de herconditionering van de psychiatrische instellingen en de uitbouw van nieuwe extra-murale voorzieningen, is een topprioriteit. Hierbij wordt ruim overleg gepleegd met de Vlaamse Commissie voor de Ziekenhuisprogrammering alsook met expertenpsychiaters. Het krediet hiervoor zal zeker op korte termijn in belangrijke mate moeten worden verruimd. Na ruim overleg met de betrokkenen zal het bestaande executievebesluit betreffende de thuiszorg, onder meer op basis van de HIVA-studie, binnenkort worden gewijzigd. Op langere termijn zal, op basis van een evaluatie van de werking conform het gewijzigde executievebesluit, mogelijk een decreet ter zake worden uitgewerkt.

De Gemeenschapsminister bevestigde dat er, wat de ziekenhuisnormen betreft, gedacht wordt aan de verhoging van 150 naar 200 bedden. Dat zou, volgens een lid, problemen stellen voor heel wat Vlaamse moederhuisdiensten. Dit werd door de Gemeenschapsminister beaamd die erop wees dat de nationale Minister voor Sociale Zaken wellicht de bestaande reglementering strikt zal willen toepassen. Bijgevolg zal de Gemeenschapsminister dit probleem aankaarten bij zijn nationale collega.

Inzake het preventief beleid ten aanzien van alcohol- en drugverslaving werd door verscheidene leden van de Commissie, hierin bijgetreden door de Gemeenschapsminister, de belangrijke opdracht van de diensten voor medisch-sociaal toezicht onderstreept. Ter zake is een grote beleidscoördinatie evenzeer noodzakelijk.

In verband met de Aidspreventie werd aangedrongen dat het beleid zou worden voortgezet. De Minister is het er mee eens dat het preventiebeleid niet mag worden verminderd. De Minister kondigt eveneens een nota aan, die in de Commissie zal worden besproken en die ook het concreet programma zal bevatten.
(Algemeen applaus)

De Voorzitter : Mevrouw Duroi-Vanhelmont, verslaggever wat het programmadecreet betreft, heeft het woord.

Mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in verband met het decreet houdende begrotingstechnische bepalingen had de Commissie Welzijn en Gezondheid zich slechts over één enkel artikel uit te spreken, namelijk artikel 110.

Het decreet houdende uitvoering van de begroting 1990 voorzag de financiële regeling voor de bouw, de uitrusting en de ingebruikneming van service flats. Thans werd beslist die regeling ook tot de rustoorden uit te breiden en om die reden werd artikel 110 in het programmadecreet ingelast.

In de rust- en verzorgingstehuizen zouden wij volgens de prognoses 8.000 tot 12.000 en sommigen zeggen zelfs tot 15.000 bijkomende bedden nodig hebben. Aangezien in de begroting slechts 1,4 miljard frank ingeschreven werd, spreekt het vanzelf dat wij moeten uitkijken naar andere financieringswijzen.

Er werd gevraagd dat de toelatingsvoorwaarden tot de rusthuizen zodanig zouden worden gesteld dat het genot van gemeenschapsgelden niet afhankelijk zou worden gesteld van de toetreding tot een bepaalde zuil. De Minister heeft daarop geantwoord dat hij de bedoeling heeft een soort opname-reglement, met minimumbepalingen inzake de non-discriminatie, geldig voor alle rustoorden, op te stellen.

Ik wil verder nog aanstippen dat het verslag de mening van de Minister niet correct heeft weergegeven. Het zou beter zijn volgende zin in het verslag op te nemen : De Gemeenschapsminister is in principe akkoord met de uitwerking van minimumbepalingen inzake non-discriminatie geldig voor de opname-reglementen, die door alle rustoorden zouden moeten worden uitgewerkt.

Tenslotte kan ik nog zeggen dat dit artikel werd aangenomen met 6 stemmen tegen **2. (Applaus)**

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens : Mijnheer de

Lenssens

Voorzitter, ik wil even terugkomen op de correctie van het verslag, waarvan mevrouw Duroi zoëven melding heeft gemaakt.

Ik bevestig de door haar vermelde correctie, met name dat ik inzake het opnamebeleid van de rustoorden en de respectievelijke service flatgebouwen, die met overheidstoelagen zijn opgericht, bereid ben in de erkenningsvoorwaarden te voorzien dat de instellingen een opname-reglement ter goedkeuring moeten voorleggen als voorwaarde voor hun erkenning. Ik heb er trouwens uitdrukkelijk aan toegevoegd dat de ultieme verantwoordelijkheid voor het opnamebeleid steeds tot het OCMW of het beheer van de private instelling, die subsidies heeft ontvangen, zal behoren.

De Voorzitter : De heer Van Hecke heeft het woord.

De heer J. Van Hecke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, aangezien ons in de Commissie ruim de mogelijkheid werd geboden om in detail de diverse sectoren en artikels van de begroting te bespreken, zal ik mij in deze tussenkomst — namens de CVP-fractie — beperken tot enkele meer algemene beschouwingen, achtereenvolgens met betrekking tot het luik welzijn en gezondheidszorg.

Het huidig welzijnsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap is, zoals uit de begroting blijkt, duidelijk geschraagd door 3 basisbeginselen. Een personalistische mensvisie, waarbij vertrokken wordt vanuit de waardigheid en het zelfbeschikkingsrecht van elk mens, een gezinsechte visie en een gedifferentieerde aanpak, zonder de nood aan coherentie en coördinatie uit het oog te verliezen.

Ruimte voor kinderen, preventie, het bevorderen van de persoon en de maatschappelijke integratie van mensen met een fysieke, psychische of sociale handicap, respect voor bejaarden, ook als ze zorgbehoevend zijn, zijn voor de samenleving niet minder belangrijk dan infrastructuurwerken of de bevordering van de export.

De globale valorisatie van de wel-

zijnssector, tijdens de voorbije jaren, komt manifest tot uiting in de evolutie van de begrotingscijfers. Tussen 1988 en 1991 is de begroting van Welzijn en Gezin immers verdubbeld. Zelfs indien men abstractie maakt van de nieuwe sectoren in de welzijnsbegroting zoals Vlaams Fonds voor Integratie van Kansarmen, het Bijzonder Fonds Maatschappelijk Welzijn, en — eerder reeds — het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Minder-Validen, noteert men een stijging van 65,5 ten honderd sinds 1988. Het aandeel van de welzijnssectoren in de Vlaamse begroting is geëvolueerd van 5,3 ten honderd in 1989 tot 8,4 ten honderd in 1991.

Een aanzienlijk deel van het surplus aan beschikbare middelen werd uiteraard besteed aan de verbetering van de loon- en arbeidsvoorwaarden van het personeel en de toename van de tewerkstelling. De sociale akkoorden die vorig jaar, na een maandenlang conflict binnen de opvoedingssector, werden afgesloten, werden consequent uitgevoerd, ondanks de scepsis die hieromtrent eerder door bepaalde collega's werd geuit. Bovendien worden de loonvoordelen, die recentelijk werden toegekend aan de Vlaamse ambtenaren, nu ook toegepast op het personeel uit de welzijnssector. Dit betekent dat er bovenop de premieverhogingen die eerder waren overeengekomen, nu een globale loonsverhoging komt van 5 ten honderd. Dit is wellicht meer dan de mensen uit de zachte sector zelf hadden verhoopt. Wij verheugen ons echter over deze tegemoetkoming aan de welzijnswerkers, die jarenlang werden ondergewaardeerd en onderbetaald.

De opwaardering van de welzijnssector komt ook tot uiting in het omvangrijk decretaal werk dat de voorbije jaren werd verricht. In 1990 werden drie zeer belangrijke decreten goedgekeurd, respectievelijk met betrekking tot de bijzondere jeugdzorg, de gehandicaptenzorg en de strijd tegen de kansarmoede.

Ook op het vlak van de reglementering werd er baanbrekend werk verricht, wat een grotere objectivering van de betoelagingsnormen mogelijk maakt. Ik denk onder meer aan de

besluiten inzake de centra voor residentieel welzijnswerk, de integratiecentra voor migranten en de JAC's.

Voor de begroting 1991 zouden wij enkele klemtonen willen leggen. Ten eerste, de forse toename van de kredieten voor gehandicaptenzorg moet prioritair worden aangewend voor het creëren van bijkomende opvangplaatsen voor volwassen mentaal gehandicapten. In het kader van de differentiatie van de voorzieningen is het belangrijk dat, na de thuisbegeleiding, nu ook het zelfstandig wonen voor personen met een fysieke handicap mogelijk wordt gemaakt.

Ten tweede, inzake bejaardenzorg juichen wij de eerste fase toe van het impulsprogramma dat moet leiden tot de realisering van 5.000 service flats in de komende vier jaren. Ik had evenwel ook graag vernomen hoe de Minister wil tegemoet komen aan het enorme tekort aan rustoordbedden in Vlaanderen. Voor het overige hoop ik dat wij erin slagen een globale visie te ontwikkelen over de veroudering van onze samenleving. Dit is mogelijk aan de hand van de nota 60+ perspectief die door de Executieve werd goedgekeurd en die thans in onze Commissie wordt besproken.

Ten derde, inzake het gezinsbeleid zijn wij, in tegenstelling tot de collega's van de PVV, van oordeel dat Kind en Gezin een noodzakelijk beleidsinstituut blijft dat bovendien over voldoende middelen moet kunnen beschikken om tegemoet te komen aan problemen inzake voor- en naschoolse kinderopvang, kindersterte, verwaarlozing en mishandeling van kinderen, enzovoort. Dat de denataliteit wordt ingeroepen om de vermindering van kredieten voor Kind en Gezin te bepleiten, wijst er op dat sommigen een zeer enge definitie van gezinsbeleid hanteren en blind zijn voor de maatschappelijke realiteit, ondermeer wat de toegenomen vraag naar kinderopvang betreft. Wij dringen er op aan dat indien nodig — in het kader van de budgetcontrole — gezocht wordt naar bijkomende middelen om de reële behoefte inzake kinderopvang te kunnen beantwoorden.

Ten vierde, wat de sector maatschap-

Van Hecke

pelijk welzijn betreft, vragen wij met aandring dat er in 1991 een belangrijke stap voorwaarts zou worden gedaan in de richting van de harmonisering van het ambulant welzijnswerk, waar de al te grote versnippering en de wanverhouding inzake betoelaging niet langer te verantwoorden zijn. In deze subsector bestaat er een grote consensus over de noodzaak van een harmonisering, die noodgedwongen zal gepaard gaan met een grondige reorganisatie. Terecht wordt evenwel vanuit het werkveld gevraagd naar een rechtszekere reglementering en een volwaardige personeelssubsidiëring. Het is zeer de vraag of het harmoniseringsproject kan worden gerealiseerd zonder een verhoging van het budget voor maatschappelijk welzijn.

Ten vijfde, in de Commissie werd reeds uitvoerig ingegaan op het categoriaal migrantenbeleid, waarbij vooral de nadruk werd gelegd op het verbeteren van de beleidscoördinatie zowel tussen de diverse beleidsniveaus als in de Vlaamse Gemeenschap zelf. Terecht werd het budget voor categoriaal migrantenwerk voor het tweede opeenvolgende jaar fors opgetrokken. Wij hopen dat dit zal volstaan om het Vlaams Centrum voor de Integratie van Migranten te erkennen, dat op landelijk vlak zal instaan voor de coördinatie, met daarnaast de regionale en lokale integratiecentra, die zullen worden belast met het eerstelijnswerk. Het categoriaal migrantenbeleid heeft een belangrijke suppletieve functie, maar de nadruk moet — wat ons betreft — blijven liggen op een globaal kansarmoedebeleid. In die zin verheugen wij ons over de mogelijkheden die via het opgerichte Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen worden geboden aan de gemeenten met een grote graad van kansarmoede en een hoge concentratie van migranten.

Ik zou mijn opmerkingen bij het luik welzijn van de begroting willen afronden met een korte terugblik op het Welzijnscongres, dat enkele weken geleden in Gent plaatsvond. Dit congres, dat door een driehonderdtal vertegenwoordigers gedurende één jaar grondig werd voorbereid, is on-

miskenbaar een succes geworden. Over zuilen, kokers en sectoren heen slaagden ongeveer duizend mensen uit de sector erin een gemeenschappelijke visie te ontwikkelen die werd vertaald in aanbevelingen voor de samenleving en voor het beleid. Alleen degenen die dit congres poogden af te doen als een show, zorgden voor een showelement op dit bezinningsforum, dat door de congresdeelnemers duidelijk niet werd gesmaakt.

Het congres heeft in niet mis te verstane termen duidelijk gemaakt dat de welzijnssector voortaan als een volwaardige en volwassen sector wil worden erkend. Prioriteit moet blijven uitgaan naar hoogbejaarden, volwassen gehandicapten, kansarmen en migranten. Wie er de volgende jaren de beleidsverantwoordelijkheid ook moge dragen in deze sector, aan de krachtlijnen, geformuleerd op dit congres, kan niet meer worden voorbijgegaan. Er zijn immers enorm hoge verwachtingen gewekt.

Het pleit voor Minister Lenssens dat hij hierop onmiddellijk heeft ingespeeld door zich ertoe te verbinden binnen enkele maanden een algemene welzijnsbeleidsnota in te dienen bij de Vlaamse Executieve. Wij rekenen erop dat die nadien aan de Vlaamse Raad ter discussie en goedkeuring wordt voorgelegd. Het Welzijnscongres heeft een aantal bakens uitgezet en lijnen getrokken. Het is zoals werd gesteld uiteindelijk een kwestie van politieke keuzen en prioriteiten. Er zal geld nodig zijn om alle opties te realiseren.

Voor de CVP-fractie is het in elk geval duidelijk dat er ook de volgende jaren meer middelen zullen moeten vrijgemaakt worden opdat de zorg voor het welzijn — naast de economische en de culturele ontwikkeling — de derde essentiële pijler zou worden waarop de moderne humane samenleving, die wij in Vlaanderen nastreven, is gebaseerd.

Ik zou thans even willen ingaan op het luik van de begroting dat tot de bevoegdheid van Minister Weckx behoort : de gezondheidszorg.

Eerder dit jaar werd een rapport gepubliceerd van het Planbureau, waarin het gezondheidsbeleid in ons land werd omschreven als een grote war-

boel. Liefst achttien Ministers of Staatssecretarissen zijn bevoegd op één of ander terrein, waarbij vele overlappings bestaan. Van enig coherent beleid kan er geen sprake zijn, aldus het Planbureau.

Inzake gezondheidszorg blijft de bevoegdheid van de Gemeenschappen beperkt tot de zorgenverstrekking, de gezondheidsopvoeding en de preventie. De nationale overheid is evenwel nog verantwoordelijk voor de organieke wetgeving, de ziekten en invaliditeitsverzekering, de financiering van de exploitatie, de basisregels betreffende de programmatie en de financiering van de infrastructuur en ook voor het bepalen van de nationale erkenningsnormen. Een toestand waarbij Hugo Weckx wikt, maar Philippe Busquin beschikt.

In de bijzondere wetten van 8 augustus 1988 en de Grondwetsherziening werd nagelaten duidelijke bevoegdheidspakketten inzake de gezondheidssector af te bakenen. Vandaar dat, zowel op het nationaal vlak als op het niveau van de Gemeenschappen, de noodzaak werd gevoeld om via het sluiten van protocols tot een vlotte samenwerking te komen. Zo werd er op 16 juni 1989 een algemeen protocol met betrekking tot het te voeren gezondheidsbeleid besloten tussen de nationale Minister van Sociale Zaken en de Gemeenschapsministers van Volksgezondheid.

Wij moeten echter vaststellen dat de nationale overheid tot nog toe geen uitvoering heeft gegeven aan dit protocol. Minister Busquin blijft de vraag van de Vlaamse Gemeenschap negeren om de huidige totaal voorbijgestreefde programmatienorm van twee per duizend inwoners voor de RVT-tehuizen te verhogen. Het optrekken van deze norm tot drie bedden per duizend inwoners is meer dan verantwoord, aangezien er in de rusthuizen nog twintigduizend personen verblijven die beantwoorden aan de RVT-criteria en waaraan een beperkter forfaitaire vergoeding wordt gegeven. Deze discriminatie is niet langer aanvaardbaar. Bovendien bestaat er — mede als gevolg van de koppeling aan de afbouw van de acute ziekenhuisbedden — een regionaal

Van Hecke

ongelijke spreiding van RVT-voorzieningen.

Reeds in 1988 werd een herziening van de RVT-programmatienorm door de nationale Minister in het vooruitzicht gesteld, in het licht van de enquêtes rond de V-diensten. Hoewel dit onderzoek reeds lang is beëindigd zijn de resultaten ervan nog steeds niet bekend, laat staan dat er enige beleidsconclusie uit werd getrokken.

De klemtonen die inzake gezondheidsbeleid worden gelegd in de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap lopen steeds verder uit elkaar, met alle gevolgen vandien voor de kostprijs. Het is zonder meer duidelijk dat het debat over de federalisering van het gezondheidsbeleid in een stroomversnelling terechtkomt, als Minister Busquin de protocols blijft negeren. Indien blijkt dat deze federalisering voorlopig niet haalbaar is, kan er gedacht worden aan een soort tussenoplossing zoals door Minister Weckx reeds eerder gesuggereerd, waarbij aan de Gemeenschappen — in verhouding tot hun inspanningen geleverd voor de Sociale Zekerheid — trekkingsrechten worden toegekend, zodat ze naar eigen noden een gezondheidsbeleid zouden kunnen voeren.

De heer W. Peeters : Dat is federalisering.

De heer J. Van Hecke : Inderdaad, dat is een eerste stap die leidt naar federalisering.

De heer A. Denys : Het is eerder regionalisering.

De heer J. Van Hecke : Ondanks het feit dat de Gemeenschappen inzake volksgezondheid geen volle bevoegdheid hebben, voert de huidige Gemeenschapsminister van Volksgezondheid een uiterst dynamisch beleid, iets wat trouwens in de Commissie door alle fracties werd benadrukt. Minister Weckx zit niet passief te staren naar een half leeg glas maar werkt vol enthousiasme aan een vol glas aan uitdagingen, met als expliciete doelstelling : de ombuiging van het curatieve geweld van ziektebe-

strijding naar de aanhoudende gezondheidsbevordering.

Binnen de bestaande bevoegdheidsverdeling krijgen de Gemeenschappen inderdaad een unieke kans om de preventie, vooral de primaire preventie, volop in focus te brengen. Dit vertaalt zich in een kordate beleidsaanpak.

Zo wordt voor de gezondheidsmonitoring op basis van de bestaande instrumenten een begin gemaakt van een systeem van gezondheidsbewaking.

Vervolgens wordt bij de gezondheidspromotie of de GVO-nieuwe stijl, één van de jongste takken aan de boom van de gezondheidszorg, de nadruk gelegd op het nastreven van een attitudeverandering.

Het ontwerp van decreet over de medisch verantwoorde sportbeoefening dat de Minister heeft voorbereid komt geen ogenblik te vroeg, zeker nu de recente gevallen van plotse dood in de wielersport de gemoederen blijven beroeren. Terloops, ik had graag vernomen of de Minister ons reeds het resultaat kan meedelen van het onderzoek dat hij heeft ingesteld naar de oorzaak van het plots overlijden van enkele jonge wielrenners. Overigens rijst de vraag of dit onderzoek niet de aanzet zou moeten zijn tot een meer uitgebreide enquête naar de oorzaken en de frequentie van plotse sterfgevallen in de sport.

In de thuisgezondheidszorg wordt het accent gelegd op de coördinatie en de ondersteuning. In dit verband wordt veel heil verwacht van het nieuw besluit dat erop gericht is de samenwerking in de thuisverzorging te stimuleren.

Het streven naar meer kleinschalige entiteiten, het interdisciplinair karakter, het oprichten van een Hoge Raad voor de Thuisverzorging en de betrokkenheid van vrijwilligersorganisaties bij de werking van de samenwerkingsverbanden, wordt algemeen als erg positief ervaren. Toch blijven er nog een aantal vragen die vooral betrekking hebben op de werkbaarheid van het model op het terrein. Vragen over de aanduiding van de

zorgenbemiddelaar en zijn functioneren, de bereidheid van het medisch corps om hieraan mee te werken, de rol van de OCMW's enzovoort. Belangrijk is in elk geval dat de eerste stap wordt gezet in de richting van een grotere coördinatie, zodat in de sector van de thuisgezondheidszorg misschien mogelijk wordt wat in de eerste lijn altijd theorie is gebleven.

Tenslotte zou ik nog even kort willen ingaan op het reconversiebeleid in de psychiatrie. De door Minister Busquin aangekondigde algemene budgettaire besparingspolitiek in de psychiatrie is na lang overleg met de vertegenwoordigers van de sector en met de gemeenschappen gelukkig omgebogen in een reconversiebeleid. In de Commissie heeft de Minister aangekondigd dat de Vlaamse Commissie voor Ziekenhuisprogrammering zich op 22 november zou buigen over de eerste fase van de reconversie, met name de afbouw van een aantal chronische bedden. Ik had graag vernomen in hoeverre het eerste reconversieplan reeds werd goedgekeurd, en wat nu concreet de follow-up is die in het vooruitzicht wordt gesteld.

Samengevat en tot besluit zou ik willen stellen dat de CVP-fractie zich verheugt over de beleidsoriënteringen van de Vlaamse Gemeenschap inzake Welzijn- en Gezondheidszorg. Deze oriënteringen liggen duidelijk in het verlengde van de klemtonen die wij als christendemocraten ter zake steeds hebben gelegd : het stimuleren van de thuiszorg, de erkenning van het vrij initiatief, het verstevigen van de gezinsverbanden, het belang van de preventie en de eerstelijnszorg, de omschakeling van instellingen naar een gedifferentieerd net van alternatieve woonvormen, en de noodzaak aan coördinatie. Daarom zullen we deze begroting met overtuiging goedkeuren. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in de eerste plaats feliciteer ik de verslaggevers met hun overzichtelijk verslag.

De Ministers die de middelen op hun

Devolder

begroting zagen toenemen lieten zich daarover euforisch uit. De Ministers Coens, Kelchtermans en Lenssens kwamen als overwinnaars uit de bus. Het is een triestig feit dat men in onze maatschappij voortdurend de term winnaar of verliezer hanteert.

Voor de PVV-fractie kan echter alleen de Vlaamse burger winnaar of verliezer zijn. Wij staan met die benadering moederziel alleen, maar dit betekent niet dat wij niet volhardten.

Mijnheer de Minister, bij het begin van de bespreking in de Commissie drukte u terecht uw vreugde uit over de stijging van de beleidskredieten. U werd hierin door bijna alle fracties ongenueanceerd bijgetreden. Welzijn en gezondheid zijn voor onze fractie ook belangrijk, maar er zijn nuances. De opmerkelijke stijging van meer dan 10 ten honderd is niet gekoppeld aan een moedig begrotingsbeleid, waarin interne herschikkingen de beleidskeuzen aangeven. Het tegenovergestelde is gebeurd. Wij worden geconfronteerd met een CVP-SP-begrotingsbeleid, gebaseerd op een ongecontroleerde uitgavengroei en het creëren van nieuwe tekorten. Wij kunnen hieraan niet voorbijgaan. Minister Lenssens, in uw budget vinden wij nagenoeg geen degelijke herschikkingen.

Minister J. Lenssens : Waar zijn in mijn budget herschikkingen mogelijk, zonder te raken aan de bevolkingsgroepen die de steun van de gemeenschap het meest nodig hebben? In ons begrotingsbeleid zijn overigens wel degelijk klemtonen gelegd. De sector economische expansiesteun is bijvoorbeeld met twee miljard verminderd, het overgrote deel van de bijkomende middelen ging naar de zachte sectoren. Onder een liberaal bestuur zouden de beleidsaccenten wellicht minder humaan zijn.

De heer J. Devolder : Ook collega Van Hecke heeft kritiek op de PVV-fractie. Reeds vorig jaar verklaarden wij in de Commissie dat op budgettair vlak moest worden rekening gehouden met de denataliteit en de vergrijzing van de bevolking. Dat gegeven moet leiden tot een overheveling van bepaalde kredieten voor de in-

stelling Kind en Gezin, naar de sector bejaardenzorg. De kredieten voor het departement Kind en Gezin stijgen van 3,4 naar 3,7 miljard, of 0,9 ten honderd. Mijnheer de Minister, rekening houdend met de denataliteit waren verschuivingen mogelijk. U betreurt immers dat u aan de vragen van bepaalde sectoren geen gevolg kan geven. Naar onze mening bestond de mogelijkheid dat u door dergelijke verschuivingen te realiseren, misschien niet aan alle noden, maar toch de ergste, tegemoet had kunnen komen.

Wij hebben vorig jaar, ook tijdens de begrotingsbesprekingen, gevraagd te kunnen beschikken over een beleidsnota van Kind en Gezin. U hebt ons toen de verzekering gegeven dat die nota er wel degelijk zou zijn bij de begroting van 1991. Toch hebben we dit jaar de beleidsnota niet gekregen, maar u heeft nu uw belofte hernieuwd. Ik hoop, Mijnheer de Minister, dat u nog in de gelegenheid zult zijn — er kan nog veel gebeuren — uw belofte na te komen.

De beleidsnota is nochtans geen overbodige luxe. Immers, de begroting Kind en Gezin is niet conform met de dotatie ingeschreven in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dus, als de meerderheid hier straks de gemeenschapsbegroting goedkeurt en zich akkoord verklaart met het voorgestelde beleid, dan hebben wij er nog geen echte notie van hoe de instelling Kind en Gezin de aanpassingen zal realiseren die noodzakelijk zijn ingevolge de beperking die ingevoerd wordt door de dotatie.

Mijnheer de Minister, wij worden hier dus opgezadeld met achterhaalde gegevens, zodat het onmogelijk is een ernstige evaluatie te maken van het gevoerde beleid.

Minister J. Lenssens : Wat u zegt is niet juist, mijnheer Devolder. De Vlaamse Raad bespreekt de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap waarin de dotatie voor Kind en Gezin vervat is. De Vlaamse Raad keurt die begroting al dan niet goed. De begrotingen van de gemeenschapsinstellingen van type B worden aan de Raad ter kennis gege-

ven, maar het is niet de taak van de Raad die begrotingen goed te keuren. Zo spreekt de wet.

De heer J. Devolder : Wel, mijnheer de Minister, dan hebben wij als lid van de Vlaamse Raad geen controle-mogelijkheid op het gevoerde beleid.

Als u eerlijk bent met uzelf, zult u dat moeten toegeven, mijnheer de Minister, Wettelijk gezien hebt u natuurlijk gelijk, maar als de Vlaamse Raad zijn controlebevoegdheid waar wil maken, zou het anders moeten gaan. Overigens meent onze fractie dat de materie Kind en Gezin niet de enige is waarbij de Vlaamse Raad buiten spel wordt gezet.

Ik geef een ander voorbeeld. Op het ogenblik is de Executieve bezig met de opmaak van een beleidsnota over de 60-plussers. In de begroting zijn daarvoor al kredieten uitgetrokken, zonder dat wij als Vlaamse Raad de gelegenheid hadden aanbevelingen te formuleren ten aanzien van de Executieve. Zo werd beslist een hele reeks serviceflats te bouwen in de eerstvolgende vijf jaar. Dat zal vele miljarden kosten. Wij konden ons daar echter niet over uitspreken. Mijnheer de Minister, wij beseffen dat de vergrijzing van de bevolking een aangepast beleid vergt. Wij vragen alleen dat u alvorens definitief maatregelen te treffen, u de Vlaamse Raad bij een grondige bespreking zou betrekken en hem de kans geven aanbevelingen te doen voor het te laat is.

Een ander punt dan. In de sector van de bijzondere jeugdbijstand heerst al een hele tijd beroering en dit ingevolge de herstructurering van de gemeenschapsinstellingen, met alle gevolgen vandien voor de personeelsformaties. Bij de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid heeft de woordvoerder van mijn fractie uiteengezet waarom wij tegen deze fusie gekant zijn. De zagezegde besparingsredenen die daarvoor worden aangehaald missen elke grond. Na de fusie zal immers dezelfde vorm van dienstverlening gelden. Wij hebben er reeds vroeger voor gepleit met deze plannen te wachten tot de nasleep van de hervormingen die de sector dit jaar

Devolder

reeds moest ondergaan, volledig **zou** zijn verteerd.

Mijnheer de Minister, de hardnekkigheid waarmee u zich tegen dit voorstel heeft verzet en de dissonante geluiden die u daaromtrent in de Commissie heeft laten horen, doen vermoeden dat er achter de samenvoeging een andere toedracht zit dan op het eerste gezicht lijkt.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog even terugkomen op het decreet van 28 maart 1990. In de oorspronkelijke tekst stond dat gesloten instellingen niet langer uitsluitend rijksinstellingen maar ook privé-instellingen kunnen zijn. Onder druk van collega Hancké werd deze bepaling geschrapt.

Minister J. Lenssens : Dat is volledig mijn visie ter zake.

De heer J. Devolder : Men is dan, waarschijnlijk in overeenstemming met u, tot een akkoord gekomen. Wij hebben de indruk dat de fusie die nu tot stand komt een variatie is op hetzelfde thema.

Door de gemeenschapsinstellingen een maximumcapaciteit op te leggen, wat in tegenstelling is met de opnamplicht van dergelijke instellingen, zal u nieuwe ruimte creëren voor bepaalde privé-instellingen die u waarschijnlijk zeer nauw aan het hart zullen liggen. Wij weten zeer goed dat zij die nieuwe ruimte nodig hebben, gelet op de verlaging van de meerderjarigheid. Vandaar de spoed waarmee men het decreet van 28 maart 1990 en de eerste poging om gesloten instellingen te privatiseren, heeft willen realiseren.

Vorige week werd hier in de Vlaamse Raad een mammoetdecreet goedgekeurd dat dezelfde betrachtingen heeft, namelijk het inperken van de gemeenschapsinstellingen ten voordele van de zogenaamde privé-instellingen. Het spijt mij dat collega Hancké hier niet aanwezig is. Wij zijn van mening dat dit keer de poging wel is gelukt.

Mijnheer de Minister, ik weet niet of dit te wijten is aan een onoplettend-

heid van de SP-fractie en dus ook van de heer Hancké ofwel, of het een van de vele koopjes is die in het decreet bestuurlijk beleid werden gesloten.

Minister J. Lenssens : Het decreet bestuurlijk beleid werd vorige week in de Vlaamse Raad goedgekeurd. Daarop moeten we dus niet terugkomen.

Wij hebben met de afgevaardigden van het personeel en met de representatieve vakbonden een afspraak gemaakt over de nieuwe personeelsformatie. Uw vakbond was niet bij de besprekingen betrokken omdat hij niet representatief is.

Het is je reinste onzin te alluderen dat het mijn bedoeling is een stuk van het cliënteel van de gemeenschapsinstellingen te zien afvloeien naar privé-instellingen. De aard van de jongeren en de wijze waarop zij in de gemeenschapsinstellingen terecht komen zijn helemaal niet van aard om aanleiding te geven tot pogingen om privé-instellingen te bevolken. Daarover mag u gerust zijn. De enige bedoeling van die rationalisatie is structureel een nieuw kwalitatief pedagogisch concept op te zetten en de omkadering zowel kwantitatief als kwalitatief op te trekken om de jongeren die de minste kansen hebben in onze samenleving, meer mogelijkheden te geven om in de maatschappij te kunnen functioneren. Er is zelfs geen enkel streven tot besparingen mee gemeoid.

Tenslotte wijs ik er nog op dat u vergeet dat de cijfers zijn wat zij zijn. De bezettingsgraad van de vier instellingen gaat sinds 1984 systematisch achteruit. Op het ogenblik bedraagt hij gemiddeld 64 ten honderd, zonder dat de gevolgen van de meerderjarigheid op 18 jaar zich hier al laten voelen. In de komende maanden zal hierdoor de bezettingsgraad wellicht nog meer teruglopen. Uw partij zou terecht de eerste zijn om ons aan te klagen, indien wij hiertegen niets zouden ondernemen. Nu wij dit echter wel doen, krijgen wij van u verwijten en argumenten te horen die kant noch wal raken en waartegen ik ten stelligste protesteer. U moet inhoudelijk ernstige argumenten aanvoeren, geen nonsens.

De heer A. Denys : Mijnheer de Minister, het is jammer dat u vorige week niet aanwezig was bij het openbaar debat over het ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid. Niet wij, maar de heer Robert Van Rompaey, iemand van uw eigen partij die deze materie zeer goed kent, heeft toen uitgelegd dat de fusie ingaat tegen uw eigen pedagogisch concept zoals het wordt aangekondigd in uw beleidsnota. Daarin staat immers dat een kleinschalige aanpak de beste manier is om deze groep jongeren, die het zeer moeilijk heeft, te benaderen. Hoe men het ook bekijkt, een fusie gaat daar lijnrecht tegenin. Het is niet omdat er een akkoord is met de vakbonden, dat u voldoet aan de specifieke pedagogische opdracht verbonden aan de gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdzorg. Men heeft de heer Robert Van Rompaey alleen kunnen overtuigen door een nieuw onderzoek te beloven.

Vandaag spreekt u daar echter niet over. U verklaart gewoon dat er contacten zijn geweest met de vakbonden en dat u uw standpunt niet verandert. Ik raad u aan in het verslag te lezen wat de heer Robert Van Rompaey heeft gezegd.

Minister J. Lenssens : Dat heb ik gedaan, mijnheer Denys, en ik heb er zelfs in Openbare Vergadering op geantwoord, maar dat hebt u misschien niet gehoord. Ook in een grotere administratieve eenheid is kleinschaligheid perfect mogelijk. Dat twee instellingen op twee kilometer van elkaar administratief als een eenheid worden behandeld met afzonderlijk beheer, betekent nog niet dat de kleinschalige pedagogische benadering in paviljoenen, zoals dat in de praktijk gebeurt, niet wordt voortgezet. Het ene heeft met het andere niets te maken.

Ik heb er eveneens op gewezen dat wij met het onderzoek dat de heer Robert Van Rompaey heeft gevraagd, reeds bezig zijn samen met afgevaardigden van de representatieve vakbonden van het overheidspersoneel. Wij zijn zelfs tot afspraken gekomen. De vakbonden hebben trouwens op geen enkel ogenblik het principe van de administratieve een-

Lenssens

heid betwist. Er werd wel gepraat over personeelsformaties en over de vrees van sommige personeelsleden voor verandering of verlies van werk. Wij hebben afspraken gemaakt tot voldoening van de beide vakbonden.

De heer A. Denys : U blijft het probleem herleiden tot afspraken met de vakbonden. Dit is naast de kwestie.

De heer J. Devolder : Mijnheer de Minister, mijnheer Denys, mijn tijd loopt. Mag ik dus vragen zo vriendelijk te zijn mij niet meer te onderbreken ? Waarschijnlijk is mijn fractieleider even gedreven als u, mijnheer de Minister. De verbale expressiekracht waarmee u ontkennend antwoordt, doet bij mij toch enkele vragen rijzen. De toekomst zal duidelijkheid brengen.

Ik heb reeds het thema van de verzuiling aangeraakt. Ik zal niet zeggen dat de verzuiling als een rode draad door de hele begroting loopt. Ik heb het liever over een oranje draad. Tijdens de commissiebesprekingen heb ik reeds gewezen op een artikel uit De Standaard van het begin van vorige maand. Daarin gaf de BAC, de Belgische Arbeiderscoöperatie, te kennen de bankier te willen worden van wat zij de sociale sector noemt, te weten de ziekenhuizen, de rust- en bejaardentehuizen, de psychiatrische instellingen, de beschermende werkplaatsen, de gehandicapten en opvoedingsinstellingen, enzovoort. De groep verwijst ter zake naar het Gemeentekrediet dat nu de geprivilegieerde partner is van de gemeentebesturen.

Collega's, ik laat u opmerken dat de analogie met de bedoelingen van de C-groep van de heer Branson in het dossier van de waterzuivering te frappant is om niet te vermelden. Ik meen dat wij op korte termijn zullen worden geconfronteerd met 2 miljardendossiers waarop zuilorganisaties aanspraak maken. Het lijkt mij dan ook dat de Werkgroep Verzuiling van de Vlaamse Raad nog heel wat werk voor de boeg heeft. Mijnheer Dillens, wij hebben er kennis van genomen dat u een hard werkend Volksvertegenwoordiger bent. Ik hoop dat de SP-fractie, waartoe u be-

hoort, ook in het ontzuilingsdebat dezelfde ijver aan de dag zal leggen.

Mijnheer de Minister, ik kom nu tot het migrantenbeleid dat u coördineert. U probeert deze coördinatie — dat is waarschijnlijk een moeilijke opdracht — gestalte te geven door de collega's van de Executieve driemaandelijks te vragen op welke manier zij in hun beleidsdomeinen vooruitgang boeken met de uitvoering van de migrantennota van de Vlaamse Executieve. De PVV heeft de indruk dat het beleid dienaangaande beperkt blijft tot het voortdurend verzamelen van nieuw studiemateriaal. Ons inziens werd er genoeg gestudeerd en is het nu de tijd om de studies in concrete beleidsrealisaties om te zetten. Ik pleit derhalve voor een zeer constructieve en actieve samenwerking met de recentelijk in de Vlaamse Raad geïnstalleerde Werkgroep Migranten.

Het is jammer dat de spreektijd beperkt is want ik had acht bladzijden opmerkingen in verband met de bevoegdheden van Minister Weckx voorbereid.

In ieder geval wens ik enige opheldering over de bemerkingen die door het Rekenhof in haar 147ste boek worden geformuleerd. Zo heeft het Rekenhof onder meer kritiek op het prefinancieringssysteem bij het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen voor de gemeenten. Dit systeem resulteerde in een uitstaande schuld van 7,749 miljard voor het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen. Het Rekenhof geeft de voorkeur aan een systeem zoals nu gehanteerd wordt bij het Investeringsfonds : een eenvoudige en soepele procedure, met objectieve criteria, voor de toekenningen van de trekkingsrechten en — dat is niet onbelangrijk — betere controlemogelijkheden, weliswaar, met vermindering van het gemeentekrediet maar met een duidelijke, contractueel vastgelegde relatie tussen de partijen. Bijgevolg zou ik ter zake graag enig antwoord krijgen.

Thans kom ik tot een bemerking in verband met het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen. Ook het Rekenhof brengt hier een tweede problematiek naar voren, waarop ik vanwe-

ge de Minister graag een reactie zou krijgen. Het Rekenhof heeft namelijk vastgesteld dat, inzake de door de ziekenhuiswetgeving voorgeschreven betoelaging van eerste ziekenhuisuitrustingen, via het fonds, door de administratie een bijkomend criterium wordt gehanteerd. De subsidiëring wordt namelijk afhankelijk gemaakt van de niet recupereerbaarheid van de aankoopprijs, door middel van de door het RIZIV betaalde honoraria en de desbetreffende verstrekte zorgen. Op het eerste gezicht lijkt dit geen onnodige redenering. Men vertrekt immers van de idee dat de toestellen op die manier ook een inkomstenbron zijn voor de instelling en dat derhalve de subsidiëring overbodig zou zijn. Anders wordt het echter wanneer het Rekenhof de resultaten van zijn onderzoek meedeelt. Inderdaad, het criterium wordt geval per geval toegepast — hierbij hebben wij bedenkingen — zonder één enkele rechtsgrond, zelfs zonder een ministeriële circulaire. Op die manier komt men in tegenspraak met artikel 3, punt 2, van het oprichtingsdecreet van het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen, dat uitdrukkelijk bepaalt dat de tegemoetkomingen dienen te gebeuren met inachtnaam van de gelijkheid van de rechten en verplichtingen van alle bedoelde instellingen. Mijns inziens geeft dit enigszins aan de administratie — wie of wat is de administratie ? — de mogelijkheid een subsidiëring toe te staan à la tête du client.

Tot slot verwijs ik naar het betoog van onze fractievoorzitter, de heer Denys, tijdens de algemene besprekingen. Hij heeft immers duidelijk aangetoond dat de Vlaamse Raad, ook de meerderheid en de Ministers, zich soms tot in het oneindige laten adviseren door allerlei commissies en experts.

Mijnheer de Minister Weckx, ik vraag u wat aandacht voor een nieuw adviesorgaan dat u heeft opgericht. Voor deze materie is, ons inziens althans, een parastatale actief. Zij resorteert bovendien onder de bevoegdheid van uw collega Lenssens. Ik heb het over de Vlaamse commissie perinatale zorgen, die u moet adviseren in verband met mogelijke beleidsbijsturingen. Wij menen dat u

Devolder

wellicht niet tevreden bent met de werking van Kind en Gezin, vermits u nu een nieuw orgaan opricht dat u moet voorlichten in verband met het voorkomen van perinatale sterfte.

De Voorzitter : Mijnheer Devolder, gelieve te besluiten.

De heer J. Devolder : Tot besluit nog een woordje over de bestrijding van de doping. Ter zake steunen wij u 100 ten honderd. Ik herhaal mijn oproep van vorig jaar opdat men voor de sporters van het ganse land door overleg — niet alleen in ons land, maar volgens mij moet dat wereldmaterie zijn — tot eenzelfde normering zou komen. Het is nog altijd zo dat bepaalde produkten in het Vlaamse landsgedeelte toegelaten zijn, dit niet zijn in Wallonië, terwijl men in het Brusselse in een vacuüm zit. Niet alleen in competitieverband, maar ook in recreatief verband, bewegen de sporters zich vrij in ons land ; men zou dus door overleg tot eenzelfde normering moeten komen. **(Applaus bij de leden van de PVV)**

De Voorzitter : De heer Van der Sande heeft het woord.

De heer J. Van der Sande (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn uiteenzetting zal zich, wat Welzijn betreft, beperken tot een drietal secties, namelijk de secties 52, 53 en 56.

Om met een positieve noot te beginnen, wens ik inzake de sectie 52 — bejaardenzorg — de Minister te danken voor zijn positief antwoord dat hij ons in de Commissie gaf bij de bespreking van het artikel 110 van het ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen tot begeleiding van de begroting-1991.

Het belangrijkste punt in dit artikel is dat aan VZW's en Instellingen van Openbaar Nut ten laste van het Vlaams Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch Sociale Instellingen, subsidies zullen worden verleend — en hier komt het belangrijkste — als tussenkomst in de kosten van huur, huurkoop, leasing of lening voor het aankopen, bouwen,

inrichten en in gebruiknemen van service flatgebouwen, woningcomplexen met dienstverlening en rusthuizen.

De bekommernis die wij naar voren brachten in de Commissie was dat wanneer particuliere organisaties en instellingen voor dergelijke initiatieven van gemeenschapsgelden kunnen genieten, hun deuren ook moeten openstaan voor elk lid van de gemeenschap en er dus bij de opnamevoorwaarden geen beperkende maatregelen mogen worden ingebouwd zoals bijvoorbeeld lidmaatschap van een organisatie, behoren tot een levensbeschouwelijke zuil, enzovoort. Wij waren dan ook tevreden van de Minister te vernemen dat hij het engagement aangaande de nodige reglementaire maatregelen te voorzien — en deze ook afdwingbaar te maken — opdat geen discriminatoire maatregelen inzake opname zouden kunnen worden toegepast.

Vermits dit voor velen een geruststelling betekent, sta ik erop, mijnheer de Minister, dit hier in plenaire vergadering nog eens te onderstrepen.

Minister J. Lenssens : De verslaggever, mevrouw Duroi-Vanhelmont, heeft een correctie gemaakt op haar eigen rapport. Ik ga deze correctie nu niet herhalen. Ik heb deze nuance aangebracht in het opnamebeleid, om eventuele discriminatie onmogelijk te maken.

De heer J. Van der Sande : Mijnheer de Minister, ik was hiervan niet op de hoogte omdat ik in een andere vergadering was weerhouden, afwezigheid waarvan ik de Voorzitter trouwens in kennis had gesteld.

Inzake artikel 33.01.53, gezinsopvoedende activiteiten, heb ik de Minister er vorig jaar op gewezen dat van dit artikel oneigenlijk gebruik werd gemaakt. Ik dank de Minister dan ook dat op zijn voorstel door de Vlaamse Executieve een besluit werd goedgekeurd dat vanaf 1 januari 1991 in werking zal treden en waarbij uitdrukkelijk de normen werden omschreven waaraan de activiteiten moeten beantwoorden. Maar : de bedragen per activiteit werden fors opgetrokken, in sommige gevallen zelfs verdrievoudigd alhoewel het budget

op 48 miljoen frank behouden bleef. Betekent dit dat de Minister verwacht, nu de activiteiten nauwer werden omschreven, dat deze activiteiten sterk zullen verminderen ?

Of is het toch waar wat we in een persconferentie van de BVVO van 27 april 1990 konden vernemen, namelijk dat, omwille van de budgettaire mogelijkheden, nieuwe organisaties niet voor deze regeling in aanmerking zouden worden genomen en de verdeling over de huidige gegadigden aldus gebetonneerd is. Uit de reactie van de Minister in de Commissie heb ik menen te mogen begrijpen dat dit niet het geval is, alhoewel door BVVO het omgekeerde wordt beweerd.

Maar, gezien al de controverses die rond de aanwending van deze subsidiëring in het verleden bestonden, waar u in positieve zin en goedbedoeld een mouw tracht aan te passen, mijnheer de Minister, door het opleggen van strengere normen, maar waarbij de vraag naar de effectieve uitvoering op het veld gesteld blijft. Gezien echter ook de organisaties, die voor deze activiteiten in aanmerking komen, reeds als sociaal-culturele verenigingen gesubsidieerd worden, kan men naast de vraag naar het oneigenlijk gebruik ook de opmerking maken dat deze organisaties onnodig uit twee subsidieruiven eten.

Mijnheer de Minister, de laatste tijd besteedt de Vlaamse Overheid meer aandacht dan vroeger aan het anti-conceptiebeleid ter voorkoming van ongewenste zwangerschap. Misschien ware het in dat kader beter dat dit budget op een andere wijze zou worden besteed voor hetzelfde doel, langsheen meer armslag voor geëigende organen zoals de Centra voor Levens- en Gezinsvragen waaraan, volgens de mededeling van de Minister, slechts per centrum een halfijds personeelslid extra kan toegekend worden in plaats van de gevraagde twee bijkomende halfijds betrekkingen. Naast personeelsuitbreiding zouden dan tevens, vanuit dit budget, meer middelen kunnen gegeven worden aan de CLG's om hun werking uit te breiden.

Inzake artikel 33.0253, gezins- en

Van der Sande

bejaardenhulp, valt er toe te juichen dat de financiële mogelijkheden geschapen werden om de lonen op te trekken. Vanaf 1 december zijn de lonen volledig gelijkgeschakeld met de openbare dienst, haard- en standplaats inbegrepen. Toch zit er hier voor de instellingen nog een addertje onder het gras. De weerslag van deze loonsverhoging wordt voor de instellingen ondraaglijk. Het is immers zo dat : — de overheid slechts 70 ten honderd subsidieert van de reëel gepresteerde uren ; — de cliënten ongeveer 10 ten honderd betalen ; — de instelling 20 ten honderd betaalt van de gepresteerde uren plus de gelijkgestelde dagen zoals arbeidsongeval, klein verlet, verlof enzovoort. De lasten van de instellingen worden verhoogd ten gevolge van de loonsverhoging, maar zij hebben hiervoor niet de middelen.

Een ander probleem dat ik bij vorige gelegenheden ook reeds aangeklaagd heb, is het feit dat elke dienst een forfaitaire uurtoelage ontvangt, waarbij geen rekening wordt gehouden met de anciënniteit van de helper en evenmin met de inbreng van de cliënten. Dit betekent dat een dienst, enerzijds met ervaren personeel met veel dienstjaren en anderzijds met een zwak inkomenscliënteel, door de overheid gestraft wordt. Mijnheer de Minister, zulk beleid kan toch niet stroken met de intenties die u herhaaldelijk hebt kenbaar gemaakt, namelijk aandacht hebben voor de mensen met een laag inkomen en minder kansen.

Ik zou dan ook willen vragen, mijnheer de Minister, dat u volgende voorstellen zou willen onderzoeken, dit naar analogie van wat gangbaar is bij de kinderdagverblijven. Men zou dan enerzijds een 100 ten honderd personeelstoelage kunnen geven en anderzijds een werkingstoelage waarvan eerst de ontvangen bijdragen van de cliënten worden afgetrokken. Op die manier zouden de diensten op eerlijker wijze betaald worden. Verder zou er ook een betoelaging voor de gelijkgestelde dagen moeten worden voorzien.

Tenslotte dient er voor deze post op-

gemerkt, dat daar waar er een duidelijk tekort is aan gezins- en bejaardenhulp, het aantal gesubsidieerde uren geblokkeerd is op het niveau van 1979. In het teken van de toenemende vergrijzing van onze bevolking is dit duidelijk een anomalie die zo vlug mogelijk uit de wereld dient geholpen.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Van der Sande, theoretisch is het juist dat het urencontingent sedert meer dan tien jaar geblokkeerd is, maar intussen zijn er sinds jaren meer dan 750 bejaardenhelpsters onder het IBF-stelsel in dienst en hebben wij, zeer recent, de Maribel-operatie in deze sector kunnen laten toepassen, wat goed is voor 250.000 bijkomende uren per jaar, verdeeld over de verschillende diensten. Men moet dus een onderscheid maken tussen het theoretisch en het gereguleerd urencontingent en wat door andere stelsels bijkomend in de sector is ingebracht.

De heer J. Van der Sande : Dat is een correctie, die toe te juichen valt. Wat het artikel 41.01.53, de dotatie aan Kind en Gezin betreft, zou ik graag nog enkele opmerkingen willen maken in verband met de kinderopvang.

Door de vele aanvragen voor erkenning van kinderopvanginitiatieven zal mettertijd de vraag naar kinderopvang op een bevredigende wijze worden beantwoord. Sinds mei 1990, mijnheer de Minister, heeft u door het toezeggen van een extra 100 miljoen frank, een uitbreiding mogelijk gemaakt zodat dossier II tot stand kon komen. Om dit dossier nu echter in stand te houden en daarbij dossier III te kunnen aanpakken, blijft de bijkomende 100 miljoen frank die uw oorspronkelijk ontwerp voorschreef, maar die nadien geschrapt werd en afgewenteld op de ouderbijdrage, verder nodig. Het mag trouwens toch niet de bedoeling zijn dat uiteindelijk alleen de ouders de inspanningen blijven leveren.

Wij vragen dan ook, mijnheer de Minister, dat u uw belofte inzake de bijkomende 100 miljoen frank voor kinderopvang zou nakomen, anders kan het derde dossier niet behandeld

worden. Kinderopvang is op goede weg maar het einddoel is nog niet bereikt.

Sectie 56 handelt over maatschappelijk welzijn. Betreffende artikel 33.01.56, ambulante welzijnszorg, wens ik toch enkele problemen naar voren te brengen.

Er is vooreerst de aloude eis tot harmonisering van de weddesubsidies, meer bepaald het voorzien van de 100 ten honderd norm. Als alternatief stelde de Minister in de Commissie dat men moest streven naar het opzetten van samenwerkingsverbanden en fusie-operaties. Maar mijns inziens behoort het streven naar samenwerking tot de taak zelf van vele van deze diensten, een extra subsidie is hiervoor dus niet nodig. Trouwens, als men meent dat dit de oplossing is, dan is het bedrag van 14 miljoen dat men hiervoor meende uit te trekken te klein om werkelijke samenwerking te subsidiëren. Bovendien zijn geen duidelijke criteria voor de keuze en de aanduiding van de initiatieven die men zal aanvaarden vastgelegd. Het is dan ook duidelijk dat er gevreesd wordt, mijnheer de Minister, dat de beslissingen ter zake, voor wie wel of wie niet in aanmerking zou komen, op arbitraire wijze zouden genomen worden.

Wat de verhoging van de toelagen — onder meer de 25 miljoen frank — voor de Centra voor Maatschappelijk Werk betreft wens ik toch de vraag te stellen of we hier niet bezig zijn de toelagen op te drijven van centra die heel vaak een dubbel gebruik uitmaken met de OCMW's. Liever had ik gezien dat er een substantiële verhoging naar de Jongeren-Advies-Centra was gegaan, die tenslotte van de ruimte van 14 miljoen frank die in 1990 was ontstaan maar karig verdeeld werden.

Naast de vraag naar de 100 ten honderd loonsubsidiëring, is er ook de steeds terugkerende vraag naar de tijdige uitbetaling van de subsidies. Ik heb tijdens overige begrotingsbesprekingen er reeds herhaaldelijk op gewezen, mijnheer de Minister, dat heel wat tijd wordt gebruikt door de hulpverleners om sponsoring te zoeken. Die tijd hadden ze beter kunnen

Van der Sande

gebruiken voor hun hulpverleningsactiviteiten. Enerzijds werken met beperkte middelen en anderzijds ingevolge te late uitbetaling moeten werken met dure kaskredieten, is zeker niet de ideale financiële situatie. Van die dure kaskredieten zou men hen, mits tijdige uitbetaling van de subsidies, kunnen verlossen.

In het kader van deze probleemstelling wou ik er ook even op wijzen, mijnheer de Minister, dat sommige subsidiëringssystemen totaal verouderd en aan herziening toe zijn. Ik denk hier onder meer aan het puntensysteem, dat nog altijd toegepast wordt ten opzichte van de Jongeren-Advies-Centra, maar u zult waarschijnlijk ook wel hun grieven hebben gelezen in hun open brief aan politici en beleidsverantwoordelijken zodat ik die hier niet hoeft te herhalen.

Tot slot voor die sectie 56 nog enkele woordjes over het forensisch welzijnswerk.

Vorig jaar zegde u toe, mijnheer de Minister, werk te zullen maken van een protocol van afspraken en regels met het Ministerie van Justitie, teneinde het werk van de forensische hulpverleners binnen de gevangenis- en vergemakkelijken en mogelijk te maken. Ook in de Commissie stond u daar positief tegenover en liet u doorschemeren dat hierover afspraken zouden gemaakt zijn tussen u en uw nationale collega van Justitie, de heer Wathelet.

Minister J. Lenssens : De gesprekken hieromtrent zijn gaande.

De heer J. Van der Sande : Maar bij navraag is gebleken, mijnheer de Minister, dat er op het terrein niets aan de situatie veranderd is. Mag ik dan ook om een concrete invulling vragen van uw goedbedoelde intenties ter zake.

Mijnheer de Minister, vorig jaar brak ik ook een lans, voor een grotere spreiding van de diensten van justitieel welzijnswerk, waarbij ik aanstipte dat de ideale norm één dienst per gerechtelijk arrondissement zou zijn. Hierbij onderstreepte ik, dat er geen

dienst van forensisch welzijnswerk was in Turnhout waar één derde van de gevangenispopulatie verblijft. Er zijn daar inderdaad in 4 gevangenis- en ongeveer 1.400 gedetineerden. Die dienst bestaat evenmin in Brussel met 2 tweetalige gevangenis- en ongeveer 1.100 gedetineerden. Naar ik vernomen heb is in deze situatie nog niets veranderd en komt er bovendien nog een probleemgebied bij, als men weet dat in Brugge een nieuw penitentiair complex met 700 plaatsen wordt afgewerkt. Graag had ik van de Minister vernomen of we mogen verwachten dat er schot zal komen in deze zaak van noodzakelijke spreiding, teneinde een goede werking van deze tak van het welzijnswerk mogelijk te maken.

Ten slotte had ik graag aan de Minister enkele vragen willen stellen in verband met de mogelijkheden voor het forensisch welzijnswerk en de nieuwe alternatieven voor de voorlopige hechtenis.

Ik schets even de situatie. De artikelen 35 en 38 van de wet van 20 juli 1990, betreffende de voorlopige hechtenis, voeren een alternatief in voor de voorhechtenis, met name de vrijheid onder voorwaarden.

Door deze artikelen wordt een juridisch kanaliseerbare mogelijkheid gecreëerd om onder meer door middel van hulpverleningstussenkomsten een preventieve hechtenis te voorkomen.

In de parlementaire voorbereidende werken werd herhaaldelijk ook door de Minister van Justitie gewezen op het voorzieningenarsenaal van de Gemeenschappen om dit alternatief kansen op succes te geven. Idem door de Procureur des Konings te Brussel.

Het besluit van de Vlaamse Executieve van 24 juli 1985 betreffende de forensische welzijnszorg bepaalt in artikel 1 dat diensten voor forensisch welzijnswerk zich moeten toeleggen op vroeghulp.

Onder vroeghulp wordt onder meer verstaan hulpverlening aan voorlopig gehechten en hun naastbestaanden maar ook preventieve activiteiten ter

voorkoming van voorlopige vrijheidsberoving.

Vanuit een welzijnsbenadering van criminaliteitsproblemen dient inderdaad zoveel mogelijk getracht vrijheidsberoving — met al haar negatieve consequenties voor de aangehouden en zijn gezin — te voorkomen.

In deze aangelegenheid wens ik aan de Minister volgende vragen te stellen : Zijn de diensten voor forensisch welzijnswerk, erkend door de Vlaamse Gemeenschap, voldoende voorbereid en uitgerust om aan de verwezenlijk van deze alternatieve maatregelen mee te werken ?

Wordt er ter zake voorzien in het noodzakelijk overleg tussen Justitie en de welzijnssector ? Tussen de forensische welzijnszorg en de sociale dienst van het bestuur der strafinrichtingen ?

Mijnheer de Minister, ik wenste bij de begroting volgende vragen te stellen en opmerkingen te maken waarop ik, zoals gewoonlijk, een duidelijk maar zo mogelijk ook een positief antwoord verwacht. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, wij hebben in de Commissie over de begroting van Welzijns- en Gezondheidszorg een zeer ruime en grondige discussie gehad. Zowel Minister Lenssens als Minister Weckx hebben de bespreking ervan zeer degelijk ingeleid en bij de behandeling van de verschillende deelproblematieken van deze zo ge-diversifieerde sectoren zijn zij op de vele vragen en bemerkingen van de commissieleden diepgaand ingegaan. De neerslag van deze omstandige en indringende besprekingen vinden wij in het uitstekende verslag van collega Deneir en van mevrouw Duroi-Vanhelmont wat het programmadecreet betreft, waarvoor wij hen gelukwensen en danken.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik vind het weinig zinvol dezelfde discussie in deze Openbare Vergadering nog eens over te

W. Peeters

doen. Ik verkies van dit podium veel-
eer gebruik te maken om enkele be-
denkingen te formuleren over de
evolutie die ons Vlaamse welzijns- en
gezondheidsbeleid sedert de staats-
hervorming van 1980 heeft doorge-
maakt. Op het ogenblik dat ons
Vlaams welzijns- en gezondheidsbe-
leid een aantal grondige mutaties
doormaakt wil ik mij, samen met u,
vooral even bezinnen over de richting
waarin wij, als beleidsverantwoorde-
lijken, aan dat beleid beeld en inhoud
zullen geven in de onmiddellijke en
in de verdere toekomst. De diep-
gaande mutatiefase waarin zowel het
welzijns- als het gezondheidsbeleid in
Vlaanderen in een stroomversnelling
zijn terechtgekomen heeft trouwens
zowel bij hen die op het welzijnster-
rein werken als bij hen die daarvoor
politieke verantwoordelijkheid dra-
gen de dringende wens doen groeien
om daarover een moment van reflec-
tie en van fundamentele dialoog te
organiseren. Zowel de problematiek
van de welzijnswerkers als de nood-
zaak aan een grondiger en globaler
beleidsvisie gaven aanleiding tot het
eerste Vlaams Welzijnscongres van
22 en 23 november.

Mijnheer de Voorzitter, heren Minis-
ters, collega's, wij hebben de idee
van een breed maatschappelijk debat
over de toekomst van het welzijnsbe-
leid in Vlaanderen, overtuigd van de
dringende noodzaak ervan, van meet
af onze volle steun toegezegd. Tien
jaar nadat de Vlaamse Gemeenschap
haar eerste aarzelande en zoekende
passen zette op het zopas verworven
beperkte bevoegdheidssterrein inzake
welzijn en gezondheid, was het inder-
daad* dringend nodig zowel een we-
tenschappelijke inventaris van de
eerste groeispurt van een eigen
Vlaams beleid ter zake op te maken
als aan de hand daarvan, rond de
krachtlijnen voor de verdere groei,
de dialoog en het overleg te organise-
ren met allen die daarvoor zowel van
op het terrein zelf als vanuit het be-
leid verantwoordelijkheid dragen.

Tegelijk bleek intussen dat de wel-
zijnsbehoeften door onze ganse
Vlaamse maatschappij meer en meer
essentieel en prioritair worden erva-
ren en dat zij bovendien steeds dieper

in de andere beleidsterreinen ingrij-
pen. De noodzaak aan dit inclusief
welzijns- en gezondheidsbeleid was
trouwens het belangrijkste inzicht dat
tot het eerste Vlaams Welzijnscon-
gres leidde.

Welke evolutie heeft het Vlaams wel-
zijns- en gezondheidsbeleid sedert
de, weze het beperkte, overdracht
van bevoegdheden en middelen in
1980 gekend ?

Voor de uitbouw van een eigen
Vlaams beleid inzake welzijns- en ge-
zondheidszorg kreeg de Vlaamse Ge-
meenschap slechts een beperkt aantal
hefbomen in handen. Zij kreeg
slechts greep op dat deel dat zich af-
speelt binnen de te subsidiëren ge-
professionaliseerde instellingen en
diensten. De meer persoonsgebonden
elementen, met name de aan het
individu toegekende financiële voor-
zieningen, bleven buiten het bereik
van de Gemeenschapsbevoegdheid.
Om binnen dit beperkte bevoegd-
heidssterrein aan beleidsvoorzienin-
gen te werken was de vernieuwings-
marge dus wel erg smal en dat zowel
om historische als om budgettaire en
organisatorische redenen.

Niettemin kan niet worden ontkend
dat de Vlaamse Gemeenschap, in sa-
menspel met de moeizaam tot stand
gekomen Vlaamse administratie,
toch snel blijkt heeft gegeven van haar
duidelijke wil tot beleidsinnovatie. Er
zijn niet alleen de talrijke beleidsno-
ta's en beleidsbrieven ; ook op wet-
gevend gebied werden reeds verschil-
lende belangrijke decreten door de
Vlaamse Raad gestemd.

Wij hebben dus van meet af aan wel
degelijk een aantal positieve ontwik-
kelingen kunnen vaststellen in de
richting van een eigen Vlaams wel-
zijnsbeleid, in mindere mate — om
voor de hand liggende redenen —
van een eigen Vlaams gezondheids-
beleid, maar de kloof tussen droom
en daad blijft toch nog vaker dieper
dan gewenst en nodig.

Het kan niet worden geloofend dat
vooral de Vlaamse welzijnszorg zich
geleidelijk aan een eigen Vlaams
imago heeft opgebouwd. Dit nog niet
zozeer in de traditionele sectoren en
instellingen, want die hebben hun
wortels vóór 1980. Wel in een aantal

vooral kleinschalige speerpuntexperi-
menten van na 1980. Zo gaat in
Vlaanderen de aandacht veel meer
naar de prioritaire uitbouw van een
behoeftegerichte eerstelijnszorg,
daar waar Wallonië veeleer zweert
bij een sterk specialistisch gestructu-
reerde, minder ambulante en meer
geinstitutionaliseerde en vooral ook
een technisch gemedicaliseerde wel-
zijns- en gezondheidszorg.

Ook inzake gehandicaptenzorg en in
de bijzondere jeugdzorg worden an-
dere accenten gelegd. Vergelijken wij
echter het huidig Vlaams beleidsme-
chanisme met datgene wat wij van
vóór 1980 als Belgisch hebben erva-
ren, dan is er niet zoveel verschil te
merken. In die wijze waarop in
Vlaanderen het welzijns- en gezond-
heidsbeleid nog steeds — voor een
groot deel dan toch — tot stand komt
laat de typische Belgische zuilen-,
pacten- en politiseringsmentaliteit
zich nog steeds hardnekkig gelden.
Nog al te vaak verloopt de beleidsbe-
paling nog volgens het Belgisch stra-
mien.

Ik denk dat in deze korte tijdspanne
van tien jaren nauwelijks een andere
evolutie kon worden verwacht, waar-
bij de kosten-baten-analyse hoe dan
ook toch positief blijft.

Wat het Vlaams welzijns- en gezond-
heidsbeleid nog steeds ontbreekt —
en ik denk dat Ministers Lenssens en
Weckx de eersten zullen zijn om dat
te bevestigen, aangezien hun zoek-
tocht daarnaar zeer duidelijk is — is
een eigen beleidsvisie die stoelt op
de bewuste keuze van actoren, in-
strumenten en structuren op maat
van de maatschappelijke realiteit in
Vlaanderen met het oog op een glo-
baal, inclusief, efficiënt én behoefte-
gericht eigen Vlaams beleid.

Voor het tot stand komen van zo'n
globale beleidsvisie wordt het
Vlaams welzijns- en gezondheidsbe-
leid nog steeds geconfronteerd met
twee belangrijke knelpunten. Ener-
zijds is er de ingewikkelde en vaak
weinig doelgerichte financiering en
anderzijds, is er de opvallende, vaak
inefficiënte versnippering van de
voorzieningen. Beide houden trou-
wens met mekaar verband.

Ook het eerste Vlaams Welzijnscon-

W. Peeters

gres kwam bij de inventarisering van de status van het Vlaamse welzijnszorgenbeleid, zoals dat tot nu toe gegroeid is, tot dezelfde conclusie met name dat beide, naar de verdere uitbouw van een eigen Vlaams beleid toe, de twee voornaamste te nemen hindernissen blijven. Ik heb het daarover vroeger reeds uitgebreid op deze tribune gehad.

Gedurende het Welzijnscongres heb ik daarom ook gekozen voor de commissies personele en financiële middelen en taken en doelstellingen van de welzijnszorg in een integraal welzijnsbeleid. De referaten en de discussies in beide commissies waren ter zake erg verhelderend en illustratief. De gebrekkige financiering is het rechtstreeks gevolg van de hybride bevoegdheidsverdeling door de bijzondere wet van 1980, ter zake niet gewijzigd in 1988, tenzij voor wat betreft de bijzondere jeugdzorg. Zowel Minister Lenssens als Minister Weckx hebben daarover hun bemerkingen en hun visie op eventuele aanpassingen naar de toekomst toe reeds naar voor gebracht, ook en niet in het minst bij de bespreking van deze begroting in de Commissie. Collega Van Hecke heeft daarop eveneens gewezen en ik onderschrijf dat volkomen, met name dat de inleiding van het verslag van de heer Deneir ter zake een uiterst belangrijk document vormt.

Zo zou de armslag van de Vlaamse gezondheidszorg zeker breder zijn mocht men overgaan tot een gedeeltelijke communautarisering, weze het via een mechanisme zoals trouwens de Minister het in zijn nota beschrijft en naar voor heeft gebracht bij de besprekingen in de Commissie. Het zou een kans zijn tot een eigen Vlaamsgericht beleid, zowel inzake gezondheid als welzijn, mocht de gedeeltelijke communautarisering van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, althans van het pakket ziektekosten dat hierin vervat zit, worden gerealiseerd. Ik spreek uitdrukkelijk niet van het pakket vervangingsinkomen.

Trouwens, in onze visie op de federalisering van de Sociale Zekerheid kan ik duidelijk stellen dat wij met het

oog op het sociale Europa van morgen voor een Europees genormeerd basisinstrument staan. De persoonsgebonden zorgvoorziening in de gezondheidssector en in de welzijnssector maakt het dringend nodig bevoegdheden, instrumenten en middelen aan de maatschappelijke realiteit aan te passen. Wij kunnen dan ook niet nalaten in dit verband te wijzen op het perfide effect van de unitaire consolidering, niet alleen van deze sector gezondheidszorg, maar in principe van de gehele welzijnszorg in de ziekenfondswet van 6 augustus. Wij zijn ervan overtuigd dat ook in de maatschappelijke realiteit zich op termijn een aantal correcties kunnen opdringen die in feite dezelfde visie ondersteunen. Wij zijn er ook meer en meer van overtuigd — en wij staan met die overtuiging steeds minder alleen blijkens het pleidooi van de heer Van Hecke — dat voor een coherent en vernieuwend eigen Vlaams welzijn- en gezondheidsbeleid een federale herschikking van de Sociale Zekerheid uiteindelijk onafwendbaar zal blijken om, binnen de groeiende Europese federale normering, de kwalitatieve verbetering van de dienstverlening vanwege de overheid aan de burger, zowel op het vlak van de inhoudelijke vernieuwing en verfijning als op het vlak van de administratieve doeltreffendheid — ik citeer het Vlaams regeerakkoord — te verzekeren. Deze woorden werden, met onze steun overigens, in het Vlaams regeerakkoord neergeschreven.

Op korte termijn echter, naar de uitbouw van een eigen welzijns- en gezondheidsbeleid toe, ontslaat deze financieringshandicap de Vlaamse Gemeenschap niet van haar onmiddellijke verantwoordelijkheid. Het is de uitdaging van vandaag, voor onze vergrote zelfstandigheid, de hoe dan ook verworven bevoegdheden en de beschikbare middelen maximaal, selectief en efficiënt aan te wenden bij de uitbouw van onze Vlaamse maatschappij tot — en ik citeer opnieuw het Vlaams regeerakkoord — een hechte, democratische, pluralistische en verdraagzame gemeenschap, waarin alle burgers zich thuis weten. Zich thuis weten is de perfecte vertaling — zo heb ik begrepen uit het sociologisch jargon op het Vlaams

Welzijnscongres — van het gevoel zich erbij te weten in de maatschappij. In deze hechte democratische pluralistische en verdraagzame gemeenschap waarbinnen solidariteit, sociale rechtvaardigheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid vooropstaan moet eenieder de kans krijgen zichzelf maximaal te ontplooiën. Op het Welzijnscongres werd duidelijk aangetoond dat dit de eerste doelstelling is die moet worden gerealiseerd. Onze verantwoordelijkheid tegenover de Vlaamse Gemeenschap inzake gezondheids- en welzijnsbeleid zit in die richting.

Het tweede knelpunt dat het welzijn- en gezondheidsbeleid hypothekeert — dit, werd zo mogelijk nog meer onderstreept door de conclusies van het Welzijnscongres — is de enorme versnippering. Het knelpunt van de financiering houdt met dit tweede belangrijke knelpunt trouwens rechtstreeks verband. Ook dat bleek overduidelijk uit de conclusies van het eerste Vlaams Welzijnscongres. Immers, bij gebrek aan bevoegdheid inzake een eigen geïntegreerd welzijns- en gezondheidsbeleid en bij ontstentenis van het daaraan structureel gebonden instrumentarium zijn de Gemeenschappen blijvend verplicht hun toevlucht te nemen tot een subsidiëringsbeleid. Trouwens, bij de bespreking van deze begroting moeten wij ons beperken tot het analyseren van de herschikkingen binnen deze verschillende componenten van de beschikbare middelen.

Onze kritiek dienaangaande betreft niet zozeer de onderlinge verhouding van de componenten dan wel het fragmentarisch tot stand komen ervan middels wat wij de welzijnsreglementering zouden kunnen noemen. En het is precies deze welzijnsreglementering die niet, nog steeds niet, of toch ruim onvoldoende kadert in een globale welzijnsvisie. Ook dat was een belangrijke conclusie van het Welzijnscongres waarop, door het omvangrijke werk van zowel Minister Lenssens als Minister Weckx, een aantal antwoorden zijn gekomen, in de vorm van decretale regelingen.

Het valt op dat in deze welzijnsreglementering, in mindere of meerdere

W. Peeters

mate, constant opduiken : de erkenning, de subsidiëring, de rechtsbescherming en de democratisering. Deze vier elementen zijn bovendien onderling nauw met elkaar verbonden. Zij zijn de vier zijden van wat wij het vierkant van de welzijnsreglementering zouden kunnen noemen. Wanneer wij overschouwen hoe de ruimtelijke ordening van het Vlaams welzijnslandschap binnen deze vier zijden concreet is gebeurd, dan is het meest voor de hand liggend besluit het duidelijk onevenwicht tussen de aandacht voor erkenning en subsidiëring enerzijds en voor rechtsbescherming en democratisering anderzijds. Het is wel niet zo dat rechtsbescherming en democratisering geheel buiten de interesse vallen, maar van een constante bekommernis kan evenmin worden gesproken. Het vierkant van de welzijnsreglementering en de daaraan gekoppelde subsidiëring is daardoor niet rechthoekig : het wordt nog al te vaak scheef getrokken door de verschillende lengtes van de zijden ervan. Het is dus duidelijk niet eenvoudig gebleken er de mooie rechthoek van te maken zoals men dat had bedoeld. Integendeel, de welzijnsreglementering heeft in grote mate bijgedragen tot de uitbouw van de in Vlaanderen, ook in de welzijns- en gezondheidssector, zo geroemde gesubsidieerde vrijheid : de verzuiling dus.

Ook de verzuiling was tijdens het congres een onderwerp van discussie in één van de commissies. Ik heb er een bladzijdelange definitie van de verzuiling zien sneuvelen, die dan werd vervangen door vier verschillende visies. Dit om te illustreren dat het probleem van de verzuiling en de ontzuiling ook in de sector zelf heel wat vragen doet rijzen. Ik heb mij als parlementslid heimelijk zitten verknukelen bij de discussie omdat wij daar de parallelle discussie vanuit de sector zelf van zeer nabij konden volgen.

Mijnheer de Minister, het debat rond de verzuiling is in de betrokken Werkgroep van de Vlaamse Raad, onder het voorzitterschap van de eminente Voorzitter van deze Raad, na een moeizame start goed op gang

gekomen. De Volksunie heeft daarbij van bij de aanvang afstand genomen van het zondebokconcept. Het is trouwens steeds onze overtuiging geweest dat globaliserend en onzinnelijk spreken over verzuiling vanuit een dergelijke mentale reductie leidt tot strategieën die noodgedwongen vastlopen. De maatschappelijke discussie rond verzuiling en ontzuiling is trouwens reeds volop aan de gang en niet in het minst tussen én binnen de zuilen zelf. De discussie in de Vlaamse Raad komt dus op het juiste ogenblik, nu wij met meer bevoegdheden en middelen kunnen werken aan de uitbouw van ons welzijn in een beter Vlaanderen. Het is daarom nodig dat de discussie verder sereen wordt gevoerd en dat zij op een relevante wijze het plurale maatschappelijk patroon van onze Vlaamse volksgemeenschap aan bod brengt.

De knelpunten waarmee ons Vlaams welzijns- en gezondheidsbeleid wordt geconfronteerd zijn dus gekend. Ook het eerste Vlaams Welzijnscongres heeft ze omschreven als de twee grote uitdagingen voor een coherente en globale toekomstvisie over een eigen Vlaams welzijns- en gezondheidsbeleid. De grote krachtlijnen daarvan uitstippelen was toch de belangrijkste bedoeling van dit congres.

Ook tegenover het tweede knelpunt, de versnippering van de voorzieningen, de vaak scheefgetrokken reglementering, erkenning en subsidiëring ervan, binnen de verticale beschotten van kokers en zuilen, zal, op korte termijn, ons welzijns- en gezondheidsbeleid bijsturend en remediërend moeten optreden. We zullen hierbij voortdurend moeten zoeken naar de meest doeltreffende en correcte subsidiëringstechnieken, afhankelijk van de te financieren voorziening en van de fase van uitvoering ervan. Ook hierover werden op het congres een aantal zeer interessante referaten gehouden, onder meer op de wetmatigheden van de doelgerichte subsidiëring. Daarbij werd gezocht naar het juiste evenwicht tussen rechtszekerheid en rechtssoepelheid, efficiëntie en comfort, verantwoordelijkheid en solidariteit, met andere woorden tussen decreet of projectfinanciering, tussen output- of inputfi-

nanciering, tussen budget- of malifinanciering. Daarbij zullen wij steeds de correcte gelijkheid moeten nastreven tussen de vier zijden van het vierkant van de welzijnsreglementering : erkenning, subsidiëring, rechtsbescherming en democratisering. De discussie daarover in de commissie personele en financiële middelen van het Welzijnscongres was uitermate boeiend en leverde heel wat denkstof op. Het zou ons, spijtig genoeg, te ver leiden er hier thans verder op in te gaan.

De Voorzitter : Mijnheer Peeters, mag ik u vragen af te ronden, want u snoept de tijd van de heer Lauwers op.

De heer W. Peeters : Is het eerste Vlaams Welzijnscongres aan deze intentie tegemoetgekomen ? Heeft het aan zijn opzet beantwoord ?

In onze uiteenzetting bij de begroting 1990 stelden wij : Wij hopen dat dit congres zal leiden tot een ruime samspraak, tot onbevooroordeelde analyses en tot efficiënte, beleidsgerichte conclusies en niet tot contraproductieve territoriumafscherming. Wij waarschuwden toen voor valkuilen en tekorten. Wij hebben kunnen vaststellen dat het eerste Vlaams Welzijnscongres wel degelijk geleid heeft tot een ruime en open dialoog, tot wetenschappelijke analyses en beleidsgerichte conclusies. Het sociologische jargon, waarin zij vertolkt werden, bleef wel eerder wazig maar wij hadden nauwelijks anders verwacht. De contraproductieve territoriumafscherming stak af en toe, en meer dan nodig, het hoofd op tot op de rand van de syndicale en de zuilgebonden belangenbehartiging. Toch bleek herhaaldelijk dat degenen, die de welzijnszorg met grote inzet en idealisme op het terrein verzekeren, zich ervan bewust zijn dat het voor hun gerechtvaardigde belangenbehartiging dringend nodig is om een kader te maken waarbinnen goeie zorg mogelijk is, zoals een vertegenwoordiger van de LBC zei.

De Minister kondigde een beleidsnota aan, een overlegstructuur — de Hoge Vlaamse Welzijnsraad — en een tweede Vlaamse Welzijnscongres in november 1993. De Volksunie zal

W. Peeters

vanuit haar volksnationale maatschappijvisie intensief meewerken aan de concretisering van een inclusief Vlaams welzijnsbeleid, uitgaand van een globale beleidsvisie waarvan zij de grote krachtlijnen, zoals aange-reikt door het eerste Vlaams Wel-zijnscongres, volmondig onder-schrijft.

Het instrument van uitvoering, dat deze begroting is, zullen wij met overtuiging goedkeuren. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ook dit jaar vinden we in de begroting van de Ministers Lenssens en Weckx duidelijk geen spectaculaire nieuwigheden, wat wij trouwens ook niet hadden verwacht. De begroting van Minister Lenssens slurpt nochtans 10 ten honderd op van de totale uitgavenbegroting.

Zijn begroting is misschien enkele dagen te laat besproken. Ik kan Minister Lenssens namelijk de Sinterklaas van de Vlaamse Executieve noemen omdat hij via zijn begroting veel geld weggeeft. Ongeveer 80 ten honderd van zijn totale begroting bestaat namelijk uit dotaties, subsidies en dergelijke, die hij via fondsen en organisaties bij al dan niet de juiste verenigingen laat belanden.

Wij hebben ook inhoudelijke kritiek. Er is te weinig beleid en de begroting is een soort van doorgeefluik van geld.

Er wordt te weinig aandacht besteed aan gezinspolitiek. Geld wordt zonder beleidsopties uitgedeeld, onder meer aan Kind en Gezin. De extra-stimulansen voor de jonge gezinnen en de gezinnen met meer dan twee kinderen, die we toch van een christendemocratisch Minister mogen verwachten, ontbreken.

In 1988 heeft de Vlaamse Executieve aan Kind en Gezin gevraagd de aandacht toe te spitsen op twee risicogroepen, namelijk de vreemdelingen en de kansarmen in onze eigen bevolking.

Mijn vragen zijn dezelfde als in 1988 : wat zijn de concrete realisaties, hoeveel kosten ze, welke initiatieven zijn er ontwikkeld en wat kosten ze.

Mijnheer de Minister, u is evengoed op de hoogte als ik van de denataliteit bij ons volk. U wil daarover een studie laten uitvoeren door het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudie. Dat getuigt van een positieve ingesteldheid. Wij vinden dat initiatief goed omdat wij van oordeel zijn dat de bestrijding van de denataliteit bij ons volk prioritair is. Het gemiddeld Vlaams gezin brengt 1,7 kinderen ter wereld, ongeveer even weinig als de andere Westeuropese gezinnen. Dat is te weinig voor het in stand houden van ons volk en van de Europese Gemeenschap. Dat is niet mijn conclusie maar die van Professor Van Mechelen, voorzitter van de Bond van de Grote en Jonge Gezinnen, die u ongetwijfeld kent. Wij betreuren het dat hier geen prioriteiten worden gelegd.

Wij hebben twijfels bij de subsidie van 35 miljoen die wordt gegeven aan het JAC. Dat is toch een grote hoeveelheid geld. Wij viseren het JAC omdat wij van oordeel zijn dat daar eenzijdig advies wordt gegeven. Wij vinden dat daar vooral progressieve, linkse duiding wordt gegeven, eerder dan de jongeren objectief en eerlijk voor te lichten en te steunen. Wie het JAC kent weet dat het een broedplaats is voor alles wat zich progressief noemt in Vlaanderen. Men kan er voor van alles terecht, en zeker als men uitleg wil voor mogelijkheden voor homofielen en pedofielen, voor verenigingen als De Roze Vlinder, enzovoort. (**Protest van Minister J. Lenssens**).

Mijnheer de Minister, u moet daar eens binnenstappen. Ik kan dat anoniem, want ik ben nog jong. U zal zien wat daar allemaal wordt uitgesteld aan folders, brochures, enzovoort.

Minister J. Lenssens : U mag er geen karikatuur van maken. U doet de mensen van het JAC onrecht door er zo denigrerend over te spreken. Ik neem daar afstand van.

De heer F. Dewinter : Wat ik zeg is allemaal waar. Als ik een beetje overdrijf, of de dingen te eenzijdig belicht dan is het om u uit uw schelp te lokken. Als u zo een JAC-centrum bezoekt zult u zien dat er steeds duiding van een bepaalde strekking wordt gegeven en dat het er niet steeds zo objectief aan toegaat.

Een volgend punt dat ik wil behandelen is het vreemdelingenprobleem. Allereerst wens ik u proficiat omdat u er na twee jaar in is geslaagd helemaal alleen de fondsen ter bestrijding van de kansarmoede te beheren en te verdelen, waar men vroeger meende dat ook een socialistische Minister daarvoor moest instaan. Daarover heb ik u vorig jaar reeds vragen gesteld. Nu is alles bij u terecht gekomen. Nu mag u ongeveer 1,1 miljard frank uitdelen.

Ik heb van de gelegenheid gebruik gemaakt om via onze OCMW-raadsleden in Antwerpen de stapel projecten ingediend door de Antwerpse gemeenteraad en het OCMW na te kijken om te zien over welke projecten het gaat. Er is geen beleidslijn, het gaat voornamelijk om het verlenen van subsidies aan allerlei organisaties die reeds over vrij aanzienlijke fondsen beschikken. Deze organisaties moeten evenwel allerlei projecten creëren om de subsidies te kunnen aanwenden. Van de tientallen projecten, ingediend bij het Antwerpse OCMW, zijn er ongeveer 90 ten honderd overgesubsidieerd. Zij ontvangen subsidies van de stad, het OCMW, de provincie, de Vlaamse gemeenschap en de nationale overheid.

Het Fonds Lenssens is een maat voor niks, er is immers geen structuur aanwezig en er worden geen initiatieven ontwikkeld. Jaarlijks wordt aan dit fonds 1,1 miljard frank gespendeerd zonder doel en zonder concreet beleid.

Mijnheer de Minister, u zal een Integratiecentrum voor Migranten oprichten met provinciale en regionale vertakkingen. Dit zou misschien een aanzet kunnen zijn om alle losse initiatieven te bundelen. Wij zijn tegenstanders van de integratie van niet-Europese vreemdelingen in onze ge-

Dewinter

meenschap en pleiten voor een begeleide terugkeer naar het land van herkomst. Ik betreur dat u niet de minste overweging in acht neemt om een gedeelte van het Fonds Lenssens te spenderen aan een terugkeerpremie. Dit zou een eerste aanzet zijn waarin wij ons voor een deel zouden kunnen terugvinden. U blijft dit **categoriek** afwijzen, terwijl u perfect weet dat een aantal mensen bereid zijn daarop in te gaan. U bent blijkbaar helemaal niet bereid om zelfs maar een klein gedeelte van de weg af te leggen die op termijn toch zal moeten afgelegd worden.

Mijnheer de Minister, u hebt de vooruitgangsnota meegedeeld aan de pers via De Standaard. Ik betreur echter dat de leden van de Vlaamse Raad deze nota nog niet in hun bezit hebben. Het is immers moeilijk daarover op basis van krant artikels te discussiëren. Ik waarschuw u echter voor het onderschatten van deze problematiek, dit blijkt duidelijk uit het gebrek aan aandacht en uit de prioriteiten van uw beleid en uw begroting. Uw vooruitgangsnota is eerder een achteruitgangsnota, dit is trouwens ook de mening van de journalist Guido Fontein, die zeker niet van enige sympathie voor het Vlaams Blok of voor de terugkeer van vreemdelingen naar hun land van herkomst kan worden verdacht. Hij concludeert immers dat er op dit vlak weinig vooruitgang is.

Ook de progressieve partijen, de SP en AGALEV, menen dat dit probleem niet mag worden overschat. Volgens u zijn er in Vlaanderen maar 80.000 vreemdelingen, dit cijfer is volkomen verkeerd. U isoleert Vlaanderen van Brussel. Voor het Vlaams Blok is Brussel nog steeds een deel van Vlaanderen, ik hoop dat dat voor u ook het geval is, tenzij de staatshervorming hierin verandering heeft gebracht. U isoleert de vreemdelingen in Brussel en ook over de illegale vreemdelingen — volgens de Minister van Justitie zijn er in ons land 80.000 aanwezig — spreekt u niet. Als een derde van hen in Vlaanderen aanwezig is en rekening houdend met de Brusselse vreemdelingen, lijkt dit aantal relatief laag. Er

is ook nog een groot aantal genaturaliseerde vreemdelingen, een aantal jaren geleden waren het er 60.000. Hoewel zij de Belgische nationaliteit hebben en ondanks het feit dat zij niet meer in de statistieken zijn opgenomen, blijft het probleem bestaan. Genaturaliseerde vreemdelingen zijn ook vreemdelingen, men strooit dus zand in eigen ogen. U baseert zich op de cijfers van de volkstelling van 1981, maar deze cijfers zijn geëvolueerd. De denataliteit komt niet voor bij de vreemdelingenbevolking.

De heer A. Denys : Er is niet alleen het probleem van de migranten uit de Maghreb, er is ook een golf van Oosteuropese vluchtelingen. Wat is de mening van het Vlaams Blok inzake bijvoorbeeld de Polen, en de Russen ? Wordt voor hen hetzelfde standpunt gehanteerd als voor de niet-Europese vreemdelingen ?

De heer F. Dewinter : Tegenover hen nemen wij niet hetzelfde standpunt in. De geschiedenis heeft bewezen dat een kleine groep in onze maatschappij kan integreren, maar omwille van de situatie in Oost-Europa blijven wij gekant tegen een massale immigratie. Wij zouden deze mensen hiervoor geen hulp bieden. Indien wij dit toestaan moet dienaangaande een aantal beslissingen worden genomen. Er is op dit vlak nog geen duidelijkheid, er moet een grens worden bepaald, zoniet ontstaat later weer paniek als het te laat is. Wij kunnen deze mensen hier niet dulden en wij kunnen hen geen concrete hulp bieden. Het zou beter zijn hulp te bieden en investeringen te doen in Oost-Europa, en aldus daar de industrie te steunen en de vrije markteconomie te helpen realiseren.

De heer A. Denys : Mijnheer Dewinter, u weet dat ik één van de leden ben die wel naar u luistert, en ik heb zeer genuanceerd geluisterd. U hebt echter een verschil gemaakt tussen Oosteuropese immigranten en andere. Dat is een pure vorm van racisme.

Minister J. Lenssens : Dat is zuiver racisme.

De heer F. Dewinter : Het is objectief racisme, maar ik heb niets tegen objectief racisme. Iedereen heeft te maken met objectief racisme. Ik geef

een voorbeeld : ik houd meer van mijn eigen gezin, dan van een gezin dat ik niet ken, ik houd meer van mijn eigen vrienden dan van de vrienden van iemand anders, ik houd meer van mijn eigen volk dan om het even welk ander volk. Dat is een vorm van objectief racisme.

Zoals ik zei, iedereen heeft hiermee te maken en ik hoop ook dat u, mevrouw Merckx, meer houdt van uw eigen kinderen dan van de kinderen van iemand anders.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey : Neen, De vergelijking gaat trouwens niet op.

De heer F. Dewinter : De vergelijking gaat wel op en wij trekken ze door op het hele Vlaamse volk.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Dewinter, voor het eerst hebt u in het Parlement met zoveel woorden bekend dat u racistisch denkt en ook wil dat wij dit eveneens doen. (**Applaus**)

De heer F. Dewinter : Ik heb hier een concreet voor iedereen geldend principe naar voren gebracht waar ieder weldenkend burger in Vlaanderen achter kan staan.

Minister J. Lenssens : Als het maar blank is, dat hebt u gezegd.

De heer F. Dewinter : U interpreteert mijn woorden verkeerd en u legt mij woorden in de mond die ik niet heb uitgesproken. Wat ik gezegd heb, daar blijf ik bij, ik zeg dat al jaren. De slogan eigen volk eerst is volkomen geënt op dat principe. U kan dat eventueel een vorm van objectief racisme noemen ; ik heb daarmee geen enkel probleem.

Minister J. Lenssens : Ik wel.

De heer A. Denys : Mijnheer Dewinter, eindelijk geeft u toe dat het Vlaams Blok een racistische partij is, wat u tot dusver altijd hebt bestreden.

De heer F. Dewinter : Het wordt een ideologisch debat dat niets meer met de begroting te maken heeft.

De heer A. Denys : Toch wel. Ik kan u volgen als u zegt dat er veel over-

Denys

lappingen zijn, dat het migrantenbeleid ongecoördineerd verloopt, maar ik volg u niet meer als u weer in slogans vervalt waaruit blijkt dat u puur racistische ideeën verdedigt.

De heer F. Dewinter : U zou van racisme kunnen spreken als wij een bepaalde bevolkingsgroep omwille van zijn huidskleur, zijn cultuur of om het even wat, zouden discrimineren. Dat doen wij niet. Wij zeggen alleen maar dat we het onderscheid tussen de mensen moeten respecteren en dat wij meer van ons eigen volk houden omdat wij tot dat volk behoren. Het verlies van het gevoel van eigenheid, van fierheid over ons eigen volk heeft deze Raad al lang verloren en dat heeft geleid tot racisme tegenover de Vlamingen, tot het voortrekken van vreemdelingen, zoals nu in het Openbaar Ambt gebeurt. Ook het Fonds Lenssens dat veel geld aan vreemdelingen wil spenderen is daar een voorbeeld van. Voor de bestrijding van de kansarmoede van ons eigen volk wordt daarentegen niets gedaan.

Mijnheer de Minister, dan wou ik u nog zeggen dat u het probleem bewust minimaliseert. Uw cijfer van 80.000 klopt niet. U vergeet de vreemdelingen van Brussel erbij te tellen evenals de illegalen en de genaturaliseerden. U baseert zich bovendien op een volkstelling van 11 jaar geleden. Ook de politieke vluchtelingen houdt u er buiten. Als u met deze categorieën rekening houdt, komt u aan een groep van 200 à 250.000, en dit alleen voor Vlaanderen. De groep die onze Vlaamse eigenheid bedreigt is dus veel groter dan u wil laten voorkomen, mijnheer de Minister.

De Voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de materies welzijn en gezondheid werden al uitstekend toegelicht door de verslaggevers, de heer Deneir en mevrouw Duroi-Vanhelmont, en door de heer Van Hecke namens de CVP-fractie zodat ik mij kan beperken tot een paar bedenkingen over deelaspecten en tot een paar concrete vragen.

Tijdens deze zittingsperiode heeft de Raad al belangrijk wetgevend werk gedaan inzake de bijzondere jeugdbijstand. Met het decreet van 28 maart 1990 werd het baanbrekend decreet van 1985 aangevuld met twee delen : enerzijds een regeling inzake gerechtelijke jeugdbijstand en anderzijds een regeling die de gevolgen van de verlaging van de meerderjarigheid moet opvangen voor jongeren uit de sector van de bijzondere jeugdbijstand. Hoewel dit decreet in de media minder weerklank kreeg dan de wet op de verlaging van de meerderjarigheid, is het wetgevend gezien even belangrijk en bovendien in zijn toepassingen veel meer innoverend dan de wet zelf. Het heeft immers veel meer gevolgen voor de betrokken jongeren, voor de sociale werkers en voor de voorzieningen bestemd voor deze jongeren.

Mijnheer de Minister, het is aangegeven hierover gerichte informatie aan de jongeren, hun ouders en de scholen te geven. Heeft u ter zake een begin van initiatief genomen ? De brochure die de nationale Minister Wathelet over de verlaging van de burgerlijke meerderjarigheid heeft uitgebracht dient, alleszins wat Vlaanderen betreft, met betrekking tot het hoofdstuk bijzondere jeugdzorg, te worden aangevuld met de maatregelen van het decreet. De huidige tekst is niet conform met wat momenteel in Vlaanderen geldt.

In 1991 zullen nog diverse bepalingen van dit decreet verder moeten worden uitgevoerd. Het gerechtelijk gedeelte kan voorlopig niet in werking worden gesteld. Daarvoor moeten wij wachten op de nationale wetgeving die de procedure regelt voor de jeugdrechtbanken en de comités. Zoals in de Commissie wil ik hier uitdrukkelijk zeggen dat de bevoegdheidsverdeling geen belemmering mag zijn voor de Vlaamse Gemeenschap om de haar conform de staats-hervorming verruimde bevoegdheden verder in te vullen en uit te oefenen.

Mijnheer de Minister, ik hoop dat u ter zake zal aandringen op een constructief overleg met Minister Wathelet. Trouwens, met het oog op de ratificatie van de UNO-conventie

van de rechten van het kind zal een even dringend overleg moeten plaatsvinden. Mijnheer de Minister, wat is daar de stand van zaken ? Heeft u daaromtrent een nota beschikbaar over mogelijke initiatieven ter aanpassing van ons intern recht ? Dat intern recht betreft niet alleen onze nationale wetgeving maar het heeft evenzeer betrekking op ons decreetaal werk. Ik hoop op een spoedig debat hierover in de Vlaamse Raad.

In de begroting 1991 is bepaald dat vanaf 1 januari 1991, onder meer in gevolge het belangrijk decreet van 27 juni 1990 op het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, het stelsel van dubbele erkenningen wordt opgeheven. De kredieten die voorheen door het bestuur bijzondere jeugdbijstand werden betaald aan de voorzieningen gehandicaptenzorg, zullen van nu af rechtstreeks door het Vlaams Fonds worden toegewezen. Tegen een dergelijke maatregel kan men uiteraard principieel geen bezwaar hebben wanneer die voor de betrokkenen, zowel de jongeren als de ouders, geen nadelige gevolgen heeft.

In het kader van de wet van 1965 op de jeugdbescherming geldt de filosofie dat de voorzieningen op kosten van de overheid rechterlijke beslissingen uitvoeren, namelijk de plaatsing van minderjarigen waarvoor de overheid bijgevolg zelf de opvang niet moet realiseren. Deze filosofie werd uitgebreid naar de comitéplaatsingen, ervan uitgaande dat deze plaatsingen, alhoewel niet opgelegd, ook door het comité moeten worden beslist, al is het met het akkoord van het gezin. In beide gevallen nam de overheid tot nu toe consequent de gevolgen van haar plaatsingsbeslissingen op zich. Zij betaalde niet alleen de verschuldigde dagprijs maar ook de speciale kosten en stond zelf in voor de recuperatie van het eventuele aandeel van de familie. De voorziening zelf, of het nu een open of een gesloten instelling of een pleeggezin betreft, werd niet opgezaald met kosten, risico's en problemen waarmee zij niets te maken heeft. De voorgenomen afschaffing van de dubbele erkenning wijst op een mogelijke verschuiving.

Merckx-Van Goey

Mijnheer de Minister, door welke procedure zal men zonder die wachttijd een dringende plaatsing in het kader van het Vlaams Fonds mogelijk maken, wanneer de plaatsing door een provinciale evaluatiecommissie moet worden beoordeeld? Welke garanties worden er geboden dat de hulpverlener vanaf de eerste dag gesubsidieerd zal worden, ook al blijkt achteraf dat de onmiddellijke plaatsing niet in de aangepaste voorziening gebeurde, zodat overplaatsing noodzakelijk is? Eigenlijk liggen alle vragen die ik stel in dezelfde lijn. Welke garanties hebben de voorzieningen dat zij eventueel bijkomende kosten kunnen recupereren? Er leeft ook een bezorgdheid bij de jongeren zelf. Blijven zij recht hebben op zakgeld, zoals dat nu nog het geval is? Kunnen de voorzieningen worden vrijgesteld van de verplichting een bijdrage te vorderen, indien de betrokkene sociaal-administratief niet in orde is of door problemen in verband met de gezinssituatie geen bijdrage kan betalen? Bij de overdracht van alle personen ten laste van de bijzondere jeugdbijstand naar het Vlaams Fonds vervalt de maandelijkse vorderingsstaat. Wordt de regeling aangepast om deze plotse stijging van bepaalde onderhoudskosten op te vangen? Tot zover mijn opmerkingen en vragen in verband met de sector bijzondere jeugdzorg.

Ik ga nu even in op de sector gezinsbeleid. Het is verheugend vast te stellen dat er nu een algemene aandacht is voor de kinderopvang en dat de grote nood eraan ten volle wordt onderkend. Toch maak ik mij zorgen wanneer ik merk dat het beleid inzake kinderdagopvang volkomen versnipperd dreigt te geraken. De begroting van Kind en Gezin is als het ware geamputeerd. Men krijgt aanzienlijk minder middelen dan men had gevraagd, maar tegelijkertijd worden aan een parallel circuit middelen ter beschikking gesteld voor kinderopvang. Minister De Wulf trekt middelen uit voor het oprichten van bedrijfscreches die werken met GESCO's, mensen die voor 100 ten honderd gesubsidieerd zijn. Ook in de regeling voor de impulsgebieden suggereren de GOM's expliciet dat

gemeenten en regio's voorstellen moeten doen voor kinderopvang in deze gebieden. Daarom is ook Minister De Batselier hierbij betrokken. Ik stel ook vast dat blijkbaar heel wat geld van het gemeenschapsonderwijs voor kinderopvang wordt afgewend. Heel wat VZW's vragen om erkenning om in lokalen van het gemeenschapsonderwijs aan kinderopvang te doen. Tenslotte wil ook de nationale Minister Busquin via het RKW aan werknemers collectieve voorzieningen voor kinderopvang ter beschikking stellen. Het verheugt mij dat men aan dit probleem zo'n aandacht wenst te besteden, maar ik vrees dat de te grote versnippering en het beschikbaar stellen van middelen telkens op basis van andere criteria tot gevolg zullen hebben dat instellingen die in het erkende circuit blijven en waarvoor dus op uw begroting middelen moeten worden uitgetrokken, in de kou zullen komen te staan en eigenlijk niet de financiële steun zullen krijgen die zij absoluut nodig hebben.

Ik hoop bijgevolg dat u tijdig initiatieven zal nemen om ervoor te zorgen dat de regels van het normale circuit kunnen gelden met het oog op het waarborgen van een goede opvang en omkadering voor de gebruikers, namelijk de ouders en de kinderen die aan de opvang worden toevertrouwd.

Mijnheer de Minister, ik behandel nog vrij kort de filmkeuring. De filmkeuring is de jongste tijd in de actualiteit. Op 30 oktober jongstleden heeft JEKINO in samenwerking met haar Franstalige tegenhanger een colloquium in Brussel georganiseerd; een groep hervormers uit de filmkeuringscommissie heeft in de loop van november de resultaten van een enquête gepubliceerd en voorstellen van verbetering gesuggereerd; deskundigen schrijven in tijdschriften over het belang van de filmkeuring en ook de Minister heeft er belangstelling voor.

Op 21 december 1989 werd een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap gesloten houdende de instelling van een Intergemeenschapcommissie voor de filmkeu-

ring. De oprichting ervan was enkel bedoeld als een overgangsmaatregel die eind december 1990 ten einde loopt. Mijnheer de Minister, heeft u reeds contact genomen met uw collega's om de maatregel eventueel voor een jaar te verlengen? Her en der worden concrete voorstellen tot hervorming van de filmkeuringscommissie geformuleerd. Het blijkt dat de Nederlandstaligen in de huidige samenstelling van de filmkeuringscommissie numeriek duidelijk in de minderheid zijn en dat de leeftijd van de commissieleden — ik heb het niet over de kwaliteit — heel hoog ligt. Mijnheer de Minister, zal u van deze gelegenheid gebruik maken om de voor de Vlamingen ontstane achterstelling recht te zetten? Zal u er tevens voor zorgen dat ook vertegenwoordigers van jonge adolescenten in de filmkeuringscommissie worden opgenomen?

Ik wens zeker niet de bespreking van de Commissie over de thuiszorg, een bevoegdheid van Minister Weckx, hier te herhalen. Hoewel de thuiszorg onze groeiende aandacht geniet, moeten wij in de praktijk vaststellen dat thuisverzorging niet vanzelfsprekend is.

De thuiszorg is in Vlaanderen historisch uitgegroeid tot een zaak van voornamelijk vrouwen, zowel op het niveau van de zorgbehoevenden als op het niveau van de zorgverleners. Daartegenover staat dat de vrouwen nauwelijks vertegenwoordigd zijn op de niveaus waar beslissingen over deze sector worden genomen.

Mijnheer de Minister, ik hoop dat u in uw beleid dienaangaande aandacht zal hebben voor de specifieke situatie van de vrouwen die als hulpverleners of als genietter aan de thuiszorg deelnemen. Ik dring er bij u op aan om oog te hebben voor de noodzakelijke emancipatorische klemtonen ter zake.

Gisteren werd in de Vlaamse Raad de Werkgroep Vrouwen, — met als Voorzitter mevrouw Maes — geïnstalleerd. Het is misschien een goede suggestie dat deze uw standpunten over een thuisverzorgingsbeleid kan toetsen op zijn emancipatorische klemtonen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zal mijn betoeg beperken, omdat het terrein van welzijn en gezondheid een dermate groot terrein bestrijkt dat, indien ik alles zou zeggen wat er te zeggen valt, vele zaken een herhaling zouden zijn, wat nergens goed voor is. Daarom zal ik het alleen hebben over een sector die mij nauw aan het hart ligt en waarmee ik enigszins vertrouwd ben, met name de jeugdwelzijnszorg. Ik doe hierbij uiteraard geen afbreuk aan het belang van andere sectoren.

Er zijn in feite drie redenen om voor deze sector de aandacht te vragen.

Ten gevolge van de verlaging van de leeftijd van de meerderjarigheid en het feit dat er een groeiende groep is van de tweede en derde generatie migrantenjongeren enerzijds - en dat is een bijzonder talrijke groep - en anderzijds het feit dat er de groeiende problematiek bestaat van identiteitscrisis en het verlies van zingeving bij een aantal jongeren - ik zal hierover niet verder filosoferen - word ik in mijn idee gesterkt om voor dit thema enige aandacht te vragen. Een aantal toenemende uitingen daarvan zijn : de toenemende agressiviteit, de toenemende intolerantie (hierbij denk ik aan het jeugdig voetbalterrorisme) aan de vlucht in alcohol- en druggebruik, stijgende zelfmoordpogingen - waarop de Commissie ook heeft gewezen - of de vlucht vooruit in onverschilligheid, die vroeg of laat aanleiding geeft tot psyche-sociale problemen. Dit alles sterkt mij in de overtuiging dat het thema van de jeugdwelzijnszorg ook aandacht mag krijgen, samen - niet tegen - en naast de bejaardenzorg.

Ik ben ter zake niet pessimistisch, want er zijn ook vele positieve geluiden in verband met de jongere generatie, maar er is wel een minder weerbare en meer kwetsbare groep.

Heren Ministers, collega's, ik heb gepoogd uit de begrotingskredieten thema's en bevoegdheden te halen, ze te selecteren en naast elkaar te plaatsen, die in feite het instrument

zijn van een Vlaams jeugdwelzijnsbeleid.

Ik zal daarop even bondig ingaan. Inzake preventie, heeft Minister Weckx in zijn budgetten de alcohol- en drugpreventie ondergebracht bij de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg. Ter zake is er geen probleem. U heeft zelf in de Commissie gezegd dat in ieder geval de garantie blijft bestaan, via de coördinatie van de VAD, dat dit krediet niet in het ganse budget van de centra zal opgaan, maar dat dit wel degelijk zal aangewend worden voor een zelfstandige groep van preventiewerkers.

Ter zake wens ik erop te wijzen dat vooralsnog het probleem van druggebruik bij jongeren niet moet worden gedramatiseerd, zeker niet in vergelijking met de alcoholverslaving ; het alcoholprobleem is bij jongeren een groter probleem, het betreft een breder publiek en het is over vele lagen van de bevolking verspreid. Bijgevolg is het druggebruik eerder een beperkt probleem.

Vervolgens is er wat preventie betreft de problematiek van de zogenaamde relatiebekwaamheid en de seksuele opvoeding, zowel in het kader van ongewenste zwangerschappen als met betrekking tot de problematiek van AIDS.

Welnu, wanneer ik alles op een rijtje zet, constateer ik dat daarvoor budgetten zijn voorzien en dat impulsen worden gegeven, zowel ten aanzien van de CLG's als van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg, het medisch schooltoezicht en onrechtstreeks via het koninklijk besluit 74, dat nu uitsluitend zal kunnen aangewend worden ter bevordering van het gezinsleven. Het andere koninklijk besluit van '74 werd immers bij de CLG's gevoegd. Minister Coens heeft desbetreffend ook een aantal maatregelen getroffen. Dit is allemaal goed, al gebeurt het enigszins verspreid, wat wellicht noodzakelijk is.

Indien men het totaal maakt gaat het om een zeer behoorlijk bedrag, maar toch betreur ik dat één sector daarbij niet werd betrokken, namelijk de sector van de Jongereninformatie- en Advies-centra. Waarom ? Omdat zij

in feite sinds jaren precies op dat terrein ervaring hadden. De CLG's hebben nu deze opdrachten gekregen en moeten bij een jongereninformatiecentrum te rade gaan om te vragen hoe zij het werk moeten aanpakken, vooral wanneer het jeugdwerk of scholen betreft. Zij hebben nu deze opdracht gekregen in het kader van de terbeschikkingstelling van de budgetten ; de ervaring zit evenwel bij de adviescentra.

Zonder afbreuk te doen aan de verdiensten van het medisch schooltoezicht en het belang ervan, kan niet worden ontkend dat de jongereninformatiecentra bij jongeren in het algemeen maar zeker bij risico-groepen een groter vertrouwen genieten dan de diensten van het medisch schooltoezicht.

Er is ook een grotere penetratiegraad van jeugdwelzijnscentra avant la lettre in bepaalde jongerenmilieus. Dit is een bemerkning omtrent het preventieve beleid en vooral inzake relatiebekwaamheid en seksuele opvoeding.

Hetzelfde principe geldt eigenlijk ook voor de eerstelijnszorg. Naargelang de interpretatie die eraan wordt gegeven, kan men zeggen dat er op dit niveau drie tot vijf voorzieningen voor jongeren zijn (naast de leerkrachten en het jeugdwerk) de PMS-centra, de OCMW's, de JAC's, sommige CMW's en Tele-onthaal, enzovoort. Dit laatste wordt trouwens voor een groot gedeelte door de jongeren gebruikt.

Mijnheer de Minister, persoonlijk ben ik de mening toegedaan dat verschillende bevoegde ministers, ook onder uw voorgangers, de mogelijkheden en de kansen van de Jongeren-Advies-centra hebben onderschat. Op een bepaald ogenblik werden zij te veel als marginaal, als te maatschappelijk geëngageerd beschouwd. Uiteraard zijn deze centra gegroeid vanuit een maatschappelijk engagement, vanuit een generatieconflict. Onder meer door een zekere onderwaardering, ook op het financiële vlak, hebben zij zichzelf nooit kunnen transformeren tot een weliswaar trendgevoelige maar toch professionele eerstelijnszorg voor jongeren. Juist door deze financiële onderwaar-

Lauwers

dering zijn zij noodgedwongen blijven steken in een vicieuze cirkel van preciaire statuten, van groot verloop van personeel, waardoor de professionele continuïteit af en toe te wensen overlaat. Ik meen dat vandaag de Executieve nog een besluit heeft goedgekeurd dat een meer consistente subsidiëring voor 1991 van deze centra voorziet in het vooruitzicht van de jongvolwassenenhulp. In ieder geval is het een eerste stap in de goede richting.

Mijnheer de Minister, ik ga op dit onderwerp van de JAC's wat uitvoeriger in omdat ik meen dat het nuttig is, in functie van het kaderdecreet inzake ambulante welzijnszorg dat u heeft aangekondigd, te pleiten voor onafhankelijke jeugd welzijnscentra, en met onafhankelijk bedoel ik specifiek gericht op jongeren en niet opgenomen in grotere organisatievormen of netwerken. Indien men tot een verhoging — en liefst zelfs van 100 ten honderd, maar in ieder geval tot een zo groot mogelijk percentage aan subsidiëring van personeelstoelagen in de ambulante sector wil komen, moet wellicht ook aan **hergroeperingen**, fusies, enzovoort, worden gedacht. Ik meen dat zulks noodzakelijk is voor de ganse sector in het algemeen.

Indien mijn cijfers juist zijn, zou een 100 ten honderd betoelaging van de welzijnssector ongeveer 250 miljoen frank extra vergen. Ik heb mij laten wijsmaken — maar dit lijkt mij een bijzonder hoog cijfer — dat bijna 200 van de 250 miljoen frank zou terecht komen bij personeelsleden die rechtstreeks of onrechtstreeks — via de CMW's — behoren tot de mutualiteiten. Als dit zo is lijkt het mij zeker verantwoord om, als men die 100 ten honderd norm om budgettaire redenen toch niet volledig voor de ganse sector kan toepassen, de norm bij prioriteit toe te passen voor onafhankelijke centra, jeugdcentra of andere, omdat zij niet kunnen terugvallen op organisaties en bredere financiële groepen die hen kunnen ondersteunen en waardoor er soms zelfs een dubbele subsidiëring ontstaat. Desnoods moet men dus pleiten voor een

selectieve toepassing van die honderd ten honderd regel.

Inzake een ander facet van de eerstelijnszorg voor de jongeren vraag ik om een concrete toelichting. U heeft uitgelegd waarom de Tele-onthaaldiensten nu afzonderlijk in het programma zijn opgenomen en niet in een globaal budget voor de ambulante welzijnssector. Die motivering lijkt mij verantwoord. Betekent dit dat de sector ook niet zal worden betrokken in het kaderdecreet of gaat u werken op het voorgestelde akkoord dat u had willen bereiken ?

Minister J. Lenssens : Als men tot een decreet komt is het evident dat ook de Tele-onthaaldiensten daarin een plaats zullen krijgen.

De heer H. Lauwers : Dus, het akkoord dat u bijna had met deze sector is in die zin achterhaald ?

Minister J. Lenssens : Dat is achterhaald, tenzij de sector vraagt om wat ter tafel ligt opnieuw in bespreking te brengen, in afwachting van een decretale regeling.

De heer H. Lauwers : Dat is dan zeer tijdelijk. (*Bevestiging*)

Dan kom ik tot de tweedelijnszorg. Mijnheer de Minister, — ik richt mij nu tot Minister Weckx — ik ben geschrokken van het feit dat, volgens uw cijfers, 28 ten honderd van het cliënteel van de centra voor geestelijke gezondheidszorg jonger is dan 20 jaar. Dat is een bijzonder hoog cijfer. Men kan jongeren zelfs nog meetellen tot 25 jaar. Kan u te gelegener tijd meer specificaties geven omtrent dit probleem ? Zijn die jongeren geconcentreerd in bepaalde diensten, ik denk aan de erkende medisch-opvoedkundige bureaus, of is er een brede spreiding over alle centra ? Ik meen dat dit belangrijk is om weten, ook in het kader van de globale jongvolwassenenhulp zoals die door uw collega, Minister Lenssens, is aangekondigd.

Een tweede facet van de tweedelijnszorg is de residentiële opvang voor jongeren. Daar beschikt men over twee instrumenten. Ten eerste, de diensten voor begeleid zelfstandig wonen die nu nog opgenomen zijn in

de bijzondere jeugdbijstand en, ten tweede, de Opvangcentra voor Jongeren, de OCJ's. Ik zal mijn argumentatie ter zake niet herhalen. Ik weet dat uw antwoord zal zijn : de budgettaire beperkingen. Ik zal dit niet ontkennen maar, — al was het maar om het percentage op te drijven — ik zou pleiten om de honderd ten honderd betoelaging van de personeelskosten daar toe te passen. Dat is echt geen luxe en zelfs geen syndicale eis, maar niets meer of minder dan een kwaliteitsvoorwaarde voor dat welzijnswerk.

Een laatste instrument van de tweedelijnszorg is de bijzondere jeugdzorg. Daarover valt veel meer te zeggen dan hier mogelijk is. Er is ter zake nog veel te regelen. Ik vraag mij af of wij er niet goed zouden aan doen om binnen het geheel van de voorzieningen voor bijzondere jeugdzorg een beperkt aantal voorzieningen specifiek te erkennen voor migrantenjongeren. Dit zou eventueel kunnen gebeuren in samenwerking met personen uit de betrokken bevolkingsgroepen. Thans gebeurt het dat sommige instellingen zich ongewild moeten bezighouden met migranten. Zij krijgen een bepaalde bevolkingsgroep toegewezen, maar beschikken niet over het gekwalificeerde personeel. Bovendien hebben zij ter zake ook geen keuze kunnen maken. Er stellen zich dan problemen aangaande de taal of het overwinnen van sommige barrières. Contact opnemen met de gezinnen van de jongeren, brengt soms heel wat problemen met zich. Is het niet noodzakelijk hiervoor een aantal specifieke instellingen te erkennen, liefst in samenwerking met de migrantenorganisaties of met de individuen zelf ?

Hiermee heb ik naar mijn gevoel wat in beide begrotingen aan jeugd welzijnszorg is te vinden op een rijtje gezet. Ik stap nu even uit de tweedelijnszorg om nog een ander aspect te behandelen.

Mijnheer de Minister, wat het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen betreft pleit ik ervoor, via uitvoeringsbesluiten, een deel van de budgetten specifiek te reserveren voor projecten en initiatieven voor kinderen en jongeren. De

Lauwers

ervaring met de Fondsen Lenssens en Van den Bossche leert ons dat voor die bevolkingsgroepen zeer weinig aandacht gaat naar de vrijetijdsbesteding, schoolbegeleiding en de naschoolse opvang. Ik heb het hier niet over de speelpleintjes en dergelijke, die hebben uiteraard ook hun belang — maar dat heeft te maken met infrastructuur. Nochtans beschikt de welzijnssector, alhoewel misschien iets minder dan de sociaal-culturele sector, ter zake over heel wat ervaring en worden er ook heel wat initiatieven genomen. Maar niemand zal ontkennen dat ook daar in zeer precare omstandigheden moet worden gewerkt.

De Minister zal het met mij eens zijn dat de integratie van kinderen en jongeren van groot belang is, niet alleen omdat zij meer integratievatbaar zijn, maar ook omdat die een preventieve functie vervult ten aanzien van henzelf en van hun latere maatschappelijke situatie. Bovendien zou zulks ook vermijden dat zij nadien in een bijzondere jeugdsector terecht komen.

Mijnheer de Minister, ik heb proberen aan te tonen dat beide budgetten een embryoonaal instrument bevatten dat een jeugd welzijnsbeleid kan worden genoemd. Enerzijds de verlaging van de meerderjarigheid en het feit dat tegen 1992, wat de bijzondere jeugdzorg betreft specificaties moeten worden uitgewerkt ten opzichte van jonge volwassenen hulp, en anderzijds het feit dat een harmonisatie van het ambulante welzijnswerk wordt aangekondigd, moeten worden aangegrepen om de reeds bestaande instrumenten uit te bouwen en een substantiëlere betoelaging te voorzien.

Een belangrijk deel van de jeugd welzijnssector moet nog functioneren met onvoldoende betoelaging, precare statuten en een groot verloop van personeel. Nochtans is een betere betoelaging van de welzijnssector, zeker wanneer wij denken aan de jeugdzorg, verantwoord.

De Voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zal zeer bondig zijn en het uitsluitend hebben over de bijzondere jeugdzorg. Men zegt mij dat, in het kader van de bijzondere jeugdzorg, de diensten van de comités en de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbanken belast zijn met de registratie-opdracht van hun cliënteel, op grond van een registratieschema dat tot stand is gekomen in samenwerking met het bestuur Bijzondere Jeugdzorg van de Vlaamse Gemeenschap en het studie bureau Anderson.

Deze registratie zou inderdaad interessant zijn voor intern gebruik binnen de diensten zelf maar men is bezorgd over het doorsturen van alle gegevens over de minderjarigen en hun gezin naar de administratie van de Vlaamse Gemeenschap.

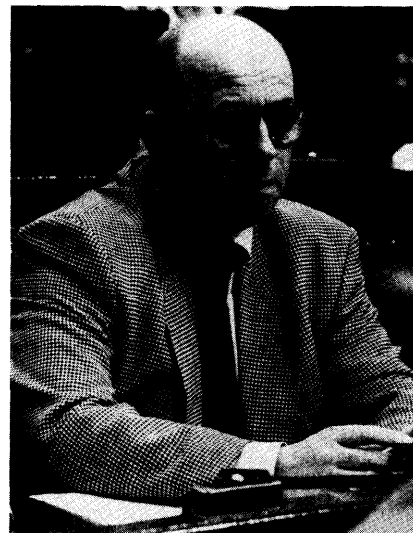
Dat men de gegevens registreert over de kinderen en de jongeren die in pleeggezinnen of instellingen geplaatst zijn is normaal aangezien de Vlaamse Gemeenschap daarvoor financieel tussenkomt en de dienst Comptabiliteit alle gegevens in dat verband krijgt toegestuurd door de comités en de Jeugdrechtbanken.

Wat echter onaanvaardbaar is is het feit — althans indien mijn informatie correct is — dat men nu ook alle gegevens opvraagt van kinderen en jongeren die niet geplaatst zijn en die onder de maatregel van toezicht en opvoedingsbijstand vallen, zoals die door de wet op de jeugdbescherming van 8 april 1965 is bepaald. Deze registratie zou alle identificatiegegevens over het ganse gezin omvatten, waaronder de datum en aard van de eerste en de huidige maatregelen en zelfs gegevens waar de Vlaamse Gemeenschap inderdaad niets mee te maken heeft, zoals het dossiernummer van het Parket en of van de Jeugdrechtbank.

Mijnheer de Minister, het is niet van vandaag dat ik met deze problematiek begaan ben. Nu zegt men mij dat men de zaak nog verder zou willen uitbreiden tot een echt maatregelenbestand. Men wil nagaan wat het hele verleden van een bepaalde minderjarige is op het vlak van maatregelen

van de Jeugdrechtbank, zodat van de oorspronkelijke verzekerde waarborg van anonimiteit en de privacy van de cliënt niets meer over zou blijven.

Vandaar mijnheer de Minister, dat ik graag het antwoord zou willen krijgen op volgende vraag : is in het kader van het registratieschema dat momenteel wordt gevraagd van de sociale diensten bij de comités voor bijzondere jeugdzorg en van de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbanken, het noodzakelijk dat de volledige identificatiegegevens van alle minderjarigen, ook van diegenen die niet geplaatst zijn in een instelling of een pleeggezin, en van hun ouders, worden doorgegeven aan het bestuur Bijzondere Jeugdzorg van de Vlaamse Gemeenschap ? Wat is de uiteindelijke bedoeling van de registratie ? Hoe denkt u de privacy van de betrokkene te beschermen ? Kan dit niet opgevangen worden door een individueel identificatienummer per minderjarige en per dienst, zodat tenminste de anonimiteit gewaarborgd blijft ?

Volgens Senator H. De Loor (SP) moeten de bijkomende middelen voor de sociale-huursector vooral worden besteed aan uitbreidingsprojecten in kansarme buurten

De Voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik zou mij willen beperken tot het onderdeel bejaardenzorg en, in een eerste luik van mijn betoog, tot artikel 110 van het ontwerp van decreet houdende begrotingstechnische bepalingen, meer in het bijzonder met betrekking tot de subsidies die worden verleend voor de aankoop, het bouwen en het inrichten van service flats, een mogelijkheid van subsidiëring die door dit artikel zou worden uitgebreid tot de rusthuizensector. In dit verband herinner ik U aan onze vraag gesteld in de commissievergadering ten einde uit de mond van de Minister te horen bevestigen dat de uitbreiding van deze subsidiëringstechniek, die nieuw was voor de service flats en nu eventueel zou worden ingevoerd voor de rusthuizensector, alleszins afhankelijk zou zijn van een evaluatie.

Minister J. Lenssens : Inderdaad.

De heer F. Dielens : Ik dank de Minister voor zijn instemmend antwoord.

In verband met de service flats verschillen wij enigszins van mening, in die zin dat wij nogal gevoelig zijn inzake de toetredingsvoorwaarden of het opnamebeleid. In de Commissie hadden wij de bevestiging gekregen dat daarover in de Executieve zou worden van gedachten gewisseld en een opnameregeling op basis van het principe van non-discriminatie in het vooruitzicht zou worden gesteld, zodat men toch tot een opnamebeleid zou kunnen komen, zeker voor de service flats, over alle filosofische en andere overtuigingen heen. Ik kom daarop nog terug bij mijn luik over de rusthuizen. Ik denk hier in het bijzonder aan de 2.000 service flats waarvoor dit jaar reeds een principiële belofte werd gedaan. Kan deze non-discriminatieregeling ook daarop worden toegepast ?

Wij noteren trouwens dat de Minister, met betrekking tot de erkenningsvoorwaarden voor de service flats, de financiële draagkracht zou insluiten zodat het niet mogelijk is

mensen uit te sluiten precies op basis van hun financiële mogelijkheden.

Ik verlaat even de engere problematiek ten einde over te gaan tot het meer algemeen beleid dat wij onderschrijven. Uit de documenten van de Executieve en aan de hand van de verklaringen van de Ministers die in ons midden vertoeven, kunnen wij opmaken welk belang zij hechten aan de thuiszorg. Wij willen van deze tribune gebruik maken om onze bekommernis uit te drukken over het feit dat, niettegenstaande er bestendig in woorden prioriteit wordt gegeven aan de thuiszorg, wij toch constateren, aan de hand van cijfergegevens, dat er wel degelijk mag worden aangestuurd op wat betere programmatiecijfers. Ik denk aan de veel gehoorde slogan dat er 20.000 personen op een wachtlijst staan om in een rusthuis te kunnen worden opgenomen. Wij vrezen dat er bij de lancering van dergelijke gegevens binnen de Executieve misschien eerder belangstelling zou kunnen bestaan voor de residentiële sector dan wel voor de thuiszorg. Wij hopen van de Minister te horen dat het wel degelijk de thuiszorg is die prioritair zou moeten worden aangepakt, wat niet wil zeggen dat er in de residentiële sector geen problemen zouden zijn.

Met betrekking tot de semi-murale sector stellen wij ons de vraag in welke mate de interesse voor de dag- en nachtverblijven, evenals voor de korte verblijven, zal worden aangewakkerd. In het kader van de semi-murale sector hebben wij met enig ongenoegen van de Minister vernomen dat hij er zelfs aan denkt, wat de dienstencentra betreft, de laatste subsidiëring, die daar nog bestond, met name de werkingstoelagen, af te schaffen. Op die manier zou de rechtstreekse steunverlening aan die centra ook wegvallen. Wij maken ter zake toch een bepaald voorbehoud.

Een gegeven dat ook mijn fractie als erg vervelend ervaart en dat kenmerkend is voor wat wij de laatste jaren in de welzijnssector waarnemen - en dan druk ik mij nog zeer zacht uit want in feite is het een schande - is het feit dat wij, na decennia sociale strijd, moeten meemaken dat zij, die vandaag een dagje ouder zijn gewor-

den, tervergeefs aankloppen tot het bekomen van de voorzieningen waarop zij recht hebben, omdat deze voor hen onbetaalbaar zijn geworden. Dat leidt tot de meest weerzinwekkende toestanden. Het gaat niet op dat mensen, die vele jaren arbeid achter de rug hebben en hun bijdrage hebben geleverd, vandaag moeten vaststellen dat zij voor onbetaalbare instellingen komen te staan wanneer zij een dagje ouder zijn.

Mijnheer de Minister, het mag ook niet langer zo zijn dat één derde van de rusthuisbewoners op het OCMW beroep moet doen, wat na een leven lang werken toch een vernedering is. Het kan ook niet dat één derde van de bejaarden hun facturen via de OCMW's van de gemeenten moeten laten betalen. Het gaat ook niet op dat een maandelijks verblijf in een rusthuis momenteel duurder is dan een reis van één maand met vol pensioen in Spanje. Kunnen wij nog spreken van een welvaartsstaat wanneer wij dergelijke zaken moeten vaststellen ?

Inzake de betaalbaarheid van de instellingen worden wij geconfronteerd met uitspraken dat de kostprijs voor hen, die dergelijke rusthuizen beheeren, zeer hoog kunnen oplopen en daardoor meestal kunnen leiden tot onbetaalbare facturen. Daartegenover stellen wij toch ook vast dat in de rusthuissector eenzelfde beheerder reeds aan de bouw van zijn vierde of vijfde rusthuis toe is. Voor hen die de markt kennen zal dit er wel op wijzen dat deze verblijven toch niet zo onwinstgevend zijn. Wij maken voorbehoud ten opzichte van de kritiek en de weeklachten in die sector, waarin wordt beweerd dat deze zaken onrendabel zouden zijn.

Wij willen trouwens aandringen opdat de erkenningsvoorwaarden van de rusthuizen zouden worden verscherpt. Wij wensen dat de aan de bejaarde aangerekende prijs deel zou uitmaken van het pakket erkenningsvoorwaarden. Wij pleiten voor maximum prijzen in deze sector. In het kader van de erkenningsvoorwaarden mag de graad van zorgenbehoevendheid niet langer een reden zijn om bejaarden te weigeren in instellingen. De maten waarin men al dan niet een zwaar zorgbehoevende bejaarde kan opnemen hangt inderdaad

Dielens

af van de grootte van de instelling. Dit neemt niet weg dat het onaanvaardbaar is dat meer dan 80 ten honderd van de commerciële rusthuizen, bejaarden weigert op basis van zorgbehoefte.

De heer A. Denys : U pleit voor scherpere erkenningsvoorwaarden. Ware het echter niet beter de erkenningsvoorwaarden los te koppelen van de subsidiëring ?

De heer F. Dielens : In plaats van de erkenningsvoorwaarden los te koppelen moeten zij integendeel vaster worden verbonden aan de subsidiëring door gemeenschapsgelden.

De heer A. Denys : Dat is het grote verschil tussen ons.

De heer F. Dielens : Dat is ook de reden waarom wij op een verschillend lijst zijn verkozen.

De heer A. Denys : Ik ken verschillende personen die in deze sector een initiatief willen nemen en geen subsidies vragen. Waarom kunnen zij niet van start gaan ?

De heer F. Dielens : U heeft het verkeerd voor, mijnheer Denys. Dit is een foutieve redenering omdat de facturen van deze rusthuizen die niet worden betaald, uiteindelijk toch worden betaald door het OCMW. Het OCMW, dat is de gemeenschap. Immers, één derde van de facturen van de rusthuisbewoners, zelfs van de commerciële instellingen die grote bedragen aanrekenen, worden door de gemeenschap betaald. Het is dus fout te zeggen dat de gemeenschap niet opdraait voor deze instellingen.

De heer A. Denys : Er moeten uiteraard instellingen zijn die gesubsidieerd worden en die minder goedgebejaarden opvangen. Maar er zijn verschillende personen die een initiatief willen nemen en die niet kunnen erkend worden. Wanneer de erkenning wordt losgekoppeld van de subsidiëring, dan kunnen de middelen beter worden aangewend voor degenen die het nodig hebben.

De heer F. Dielens : Wij zijn geen tegenstanders van het vrije initiatief ter zake. Wanneer iemand een instel-

ling wil openen en bepaalde prijzen wil vragen, dan mag dat, maar de facturen van de bejaarden die in deze instelling verblijven mogen niet worden betaald door de gemeenschap.

De heer A. Denys : Iemand die een initiatief wil nemen mag niet afhankelijk zijn van een erkenning, gebaseerd op overheidsnormen.

De heer F. Dielens : Heel wat instellingen laten hun facturen betalen door de gemeenschap, niettegenstaande de heel hoge prijzen die zij aan de betrokkenen vragen. (**Onverstaanbare onderbreking door de heer W. Peeters**)

Er is in ieder geval een tegemoetkoming indien zij hun factuur voorleggen.

De heer W. Peeters : De gerechtigde zou die tegemoetkoming ook krijgen wanneer hij in een niet-particuliere instelling verblijft.

De heer F. Dielens : Ik pleit voor een herziening van de erkenningsnormen en een verstrenging in het kader van de betaalbaarheid van de rusthuissector. De graad van zorgbehoefte mag geen reden meer zijn om mensen te weigeren. Voor het opnamebeleid moeten er meer duidelijke normen komen. Dan heb ik nog niet gesproken over de kwalificaties van het personeel en in het bijzonder van de beheerders. Ik heb niets tegen het feit dat bijvoorbeeld beenhouders een rusthuis openen, maar dan moeten zij wel over de nodige kwalificaties beschikken.

Kortom, een grotere controle dringt zich op. Mijnheer Denys, wij pleiten ervoor dat, mits een overgangsstadium — wij kunnen dit strenge voorstel niet zomaar invoeren op risico af dat heel veel bejaarden van vandaag op morgen op straat zouden kunnen staan — in de toekomst de OCMW's nog enkel die facturen, via het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn, bij de Vlaamse Gemeenschap zouden kunnen verhalen die worden voorgelegd vanuit de rusthuizen die erkend zijn. Op basis van de strengere erkenningsnormen waarover ik reeds heb gesproken.

Zo kom ik tot mijn conclusie. Wij

pleiten ervoor voorrang te verlenen aan de professionele thuiszorg, dit ter ondersteuning van de mantelzorg en het vrijwilligerswerk die onze appreciatie verdienen. Wij pleiten voor een herziening van de programmering van de diverse voorzieningen. Wij pleiten ervoor dat de erkenningsvoorwaarden drastisch zouden worden herzien, zowel in de residentiële en de semi-murale sector als op het vlak van de thuiszorg.

Het kan tenslotte niet dat bij de ouderen in deze maatschappij een tweeklassenstelsel zou bestaan, enerzijds van bejaarden die de instellingen wel kunnen betalen en anderzijds van bejaarden die de voorzieningen niet kunnen betalen.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in de mij toegemeten tijd wens ik enkele opmerkingen te maken over de twee begrotingen die hier aan de orde zijn.

Gezondheidszorg is een eerste punt. Als ik een aantal thema's uit de begroting bekijk en de beleidsnota's die u ons hebt bezorgd en waarvoor ik u dank, stel ik met genoeg vast dat een aantal thema's die wij reeds een tiental jaren aansnijden, hierin worden behandeld. Ik wijs op de noodzaak tot registratie in deze sector. Ik zal de reactie niet vergeten van één van onze nauwe medewerkers, een *economist*, die ooit zijn medewerking aanbood omtrent een nota in verband met de nieuwe armoede. Hij kwam tot de ontstellende vaststelling dat, in tegenstelling tot de economische sector, waar de harde gegevens goed voorhanden zijn, hij bij het opstellen van die nota bijzonder veel moeilijkheden ondervond. Sedertdien bleef hij klagen over gebrek aan sociale statistieken. Het feit dat u een registratie vanuit Kind en Gezin en vanuit medisch schooltoezicht wil openen, stemt overeen met wat wij ter zake altijd hebben gewenst. Wij zijn de overtuiging toegedaan dat er geen goed beleid kan zijn, wanneer er niet over goed geregistreerde gegevens kan worden beschikt.

Hancké

Een tweede thema is de aandacht voor de perinatale sterfte.

Een derde thema is de aandacht voor een goede geografische spreiding van de voorzieningen. Ik betoekel dit thema reeds jaren om te beklemtonen dat er in Vlaanderen een zeer grote ongelijke spreiding is. Ten westen van de lijn Dender-Durme is er een overaanbod, terwijl ten oosten ervan, met uitzondering van de as Antwerpen-Mechelen-Brussel-Leuven en het eiland Hasselt, er over het algemeen een onderaanbod is. Dit thema komt ook tot uiting in uw beleidsvisie in verband met de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg waarin u opkomt voor een betere regionale spreiding.

Verder bevinden zich tussen de statistieken die u in uw nota in verband met de begroting ook afdrukt een aantal statistieken die de sociale ongelijkheid voor een aantal ziektesymptomen tot uiting brengen. U maakt daarin een onderscheid tussen sociaal-professionele klassen, en dus op sociaal onderscheid en u legt ook de nadruk op de ambulante sector, die bijna noodgedwongen in uw bevoegdheidssfeer valt. In uw ontwerp vinden wij, en ik hoop dat de term u niet kwetst, tenslotte een zekere ontzuiling. Ik heb het gevoel dat u een beleid opzet dat meer op een functionele dan op een ideologische benadering is gefundeerd. Ik hoop dat wij op dat vlak goede gedachtenwisselingen kunnen hebben en ik vind dat wij dit vruchtbaar spoor moeten volgen.

Van de vele thema's die u heeft aangeraakt zou ik er één in het bijzonder willen onderstrepen, zonder er echt diep in te gaan. Ik beperk mij tot vragen waarop ik nog graag een duidelijk antwoord had gekregen.

Ten eerste, wens ik enkele vragen te stellen over Aids en over het feit dat er niet altijd een continuïteit bestaat in de financiële stromen voor de organisaties die zich op terrein hiermee bezig houden. Ik heb u onlangs een brief geschreven in verband met de betoelaging van het Aids-team. Ik weet dat u de subsidiëring heeft verlengd met zes maanden, namelijk tot juni 1991, maar er zou een vaste op-

lossing moeten komen. De onzekerheid verplicht een aantal instellingen sponsors te gaan zoeken en hun kostbare tijd te verkwanselen in een aantal activiteiten die met hun opdracht niets te maken hebben. Zij zijn bovendien verplicht kaskredieten te vragen die hun begroting onnodig bezwaren.

Een tweede opmerking in dat verband geldt het actieplan dat door IPAC werd uitgewerkt. Wat denkt u daarmee te doen? U beschikt over een aantal middelen op deze post door de overheveling van de referentiecentra. Ik neem aan dat u overweegt geheel of gedeeltelijk bepaalde elementen van dit plan tot uitvoering te brengen. Het interesseert mij te weten in welke orde u dit gaat doen.

Vervolgens is het goed dat er een evaluatie wordt gemaakt van de preventie-acties op het terrein. Wij zouden eens moeten nagaan hoever ze dragen. Welke acties verdienen de voorkeur en welke niet en waarop moeten wij ons speciaal richten in de toekomst?

Een ander thema is de thuisgezondheidszorg. Collega Dielens heeft zoëven onze visie daarover uiteengezet. Ik weet dat u een ontwerp heeft ingediend bij de Vlaamse Executieve. Ik ga mij niet wagen aan een aantal speculaties. Wij kunnen dat doen nadat wij kennis hebben genomen van het ontwerp van de Executieve. Ik hoop echter dat u niet te veel toegevingen hebt moeten doen op een aantal uitgangspunten die u herhaaldelijk heeft beklemtoond en vooral dat u bij de uitvoering van deze principes erover kunt waken dat geen afbreuk wordt gedaan aan het principe zelf.

In dat verband wens ik nog te wijzen op de visie over de verzekering tegen de oude dag, die de SP tijdens het jongste congres over het sociaal beleid heeft ontwikkeld en die meer inhoudt dan het verstrekken van een pensioen. Wij willen de gemeenschap vragen dat voor de bijkomende onkosten voor bejaarde personen, die worden veroorzaakt bijvoorbeeld wanneer zij in een instelling moeten worden opgenomen, niet meer ten laste vallen van de gezinnen, maar dat daarvoor door de gemeenschap

een verzekering tegen de oude dag wordt afgesloten. Hierover moet eens worden nagedacht. Het is merkwaardig dat vooral de jongeren deze visie naar voren schuiven. Als we geen maatregelen nemen, aanvaarden we impliciet dat de pensioenregeling rechtvaardig is maar dan bestraffen we ook de langere levensverwachting. Ik geef mij er rekenschap van dat deze visie op termijn een aanzienlijke financiële last inhoudt. In het kader van het verstrekken van bestaanszekerheid, ook aan bejaarden, is ze echter essentieel. Uit de sociale zitdagen blijkt dat de bejaarden, die opgenomen wensen te worden in een instelling, zich maar al te vaak afvragen of hun kinderen daarvoor niet worden aangesproken. De vernedering, om op hogere leeftijd in een instelling te worden opgenomen, en aangewezen te zijn op hulp van de kinderen, moet worden weggenomen.

Wij zijn tevreden over de oriëntatie in de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg. Dat de werkingskosten in de toekomst volgens de grootte van het centrum worden berekend, beantwoordt volgens mij aan de desiderata van de sector. Dat de preventie van de toxicomanie wordt opgenomen in de erkende centra, maakt de geïntegreerde aanpak mogelijk. Dat bovendien van de gelegenheid gebruik wordt gemaakt om in het kader van de maatregelen ter voorkoming van ongewenste zwangerschap informatie te verzamelen, verheugt ons eveneens.

Er moet nog worden nagedacht over, ten eerste, de spreiding van de voorzieningen — ik heb daarnet al gewezen op de lacunes in Limburg — en, ten tweede, de subsidiëring van de federaties die te gering is voor de personeelskosten en helemaal niet bestaat voor de werkingskosten.

Ik bespreek nu het hoofdstuk welzijn. Wij vinden in de begroting een lange reeks gunstige ontwikkelingen. Ten eerste, de loonsvoorwaarden, die vorig jaar werden bedisseld, worden integraal uitgevoerd. Ten tweede, aan het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudie worden nieuwe middelen gegeven om zijn taak als centrum met mondiale bekend-

Hancké

heid beter te volbrengen. Ten derde, er wordt ook dit jaar een krediet ingeschreven voor de vormingscyclus van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten. Ten vierde, het krediet voor het Bijzonder Fonds van Maatschappelijk Welzijn en het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen wordt integraal ingeschreven op deze begroting. U weet wat wij hierover gezegd hebben en ik hoef dit dus niet te herhalen.

Ten vijfde, wij verwelkomen de gelijke subsidiëring aan POW en VIW waarop wij bij vorige gelegenheden hadden aangedrongen.

Ten zesde, de kredieten voor de woonwagenterreinen zijn toereikend. In dit verband hebben wij uw voorganger al eens geïnterpelleerd, maar ik meen dat het probleem intussen is opgelost.

Ik dring erop aan dat budgettair in de ambulante sector opnieuw een onderverdeling wordt gemaakt en dat er duidelijkheid wordt geschapen in de kredieten voor de JIAC's. Zij hebben dit jaar bijzonder lang moeten wachten voor ze wisten waarop ze konden rekenen.

De Onthaalcentra voor Jongeren, hoewel ze deel uitmaken van de centra voor residentieel werk, zijn niet opgenomen in het besluit van de Vlaamse Executieve van 4 april 1990. Vragen rijzen over de tien tot honderd die de centra zelf moeten betalen en de 50.000 frank die zij per jaar per bezet bed voor werkingskosten krijgen. Waarom wordt deze federatie per bed gesubsidieerd en de andere op basis van de personeelsleden? Deze sector beheert in Vlaanderen 67 centra. Men zegt er dat er voor een goed beleid van thuislozenonthaal nog zowat 50 miljoen frank nodig zijn. Ik meen dat de desiderata gekend zijn, en ik zal ze niet nog eens uiteenzetten.

Ik zal niet uitweiden over de integratiecentra en het Vlaams Fonds voor de Integratie van de Kansarmen. Ik vestig alleen uw aandacht op een brief van het Overlegcentrum voor Integratie van Vluchtelingen die ons een van deze dagen heeft bereikt.

Vanaf 1987 werd daarvoor een krediet in de begroting ingeschreven en het is geleidelijk opgelopen van 1 miljoen frank tot 1,4 miljoen frank. Wij weten allemaal dat er op één jaar tijd 12.000 asielzoekers naar hier zijn gekomen. Het Overlegcentrum heeft als doel deze mensen op te vangen. Ik denk dat 1,4 miljoen frank daarvoor een te karig bedrag is. Ik vraag bijgevolg deze post aan te passen, als het enigszins mogelijk is reeds bij de volgende begrotingscontrole.

De SP-fractie zal de begrotingen goedkeuren, zowel van de Gemeenschapsminister van Volksgezondheid als van de Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin. Voor een groot gedeelte is er overeenstemming over de vragen waarop in deze begroting moet worden ingegaan, al lopen onze opvattingen over de inhoud van de vragen zelf nog niet steeds parallel. Terughakkend op een aantal jaren beleid stel ik vast dat er voor zeer veel onderwerpen luisterbereidheid was bij de beide Ministers en ik hoop dat de samenwerking op dezelfde wijze zal worden verdergezet. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, vooraf formuleer ik graag mijn appreciatie voor de twee verslaggevers, de heer Deneir en mevrouw Duroi-Vanhelmont. Ik dank uiteraard ook de leden van de meerderheid die mij de steun van hun fracties hebben toegezegd, zij het met kritische vragen, wat hun goed recht en zelfs hun plicht is. Zij hadden gevoel voor evenwicht als zij de gunstige evolutie die zij hebben waargenomen in het domein van het welzijnsbeleid onderstreepten.

Een antwoord geven op alle punctuele vragen gedurende de twintig minuten die de Voorzitter van de Vlaamse Raad mij heeft toebedeeld is totaal onmogelijk. Hiervoor verwijs ik allereerst naar het verslag van de heer Deneir, waarin heel wat antwoorden te vinden zijn en veel belangrijke gegevens staan. Op sommige vragen zal ik schriftelijke antwoorden bezorgen, ondermeer aan collega Seeuws. In de Commissie is voor het ogenblik het debat aan de gang over de beleids-

brief 60+-perspectief. Dus ook voor de ouderenproblematiek kunnen korte antwoorden volstaan.

Ik herhaal toch nog even de uitgangspunten en de krachtlijnen van het Vlaams welzijnsbeleid. Wij gaan allereerst uit van respect voor de menselijke waardigheid, waaruit onmiddellijk het recht op zelfbeschikking en op autonomie voortvloeit voor ieder mens, ongeacht zijn situatie.

Een tweede basispijler van het beleid is de ondersteuning van het gezin als verzorgingsinstituut. In alle subsectoren van het Vlaams welzijnsbeleid worden de jongste tijd inspanningen gedaan voor gezinsondersteunende formules van begeleiding en hulpverlening.

Een derde krachtlijn is de differentiatie van de voorzieningen, waarbij, zoals de heer Walter Peeters terecht heeft gezegd, een risico van versnippering bestaat. Ik vind differentiatie van voorzieningen goed, mits voldoende coherentie en zicht op het geheel.

Ik zal nu vijf à zes thema's behandelen.

De heren Van Hecke, Devolder, Hancké onrechtstreeks, en Dewinter, hebben gesproken over het migrantenbeleid. De heer Dewinter is na het brengen van zijn boodschap opnieuw afwezig, toch reageer ik nogmaals op de taal die hij in dit half-rond heeft gebruikt. Zijn koele afwijzing, zonder enige menselijke overweging, van de integratiegedachte als mogelijke denkpiste van een beleid, stoelt op bedenkelijke — ik gebruik zijn woorden — objectief racistische overwegingen. Collega's, deze boodschap vervult mij met huiver omdat ik aan het verleden denk. Ze roept bij mij gevoelens van onbegrip, afschuw en misprijzen op. **(Applaus)**

Door, zoals het Vlaams Blok doet, bewust en bestendig misbruik te maken van de soms begrijpelijke uitingen van wrevel en ongenoegen bij sommige bevolkingsgroepen in sommige steden en gemeenten in Vlaanderen, gaat men voorbij aan de kern van het probleem. Het enige resultaat is dat de intolerantie nog toeneemt.

Collega's, het racisme is een uiterst

Lenssens

gevaarlijk maatschappelijk gif dat helaas langzaam in onze samenleving wordt ingespoten en dat die samenleving zal kapotmaken omdat zij nagenoeg vergiftigd zal zijn. Wie meedoet aan het inspuiten van dat gif, neemt een enorme verantwoordelijkheid op zich. Er zijn geen woorden om een dergelijke handelswijze te beschrijven.

In de Commissie en in de bijzondere Werkgroep van de Vlaamse Raad krijgen wij voldoende gelegenheid om dieper op het integratiebeleid in te gaan. De vooruitgangsnota die bij de Vlaamse Executieve werd ingediend, is werkelijk een vooruitgangsnota. Er is precies omschreven op welke domeinen ze betrekking heeft en welke lacunes nog moeten worden ingevuld.

Ik dank vooral de heer Walter Peeters en collega Van Hecke voor hun appreciatie van het eerste Vlaams Welzijnscongres en de resultaten ervan. Ik bevestig dat het mijn bedoeling is, na ontvangst van de definitieve basisoriëntaties van de centrale werkgroep die volgende week voor het laatst vergadert, een algemene beleidsnota op te stellen die aan de Vlaamse Executieve zal worden voorgelegd en die nadien in de Vlaamse Raad zal worden besproken. Deze nota zal niet handelen over het sectorieel beleid inzake bejaardenzorg, gehandicapten- of bijzondere jeugdzorg, noch over de ambulante sector, het zal een horizontale benadering zijn van een aantal algemene problemen die op het Welzijnscongres geformuleerd werden. Ik denk hierbij onder meer aan de participatie van werknemers, hulpverleners en cliënten in de welzijnssector, aan het recht op welzijnszorg dat afdwingbaar moet worden gemaakt, aan een mogelijk instituut voor welzijnsbevordering, enzovoort.

Collega's, wij moeten nog tijdens deze legislatuur een debat houden in de Commissie en in de Vlaamse Raad om voor de komende vier à vijf jaar de krijtlijnen te trekken waarbinnen het Vlaams welzijnsbeleid zal worden gevoerd.

De heren Van Hecke, Devolder, Van

der Sande, Walter Peeters, Dillens en Hancké hebben bepaalde facetten belicht van de problematiek van de ouderen in onze samenleving. Ik verwijs in dit verband naar het debat dat op het ogenblik plaatsheeft in de Commissie.

Toch wens ik over één aspect mijn mening te formuleren. Ik ga helemaal akkoord met wat de heer Dielens heeft gezegd, het staat trouwens in onze beleidsbrief. Wij moeten absolute prioriteit geven aan alle vormen van thuisverzorging. De heer Dielens zal beamen dat wij de intellectuele eerlijkheid moeten hebben om toe te geven dat de thuisverzorging vaak problematisch wordt en grenzen heeft. Het aantal hoogbejaarden — ouder dan 85 jaar — stijgt. De beperking van de ligduur in de hospitalen, die door de nationale Regering werd opgelegd, maakt het noodzakelijk het potentieel aan rustoordbedden uit te breiden. Wachtlijsten van 20.000 bejaarden bestaan werkelijk. Zij werden opgesteld aan de hand van een monografie verwezenlijkt door het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies, begin 1988 op basis van gegevens van 1987.

Een groot aantal indicaties leert mij dat het aantal van 20.000 op dit ogenblik in grote mate is overschreden. Ik geef één voorbeeld : twee jaar geleden hadden we in het arrondissement Leuven voor alle rusthuizen samen een wachtlijst van 380 personen ; vandaag zijn het er 510, een verhoging van meer dan 30 procent. In bepaalde periodes bedroeg de stijging zelfs 60 procent.

Op het ogenblik heb ik bij VZW's en OCMW's die rustoorden beheren een enquête lopen die mij zal toelaten deze gegevens te actualiseren. In elk geval ben ik ervan overtuigd dat de situatie die zich in Leuven voordoet geldt voor heel Vlaanderen. Op het ogenblik zijn er in Vlaanderen 48.000 bedden beschikbaar in rustoorden. Ik heb een principieusvergunning toegezegd voor 6.000 nieuwe bedden. Met het investeringskrediet van 1,4 miljard frank per jaar zullen wij echter twaalf jaar nodig hebben om deze 6.000 bedden te realiseren. Het is uiteraard niet mogelijk zo lang te wachten, daarvoor is de toestand

vaak te schrijnend, zoals ook de heer Hancké heeft gezegd. De manier waarop soms met zwaar zorgbehoevende oudere mensen, al dan niet demement, wordt gesold, geleurd van instelling naar instelling, heeft de grens van het humaan fatsoen bereikt, als die grens al dan niet wordt overschreden. Ik denk dat niemand van ons kan dulden dat de menselijke waardigheid op die manier wordt gekrenkt. Het zou onrechtvaardig zijn dat het rijke en welvarende Vlaanderen niet zou kunnen zorgen, zoals in het verleden, voor de mensen die aan de basis liggen van die welvaart. De schrijnende toestanden die we soms meemaken staan haaks op ons verleden en werpen een schaduw op onze prestaties op technologisch vlak, op cultureel, op sportgebied enzovoort. Die schaduwvlek kan alleen maar verdwijnen als wij onze verantwoordelijkheid opnemen. Als wij in de komende jaren op dit vlak niets ondernemen, dan zullen wij geen excuses hebben voor de verwijten van de gezinnen, van de bevolking. Voor de milieuverloeding die wij nu meemaken konden wij nog zeggen dat wij de problemen in de eerste, tweede en derde industriële revolutie onderschat hebben, dat wij ze niet konden voorzien. Dat excuus zullen wij voor dit probleem niet kunnen inroepen, omdat wij perfect weten uit de exacte gegevens van de wetenschappers hoe de samenstelling van de bevolking er over tien jaar zal uitzien. Vandaag zijn er in Vlaanderen bijvoorbeeld 17.000 90-plussers. Over tien jaar zullen er dat 40.000 zijn. Meer dan 1 op 3 van die 90-plussers zal zwaarbehoevend zijn.

Collega's, als wij onze verantwoordelijkheid opnemen kunnen wij niet anders dan de beddenscapaciteit in de rusthuizen en rustverzorgingstehuizen verhogen. Daarom bereid ik een urgentieprogramma voor dat ik begin 1991 aan de Vlaamse Executieve zal voorstellen. Dit programma zal onder meer het beschikbaar stellen van 5.000 bij komende rusthuisbedden bevatten. De Vlaamse Executieve zal desnoods een politieke keuze moeten maken. Het kan niet dat wij voor het einde van deze zittingsperiode geen afdoende oplossing hebben gevonden voor dit probleem van beddenscapaciteit of tenminste een aanzet daartoe.

Lenssens

De heren Deneir en Van Hecke hebben gevraagd hoe het staat met de opvang van volwassen mentaal gehandicapten. Ook voor deze mensen is er een tekort aan opvangplaatsen. Tussen 1988 en 1995 moesten er volgens een HIVA-studie 3.000 plaatsen bij komen. Tijdens de jongste vijftien maanden heb ik voor 450 nieuwe opvangplaatsen gezorgd. In de komende dagen neem ik een beslissing voor 850 bijkomende plaatsen die in de komende maanden beschikbaar moeten zijn, ofwel in bestaande instellingen ofwel in nieuwe instellingen. Aldus zullen in deze sector ook meer dan 400 personeelsleden worden aangeworven, wat een positief effect heeft op de werkverschaffing.

De heer Lauwers heeft een interessante oefening gemaakt in verband met bijzondere jeugdzorg en gesuggereerd de jeugdwelzijns- en gezondheidsaspecten als richtlijn te nemen. Ik dank hem daarvoor. Hij zal met mij echter toegeven dat de notie jeugd- of jongvolwassen-welzijns-werk nog niet veel rijper is dan vorig jaar. Ik wil hier meteen ook antwoorden op een vraag van de heer Hancké. Ik heb vorig jaar een werkgroep van experts geïnstalleerd om mij te adviseren over de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap aan jongvolwassenenwelzijns-werk kan doen. Het eerste rapport is in mijn bezit. Het is niet steeds duidelijk. Wij zullen opnieuw contact nemen met de betrokkenen en hen vragen een antwoord te geven op enkele specifieke vragen. Dat neemt niet weg dat de Vlaamse Gemeenschap in verband met de Jongereninformatie- en Adviescentra een beslissing heeft genomen en een reglementering heeft goedgekeurd waarnaar reeds lang door verschillende leden van de Vlaamse Raad werd gevraagd. De werkverschaffing zal in die centra van 22,5 naar 29 eenheden worden opgedreven.

Mevrouw Merckx heeft in verband met de bijzondere jeugdzorg vragen gesteld waarop zij vandaag geen antwoord kan krijgen omdat de tijd mij ontbreekt. Ik zal echter persoonlijk antwoorden, vooral op de vragen in verband met de omschakeling van de

kredieten bijzondere jeugdzorg naar het Fonds 81.

Mevrouw Merckx heeft ook een belangrijke vraag gesteld in verband met de informatiecampagne die zij nodig acht om de nieuwe aanpak die reeds enkele jaren in decreten en besluiten voor bijzondere jeugdzorg is opgenomen en die erin bestaat in de eerste plaats ongedwongen hulp te verlenen, bekend te maken. Tussen februari en mei 1991 zal een brede informatiecampagne via onderwijs, media en hulpverleners worden opgezet met de boodschap voor de jongeren dat zij zich in geval van problemen in verband met gezinsrelaties of in verband met opvoeding niet tot de politie of rijkswacht moeten wenden maar tot het Comité Bijzondere Jeugdzorg dat daarvoor in elk bestuurlijk arrondissement werd opgericht.

Mevrouw Merckx heeft ook vragen gesteld in verband met de filmkeuring en de filmkeuringscommissie. Wij hebben inderdaad contacten met de collega's van de Franse en de Duitse gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor Brussel. Wij zullen het samenwerkingsakkoord van vorig jaar moeten verlengen om de eenvoudige reden dat de Raad van State tot op heden geen uitspraak heeft gedaan in verband met het beroep van de Minister van Justitie ten aanzien van ons samenwerkingsakkoord van 1990. Zodra de Raad van State daarover uitspraak doet en ons bevoegd verklaart, wat een evidentie is, moet er een decreet worden opgesteld in afspraak met de twee Gemeenschappen en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor Brussel.

Er zijn vier belangrijke elementen die in een nieuwe decretale regeling in verband met de filmkeuring moeten worden opgenomen. Wij moeten de filmkeuring uitbreiden tot alle optische beeld dragers. Dat wil zeggen ook tot de video en ook tot de beeldplaten. De enige leeftijdsgrens van zestien jaar die momenteel geldt is voorbijgestreefd. Wij moeten naar drie categorieën van keuring. Ten eerste, kinderen toegelaten; ten tweede, toegelaten voor kinderen

vanaf 12 jaar; en ten derde, toegelaten voor jongeren vanaf 16 jaar.

Omdat het wettelijk toegelaten is, gebeurt het nog steeds dat uit beeldmateriaal bepaalde fragmenten worden weggelaten. Deze praktijk moet worden afgeschaft. Films of video's moeten in hun geheel worden gekeurd, anders lopen wij het gevaar dat het kunstaspect lijdt onder het knipwerk. Ook de samenstelling van de keuringscommissie moet aangepast worden. Er moet een voldoende spreiding zijn over de leeftijdscategorieën. Het mag niet alleen gaan om oudere mensen, ook jongeren moeten voldoende talrijk aanwezig zijn, net zoals mensen uit onderwijs, uit de welzijnssector, zonder het sociaal-culturele jeugdwerk daarbij te vergeten. Wij zitten nog altijd met een wet op de filmkeuring uit 1920, de tijd van de eerste stomme films. Wij weten allen welke evolutie de sector van film en video heeft gekend. Hier is dus een belangrijke taak voor ons weggelegd, maar wij zijn geblokkeerd tot de Raad van State uitspraak heeft gedaan.

De heren Van Hecke, Devolder, Van der Sande en mevrouw Merckx hebben gesproken over de kinderopvang en Kind en Gezin als instelling. Mevrouw Merckx heeft een belangrijke vraag gesteld over een eventuele coördinatie van allerlei initiatieven op het gebied van kinderopvang. Mevrouw Merckx, ik kan u geruststellen. Het decreet tot oprichting van Kind en Gezin bepaalt uitdrukkelijk dat niemand kinderopvang mag organiseren zonder zich bij Kind en Gezin te melden. Deze meldingsplicht bestaat sinds twee jaar in de praktijk. Als de ARGO bepaalde initiatieven neemt op het gebied van naschoolse opvang, kan ik mij daar alleen over verheugen. Of hierin een voldoende coördinatie aanwezig is, moet worden onderzocht. Voor het overige moeten wij aan Kind en Gezin instructie geven om met de initiatiefnemers desnoods via de provinciale comités contact te nemen. Mevrouw Merckx sprak eveneens over een amputatie van de begroting van Kind en Gezin, maar bedoelde dat ongetwijfeld niet zo. Er werden inderdaad minder financiële middelen toegekend dan werd gevraagd. Bij de be-

Lenssens

grotingsbesprekingen hebben wij echter in de Executieve afgesproken dat, indien het nodig is, bij de budgetcontrole in het voorjaar van 1991 dit probleem opnieuw zal worden aangekaart. Ik maak mij ook sterk dat, indien nodig, bijkomende middelen voor deze belangrijke sector zullen worden vrijgemaakt.

Ik kom nu tot de ambulante welzijnszorg. De heren Van Hecke, Van der Sande, Lauwers en Hancké hebben hiervan bepaalde facetten belicht, maar bijna allen hebben ze de nadruk gelegd op de behoefte aan samenhang en harmonisatie van de verschillende werkvormen en werksoorten. Wij werken aan een voorontwerp van decreet, dat bijna rond is. Het wordt een kaderdecreet en ik hoop het kort na nieuwjaar in de Vlaamse Raad in te dienen.

De suggestie van de heer Lauwers om het jeugdwerk als een afzonderlijke categorie te behouden en niet te kaderen in een breder geheel, zal worden onderzocht en uiteraard als hypothese bij de bespreking van het ontwerp van decreet in de Vlaamse Raad worden behandeld.

Mijnheer de Voorzitter, aangezien ik mij wens te houden aan de mij toegemeten tijd, ben ik wellicht tekort geschoten in het geven van volledige antwoorden, waarvoor mijn excuses.

Ik onderstreep dat ik mij verheug over de realisaties van de jongste maanden en de vertaling van bepaalde initiatieven in de begroting 1991. Dat de welzijnssector op politiek en materieel vlak aan belang heeft gewonnen, toont aan dat de sector naast de economie — die voor de welvaart moet zorgen — en de cultuur — die de verheffing van de mens tot doel heeft — de derde pijler vormt van een postindustriële samenleving die zich menswaardig en human wil noemen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik zal ook trachten binnen mijn tijdsbestek te blijven.

Allereerst wens ik te antwoorden aan de heren Van Hecke en Walter Peeters die met hun opmerkingen van algemene politieke aard over de bevoegdheidsafbakening in de gezondheidszorg het debat hebben opengetrokken.

Niemand zal ontkennen dat de gezondheidszorg een zeer persoonsgebonden materie is met — hoe zou het ook anders — min of meer grote culturele verschillen. De gezondheidszorg is, net zoals het onderwijs, een collectieve dienst die sterk door de overheid wordt bepaald. Een differentieel gezondheidsbeleid per gemeenschap zou principieel het overheidsbeleid inderdaad efficiënter kunnen maken. Anders gezegd, de gebruiker van gezondheidszorg zou meer waar voor zijn geld krijgen of minder moeten betalen. De zorgverlening zou kwalitatief ook beter aansluiten op de vraag. Het is — de heren Walter Peeters en Van Hecke hebben daarop gezinspeeld — de financieringsvorm van de gezondheidszorg via de Sociale Zekerheid die een bespreking van het dossier complexer en moeilijker maakt.

Als ik vaststel dat bij voorbeeld de Franstalige en Nederlandstalige Gemeenschap het bejaardenbeleid verschillend benaderen, dan is het zeer de vraag of er ter zake een verspillend compromis dient te worden gesloten, dan wel of er niet met een enveloppesysteem kan worden gewerkt. Elke gemeenschap zou dan haar enveloppe voor bejaardenzorg krijgen. De solidariteit wordt hiermee niet verbroken ; een autonome organisatie en uitbouw van de bejaardenzorg is gewaarborgd.

De heer Van Hecke stelde de vraag hoever het dossier betreffende de herstructureringsplannen van de psychiatrie is gevorderd. U weet dat de Vlaamse Gemeenschap drie prioriteiten in het Gezondheidsprotocol, dat zij met de nationale bevoegde Minister en de andere Gemeenschapsminister vorig jaar heeft onderhandeld en door hen op 16 juni 1989 ondertekend, heeft ingebracht.

De eerste prioriteit was de herstructurering van de psychiatrie in de zin van het de-institutionaliseren, via alternatieve vormen, zoals onder meer de PVT en het beschut wonen.

De tweede prioriteit was de problematiek van de RVT-bedden. Daarover zal ik straks iets meer zeggen in verband met de huidige stand van zaken, wat trouwens door verschillende sprekers werd gevraagd.

De derde prioriteit was de thuisgezondheidszorg. Ook ter zake zal ik op de vragen van verschillende sprekers dieper ingaan.

Inzake de herstructureringsplannen van de psychiatrie is het zo dat tot op heden door 36 psychiatrische instellingen, op de 40 die in Vlaanderen bestaan, een herstructureringsplan werd ingediend. De 4 overige instellingen dienden geen plan in. Zij moeten immers niet reconverteren op basis van de besluiten van juli laatstleden van de nationale Minister van Sociale Zaken. 2.509 bedden moeten verplicht reconverteren, op basis van deze besluiten, waarvan de helft op 1 januari 1991 en de tweede helft op 1 januari 1992. Vervolgens zullen op 1 januari 1991 ontstaan : 915 uitdovende PVT's ; 287 definitieve PVT's en 137 plaatsen voor beschut wonen.

Al deze plannen werden inmiddels onderzocht én door de Vlaamse Commissie voor Ziekenhuisprogrammering én door de administratie. Ik wacht nu op het definitief verslag van de administratie, wat aangekondigd is voor de komende dagen. Wij zullen deze strakke timing — tegen dewelke wij herhaaldelijk hebben geprotesteerd, zeggende aan de nationale Minister dat hij niet haalbaar is — althans administratief en juridisch kunnen halen, met dien verstande dat wij uiteraard zullen moeten nagaan op welke manier het, op het terrein, zal verlopen. Het is immers niet omdat de zaken administratief en juridisch kloppen, dat op terrein, van vandaag op morgen, de omschakeling kan plaats vinden. Wij zullen trouwens de inspectie in het komende jaar 1991 met uitdrukkelijke instructies op het terrein sturen. Het zullen instructies zijn ter begeleiding van de instellingen, die reeds voor zeer moeilijke problemen staan, in plaats van instructies ter inspectie en ter controle. Tussen mijn kabinet en de administratie hebben reeds verschillende gesprekken hierover in de voorbije dagen plaatsgehad. Ook de administra-

Weckx

tie is bereid deze instellingen op het terrein te helpen en dus eerder de rol van begeleider dan van controleur te spelen.

Thans kom ik tot een vraag die door verschillende sprekers werd gesteld, met name in verband met de RVT-bedden. Dit is immers de tweede prioriteit in het bewuste protocol. Ik heb in de Commissie gezegd dat op 4 december een tweede vergadering daaromtrent zou plaats hebben. Thans kan ik u aankondigen dat de gesprekken weliswaar nog niet zijn afgerond ; op 15 januari heeft er een volgend gesprek plaats. Naar mijn gevoelen zou er op deze vergadering een doorbraak moeten gebeuren. Het is immers zo dat de vertegenwoordigers van de nationale Minister, die namens hem spraken, ermee akkoord gaan dat de programmatie van 2 per duizend moet worden opgetrokken. Onze stelling is dat 3 per duizend een minimum is. Ik heb het gevoelen dat wij elkaar halverwege tegemoet zullen treden en dat wij zullen komen tot 2,5 per duizend.

De grote moeilijkheid die nog bestaat is dat de RVT-bedden uiteraard zullen worden gekoppeld aan de afbouw van ziekenhuisbedden, in die zin dat deze koppeling vooral in de richting van de verdere afbouw van V-bedden gaat. Men is akkoord een minimum aan V-bedden te behandelen over de Gemeenschappen heen. Voor Vlaanderen zou het aantal 1.925 bedragen. Zoals u weet, zijn er vandaag nog 2.200 V-bedden in Vlaanderen. Vandaar dat er ongeveer 300 zouden kunnen worden gereconverteerd in 2,5 RVT-bedden waarvan 0,5 naar de pool zou gaan van de Gemeenschapsminister en de 2 andere uiteraard onmiddellijk gekoppeld blijven aan de afbouw van de V-bedden.

Er is nochtans een andere doorbraak. In de huidige stand van de onderhandelingen, en ook op het nationale vlak, zou men bereid zijn het aantal RVT-bedden te koppelen aan de afbouw van andere ziekenhuisbedden, namelijk de C's en de D's — maar dat is geen wijziging ; dat is altijd zo geweest — en het aantal moederhuizen en de pediatrie afdelingen.

Voor een aantal instellingen in Vlaanderen zouden wij misschien wel een oplossing kunnen vinden, vooral in ziekenhuizen en afdelingen — vooral in moederhuizen waarin nog weinig bevallingen gebeuren — en waar de kritische massa niet meer voldoende wordt benaderd. Inderdaad, op dit ogenblik zijn er nog een tweetal instellingen in het Vlaamse land waar geen 200 bevallingen per jaar gebeuren. Dit houdt ook reële gevaren in voor de gezondheid, als ik mij zo mag uitdrukken. Er zijn nog een elftal moederhuizen in Vlaanderen waar men niet het gemiddelde van 400 bevallingen per jaar bereikt.

Zoals u weet, hebben wij een enquête gehouden bij al deze diensten, de zogenaamde M-diensten, die de reglementaire gemiddelden niet halen. Op één na hebben wij van al deze diensten een antwoord ontvangen. Sommige vragen een afwijking van de reglementaire besluiten indien binnen een straal van 15 kilometer geen ander moederhuis is gevestigd. Misschien zullen wij, via het systeem van afbouw van M-bedden ten voordele van RVT-bedden, of zelfs G-bedden, toch een oplossing vinden voor die diensten die werkelijk niet beantwoorden aan de eisen van een minimale kritische massa. Dit is de huidige stand van zaken. Op 15 januari aanstaande hopen wij tot een finale oplossing te komen en te kunnen mededelen hoeveel van de 6.000 RVT-aanvragen in het Vlaamse land wij eventueel in de komende jaren kunnen toekennen.

Ik kom thans tot de problematiek van het medisch verantwoord sportbeleid en het plots overlijden van een aantal liefhebbers — dat is de juiste terminologie — maar in feite gaat het om jonge kandidaat-beroepsatleten die zich voorbereiden op een beroeps carrière. In dit verband hebben wij een onderzoek gevraagd aan de procureur-generaal te Gent die op zijn beurt de verschillende bevoegde procureurs des Konings daarover heeft geconsulteerd. Vandaag kan ik hieromtrent het volgende zeggen. De vraag die ik aan het Parket heb gesteld — vooral naar aanleiding van het laatste incident dat zich op dit gebied heeft voorgedaan — was ingegeven door mijn bekommernis voor

het welzijn van alle sportbeoefenaars. Elk signaal of mogelijke aanduiding lijken mij belangrijk genoeg om ze nader te laten onderzoeken zodat, voor zoveel nodig, maatregelen ter voorkoming kunnen worden genomen.

Wat de resultaten van het onderzoek van het Parket betreft, werd ik tot dusver alleen in kennis gesteld van de eerste voorlopige gedeeltelijke resultaten. Het is dus nog te vroeg om hieruit reeds welke conclusie dan ook te trekken. In één geval echter schijnen er aanduidingen te bestaan die zouden kunnen wijzen op een hartafwijking. Ten gronde echter is elke uitspraak voorbarig, tenzij dan dat in alle sportmiddens een bijzondere aandacht zou moeten bestaan voor, zeg maar ongezonde aspecten die aan de topsport verbonden zijn. In die gevallen dringt zich een deskundige medische begeleiding op. De bewustwording kan in elke federatie nog toenemen en moet in de diverse geleidingen veel meer aandacht krijgen.

De heer W. Peeters : Ik denk dat daarover toch wel wat begripsverwarring bestaat. Het plots overlijden ook buiten het sportgebeuren zal hoe dan ook blijven bestaan. Het is in de gevallen die werden besproken toch wel duidelijk dat een aantal aandoeningen die niet zo evident zijn, niet blijken, zelfs niet uit het meest intensief medisch begeleidingsproces. Ik meen dat wij bij de gemeenschap niet een aantal verwachtingen mogen wekken die niet reëel zijn.

Minister H. Weckx : Akkoord. Ik wil niet vooruitlopen op de feiten, maar ik kan u zeggen dat ik een vrij omvangrijk decreet betreffende medisch verantwoorde sportbegeleiding principieel heb laten goedkeuren door de Executieve. Het is overgemaakt aan de Raad van State. Wij zullen binnenkort ruimschoots de gelegenheid hebben om, in de eerste plaats in uw Commissie, mijnheer de Voorzitter, een ruim maatschappelijk debat op gang te brengen rond deze problematiek. Ik wil daarover op dit ogenblik geen verdere verklaring afleggen. In de huidige stand van zaken zou ik dit trouwens niet kunnen.

De heer J. Van der Sande : Krijgt u

Van der Sande

op dat vlak de medewerking van de sportfederaties, mijnheer de Minister ?

Minister H. Weckx : Daarop kan ik antwoorden dat ik in het voorbije jaar, sinds midden 1989, een uitvoerig gesprek heb gehad met het Belgisch Olympisch Comité en dat ik ook contacten heb gehad, zowel met de Belgische Voetbalbond als met de Belgische Wielrijdersbond — om de twee grote federaties te noemen. Ik heb de grote principes van mijn voorontwerp van decreet bij hen uitgetoetst en zij zijn het in grote lijnen eens met mijn visie. Desbetreffend kan ik nog zeggen dat wij een samenwerkingsakkoord hebben afgesloten met de Franse en de Duitse Gemeenschap die bereid gevonden zijn om op basis van de hoofdstellingen van dit voorontwerp van decreet ook in hun Gemeenschap wat te gaan doen aan de problematiek van de medisch verantwoorde sportbegeleiding. Heel concreet is afgesproken dat wij ons, wat de lijst van de verboden producten betreft, in de drie Gemeenschappen van het land zouden houden aan de lijsten die door het Internationaal Olympisch Comité zijn vastgelegd en die, zoals u weet, geregeld worden onderzocht en bijgewerkt.

In antwoord ook op de uiteenzetting van de heer Devolder die niet in de vergadering kon blijven, wegens andere ambtsbezigheden, kan ik zeggen dat er toch heel wat is gebeurd. Hier geldt natuurlijk de weg van de geleidelijkheid. Die zaken kunnen niet in enkele maanden tijd worden geregeld, maar de contacten met de grote federaties en met het Olympisch Comité hebben mijns inziens toch een doorbraak kunnen verwezenlijken.

Ik kom nog even terug op de problematiek van de perinatale zorg. Ik beschik nu over de namen, zodat ik in de loop van volgende week — dat zal de heer Hancké bijzonder interesseren — eindelijk de commissie zal kunnen samenstellen. Ik heb van de heer Devolder het verwijt gekregen dat ik geen vertrouwen zou hebben in Kind en Gezin en daarom nog maar eens een commissie zou op-

richten. Eerst en vooral kan ik zeggen dat Kind en Gezin erin vertegenwoordigd is. De heer Lenssens heeft als voogdijminister contact genomen met Kind en Gezin en de namen van de vertegenwoordigers zijn nu gekend. Er zal in de eerste plaats een samenwerking zijn.

Ten tweede is de problematiek van de perinatale mortaliteit niet iets dat men kan beperken tot de structuur van Kind en Gezin, maar men is ook verplicht een beroep te doen op neonatologen, pediaters en epidemiologen en natuurlijk op huisartsen, mijnheer Walter Peeters, om in die commissie te zetelen. Het was niet zo eenvoudig om vanuit al die geleidingen de namen te bekomen. Het dossier is nu volledig en de commissie zal vóór Kerstmis kunnen worden samengesteld.

Mevrouw Merckx en andere collega's stelden vragen in verband met de thuisverzorging. Wat de aanwezigheid van vrouwen in beleidsadviserende organisaties betreft, deel ik mevrouw Merckx mede dat de samenstelling van de Hoge Raad voor de Thuisverzorging, omschreven in het besluit dat door Minister Lenssens en mijzelf bij de Vlaamse Executieve werd ingediend en er volgende woensdag hopelijk zal worden goedgekeurd, gebeurt op basis van disciplines en rekening houdend met de betrokken beroepsgroepen. Traditioneel maken veel dames deel uit van deze beroepsorganisatie voor thuisverpleging, gezins- en bejaardenhulp en maatschappelijk werk. Het is dus te verwachten dat zij in de Hoge Raad sterk zullen zijn vertegenwoordigd. Ik kan u thans nog geen cijfers geven, maar wees ervan overtuigd dat de dames in de Hoge Raad voor Thuisverzorging sterk aan hun trekken zullen komen.

Mevrouw Merckx, wat de emancipatorische idee van uw betoog betreft kan ik u meedelen dat het doel van dit reglementair besluit inzake coördinatie en ondersteuning van de thuisverzorging er onder meer in bestaat de verzorging van de patiënt optimaal te laten verlopen en betaalbaar te maken. De oordeelkundige inbreng van professionele krachten en vrijwilligers moet het mogelijk

maken dat patiënten ook thuis goed worden verzorgd en dat deze keuze niet te belastend is voor de gezinnen en de familieleden. Dit komt uiteraard ten goede aan de vrouwelijke bevolking aangezien hoofdzakelijk op hen beroep wordt gedaan in het kader van de mantelzorg. Bovendien moet thuisverzorging ook mogelijk zijn en blijven wanneer de vrouw buitenshuis werkt. Wij zullen daar in ruime mate rekening mee houden.

In de Commissie maakte ik mijn prioriteiten aangaande de thuisverzorging reeds bekend. Deze zijn trouwens vervat in het besluit dat vandaag voor het eerst door de Executieve werd besproken, namelijk : de patiënt centraal stellen ; werken op een kleinere schaal ; samenwerken over de zuilen heen ; de OCMW's actief betrekken bij de coördinatie ; de samenwerking uitbreiden tot alle zorgenverstrekkers, ook deze die zelfstandig optreden ; een samenwerkingsverband, een echt overleg-, informatie- en coördinatieplatform creëren ; de functie van zorgbemiddelaar introduceren, een doeltreffend zorgenplan voor zwaar zorgbehoevende patiënten opstellen en een Hoge Raad voor Thuisverzorging oprichten.

De opmerkingen nopens het Rekenhof zijn zeer technisch en aangezien de heer Devolder niet meer aanwezig is, zal ik hem hierover een schriftelijk antwoord bezorgen.

Mijnheer Lauwers, ik dank u omdat u de inspanning deed — wat niet eenvoudig is, ook niet voor de betrokken beleidsverantwoordelijken — om doorheen de diverse domeinen op een rij te zetten wat in een jeugdwelzijnsbeleid zou kunnen worden gecoördineerd. Mijnheer Lauwers, in verband met het medisch schooltoezicht, waarvoor ik bevoegd ben, had ik het gevoel dat u van mening was dat men beter de middelen die via het medisch schooltoezicht voor relatiebekwaamheid en SOA preventie — het gaat inderdaad over alle seksueel overdraagbare aandoeningen — wordt uitgetrokken zou besteden aan de Jongeren Advies-centra omdat die meer met de risicogroepen in contact komen.

Mijnheer Lauwers, mag ik er u op

Weckx

wijzen dat wij via het medisch schooltoezicht over een enorm instrument beschikken om alle jongeren in Vlaanderen te bereiken, dat uiteraard de verschillende Ministers en ikzelf binnen mijn bevoegdheid gebruik hebben gemaakt van diverse kanalen om inzake *relatiebekwaamheid* nieuwe incentives te geven en dat op dit ogenblik met de huidige bevoegdheidsopleiding het quasi niet mogelijk was, zeker wat mij betreft, anders *tewerk* te gaan. Ik ben de eerste om toe te geven dat wij op dat vlak tot een betere coördinatie zouden moeten komen tussen de verscheidene besturen. Het gezondheidsbeleid is een problematiek waaromtrent niet alleen spanningen ontstaan tussen de nationale en regionale overheid maar ook inzake onze onderlinge bevoegdheidsafbakeningen. Ik ben ervan overtuigd dat wij, wanneer de fameuze periode van vier jaar zal zijn verstreken, tot een betere regeling en coördinatie zullen komen, al was het maar omdat op dat ogenblik de portefeuilleverdeling zal vrij zijn en omdat er minder Ministers zullen zijn dan in het verleden het geval was.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb alle vragen niet kunnen beantwoorden. Dit wil helemaal niet zeggen dat ik de uiteenzetting van de verscheidene leden die het woord hebben gevoerd niet heb geapprecieerd, integendeel. Mijn beknoptheid en onvolledigheid is louter te wijten aan de korte tijdsperiode die mij werd toegemeten. (Applaus)

HUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN LANDINRICHTING

De Voorzitter : Wij behandelen nu de materies waarvoor Ministers Walt Niel en Kelchtermans bevoegd zijn, met name Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

De heer Van Eetvelt, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt, verslaggever

(op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, dit verslag betreft enerzijds de bevoegdheden Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Monumentenzorg, die ressorteren onder Minister Walt Niel en anderzijds de bevoegdheid Landinrichting, waarvoor Minister Kelchtermans bevoegd is.

Eerst en vooral wil ik het hebben over huisvesting, ruimtelijke ordening en Monumentenzorg. Hoewel de globale betalingskredieten een stijging kennen ten opzichte van de begroting 1990 met 12,6 ten honderd en de vastleggingsmogelijkheden met 15,7 ten honderd, betekent dit ten opzichte van 1989 een vermindering met 14,8 ten honderd wat vastleggingskredieten en machtigingen betreft. Dit is vooral voelbaar in de sector huisvesting ; enkel voor het Vlaams Woningfonds werd een inspanning gedaan en werden de vastleggingsmachtigingen in 1991 verhoogd met 1,5 miljard frank.

Belangrijk is ook het feit dat de prefinanciering van bouw-, koop- en saneringspremies volledig werd afgebouwd. De Commissie was met de Minister akkoord dat dit een belangrijke stap betekent, waarbij de benodigde kredieten volledig rechtstreeks werden ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting. De vastleggingsmogelijkheden van de sector monumentenzorg benaderen deze van 1989 en dit betekent dan wel een stijging van 30 ten honderd ten opzichte van 1990.

De Minister heeft dan aandacht besteed aan zijn belangrijkste beleids punten in het kader van de ruimtelijke ordening.

Ten eerste, de hernieuwing van de wet op de stede bouw. Ondanks de inspanningen die door u en uw medewerkers werden geleverd meen ik te mogen stellen dat de onderhandelingen zijn vastgelopen. De commissieleden hebben de wens uitgedrukt dat die boot opnieuw zou worden te water gelaten omdat zij ervaren dat de nationale wet van 1962 een meer Vlaams tintje zou moeten krijgen en zou moeten uitmonden in een volwaardig decreet in het kader van onze eigen bevoegdheden.

Ten tweede, het Structuurplan Vlaanderen. Wij dachten dat dit vóór het einde van het jaar zou zijn op punt gesteld. Dit Structuurplan Vlaanderen zou uiteindelijk toelaten het ruimtelijk orderingsbeleid te integreren in het milieubeleid, zoals in Nederland het geval is. Hierbij zou dan centraal dienen te staan dat wonen, werken en infrastructuur beter op mekaar moeten worden afgestemd. Deze globale ruimtelijke visie zal dan ook een onmisbaar document zijn om aan te duiden binnen welk beleidskader de herziening van de gewestplannen mogelijk is.

De stads- en dorpsrenovatie blijven zowel voor de Minister als voor de commissieleden een prioritaire doelstelling, waarbij het gebrek aan kredieten een nadelige invloed heeft op de inbreidingsprojecten in de 150 erkende herwaarderingsgebieden in Vlaanderen en ook geen nieuwe erkenningen meer mogelijk maakt.

Mijnheer de Minister, in dit kader zou ik willen suggereren dat het inbreidingsbeleid in functie van de gemeentebesturen wordt aangepakt. Daarom zou ik voorstellen dat iedere gemeente over een inbreidingsplan zou beschikken, dat de kwaliteit van bepaalde gebouwen en open ruimten in de stads- en de dorpskernen zou moeten weergeven. Bovendien zou dit plan een structuurschets bevatten van de toekomstige ontwikkeling en de prioriteiten in dit kader. Beschikend over deze gegevens zou ieder gemeentebestuur, binnen zijn financiële mogelijkheden, dit beleid kunnen concretiseren. Hierbij kan ook nog worden gedacht aan de toepassing van bepaalde belastingreglementen om sommige eigenaars ertoe aan te zetten over te gaan tot de nodige restauratiewerken of tot de verkoop van eigendommen.

Door verschillende leden werden vragen gesteld over de herziening van de gewestplannen, de uitbetaling van herwaarderingspremies, de golfterreinen, bouw misdrijven, planschade, enzovoort.

Eén lid vroeg ook de aandacht van de Minister en de Commissie voor het voeren van een grondbeleid en diende een amendement in waarbij

Van Eetvelt

op een nieuwe sectie 79, 10 miljoen frank voorzien wordt ter uitvoering van het decreet van 16 juni 1982. Dit amendement werd aangenomen met 4 stemmen bij 4 onthoudingen.

Naar de huisvesting toe wenst de Minister vooral de aandacht voor een beleid dat enerzijds inbreidings- en saneringsgericht is, en anderzijds, oog heeft voor de grote nood aan sociale woonegelegenheden. Hierbij werd vooral aandacht besteed aan grote agglomeraties en mogelijkheden tot alternatieve financiering ter aanvulling van het traditioneel sociaal huisvestingsbeleid. Dat werd door de leden van de Commissie gunstig onthaald.

Door verschillende leden werden vragen gesteld over fusies van erkende vennootschappen, de werking van het Vlaams Woningfonds, alternatieve financiering, de huisvestingspremies, de toepassing van de wet Brunfaut in het kader van de oprichting van het Vlaams Investeringsfonds.

In de sector monumentenzorg wijst de Minister op de interesse van de bevolking voor deze sector en vooral op de grote budgettaire nood in functie van de vele dossiers, zowel met betrekking tot de erkende eredienssten als de openbare en privé-monumenten. Belangrijk voor het beleid zal ook de oprichting zijn van een Vlaamse Monumentenwacht en een decreet tot bescherming van het archeologisch erfgoed.

De begrotingsartikelen en de tabel aan de Commissie toegewezen met betrekking tot huisvesting, ruimtelijke ordening en monumenten en landschappen, worden aangenomen met 7 stemmen bij 1 onthouding alsook de conformiteit tussen de administratieve begroting met de inhoud en de doelstelling van de algemene uitgavenbegroting.

Wat de landinrichting betreft, legde de Gemeenschapsminister er in zijn toelichting de nadruk op dat hij de begrotingsontwikkeling van de sector landinrichting ziet in een harmonisering tussen landinrichtingen, leefmilieu en natuur. Hierbij werd vooral de gevoelige stijging van de financiële

middelen beklemtoond, wat een positieve ontwikkeling van de landinrichting en van de landbouw in Vlaanderen, in harmonie met de andere sectoren, moet mogelijk maken.

Verskillende leden hebben vragen gesteld over de werking en het personeelskader van de Vlaamse Landmaatschappij, de nieuwe oriëntaties in de landinrichting, de onbeveerbare waterlopen, enzovoort.

De begrotingsartikelen en de decreetbepalingen inzake landinrichting werden unaniem aangenomen met 8 stemmen, alsook de conformiteit tussen de administratieve begroting met de inhoud en de doelstelling van de algemene uitgavenbegroting. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche verwijst naar haar verslag in verband met het programmadecreet.

De heer Vreven heeft het woord.

De heer F. Vreven (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik richt mij in het bijzonder tot de Minister van Huisvesting en Ruimtelijke Ordening. Wanneer men de studie van de administratie voor huisvesting met betrekking tot de woonbehoeften in Vlaanderen doorneemt, meer bepaald Woonbehoeften in Vlaanderen 1990-1995, 1995-2000, tweede nota, dan stelt men vast dat de nood aan een intense sociale huisvestingspolitiek zeer groot is en dat de komende jaren nog ernstige investeringsinspanningen in het Vlaams Gewest zullen moeten worden gedaan.

De besparingen, als gevolg van de moeilijke budgettaire situatie van het Vlaams Gewest in de jaren 1989 en 1990 aan de sector huisvesting opgelegd, hebben deze precaire toestand in feite nog verslechterd. Collega's uit alle politieke fracties hebben hierop zowel in de Commissie als in de Openbare Vergadering van de Raad reeds meermaals gewezen. Ik ben dan ook blij, mijnheer de Minister, in de begroting 1991 vast te stellen dat u rekening hebt gehouden met de constructieve opmerkingen van de Commissie. De investeringskredieten, ten belope van respectievelijk

500 miljoen frank voor investeringen in kansarme buurten in Antwerpen en in Gent en 1 miljard frank in kansarme buurten in agglomeraties buiten Antwerpen en Gent, komen volgens mij tegemoet aan een alomgekende zeer grote behoefte.

Onze fractie gaat er bovendien volledig mee akkoord dat het toepassingsgebied van dit krediet, dat in 1990 uitsluitend voorbehouden was aan de VHM of haar erkende vennootschappen, wordt uitgebreid tot gemeenten en OCMW's.

Onze bijzondere aandacht, mijnheer de Minister, werd gevestigd op uw voornemen, geuit in de Commissie, te onderzoeken hoe men de financiering van de investeringen in de sociale huisvestingssector in de toekomst zou kunnen vereenvoudigen. Het is inderdaad bijna onmogelijk geworden alle verschillende investeringsmechanismen te kennen, laat staan te onderscheiden. Ik geef een opsomming ervan : kredieten via leningsmachtigingen ; subsidiekredieten via leningsmachtigingen ; subsidiekredieten in herwaarderingsgebieden ; subsidiekredieten voor artikel 94 van de Huisvestingscode ; subsidiekredieten voor artikel 80 van de Huisvestingscode ; inbreidingsprojecten in kansarme buurten ; huurcompensatie ; alternatieve financiering. Dit maakt al vlug duidelijk dat niet het aantal systemen belangrijk is, maar wel de beschikbare budgettaire massa die kan worden aangesproken. In dat opzicht zal een vereenvoudiging zeker duidelijkheid brengen.

Met betrekking tot de bouwpremies heb ik in het verleden altijd gepleit voor een versnelde afbouw van de pré-financiering ervan. Ik stel vast dat deze begroting definitief komaf maakt met dit dure en nefaste systeem. De consolidering van de aflossingen is nog de enige schaduwzijde, maar ik kan begrip opbrengen voor deze techniek, gelet op de budgettaire problemen waarmee de sector huisvesting te kampen heeft.

Ik verheug mij ook over het feit dat de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, bij koninklijk besluit van 14 augustus 1990 met terugwerkende kracht per 1 januari 1990 operationeel geworden is.

Vreven

De ontbindingsbesluiten van de NMH en NLM zouden dan begin december door de Ministerraad worden goedgekeurd. Mijn concrete vraag is of de Minister reeds een overzicht heeft op de budgettaire gevolgen voor het Vlaams Gewest.

Sedert de bevoegdheidsonderdracht van de monumentenzorg aan de Gewesten zijn er haast twee jaar verlopen. Meer dan eens heeft u erop gewezen dat de monumentenzorg u heel wat zorgen baarde. Voor een land als het onze, waar overblijfselen uit het verleden deel uitmaken van onze dagelijkse leefomgeving en waar ditzelfde patrimonium één van onze belangrijkste toeristische attractiepolen vormt, is de monumentenzorg een niet onbelangrijk gegeven.

Het doet mij uitermate genoeg te constateren dat u ook in ons historisch patrimonium nieuw leven wenst te blazen. De monumentenzorg begint bij de bescherming van wat als waardevol wordt geacht, waar wij ten opzichte van de ons omringende landen een ernstige achterstand hebben opgelopen. Dat u hieraan iets wenst te doen is duidelijk. Een herbronning naar het decreet van 3 maart 1976, en de systematische bescherming als gevolg hiervan is een eerste teken.

Er werd recentelijk, bij wijze van test-case, een belangrijk pakket monumenten van Brugge en Maaseik op de voorontwerplijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten geplaatst. Heeft u nog andere modeldossiers op stapel staan? Hoe gaat u hierbij te werk en wat wenst u hiermee te bereiken? Bovendien stel ik mij de vraag welke repercussies dit heeft op de restauratielast van het Vlaams Gewest.

Ik betreur samen met u dat de voor monumentenzorg bestemde kredieten rampzalig laag zijn. Ons historisch patrimonium kan een extra steuntje in de rug nochtans best gebruiken. Initiatieven zoals de open monumentendagen in 1989 en 1990 bewijzen nochtans dat de monumentenzorg door onze bevolking een warm hart toegedragen wordt. Toch

wordt dit niet vertaald op budgettair vlak. Eenieder weet dat het Vlaams Gewest nog slechts de hoogste nood kan lenigen. Voor grootschalige projecten, die nochtans het blazen van de monumenten in Vlaanderen ten goede zouden komen, kan men bij het Vlaams Gewest niet terecht. Hoe kijkt u aan tegen de weinig rooskleurige vooruitzichten van Vlaanderens monumentenzorg?

Particulieren worden vaak afgeschrikt door de lange procedure en de strenge voorwaarden waaraan zij na een bescherming moeten voldoen. Kan het beleid daarom zijn toevlucht niet nemen tot een ruimer en lossere opgevatte bescherming van stads- en dorpsgezichten waarbij, bij wijze van harmonieregel, enkel het behoud van het architectonisch kader wordt vastgesteld en waarbij de particulier een relatieve vrijheid wordt gelaten voor de renovatie van zijn pand? Hoe ziet u in de monumentenzorg de verantwoordelijkheid van, en een eventuele taakverdeling tussen overheid en privé-sector?

Het wettelijk instrumentarium dat de monumenten- en landschapszorg regelt, voorziet niet in een regeling tot behoud van het archeologisch patrimonium. Enige tijd geleden maakte u uw plannen bekend om een ontwerp-decreet voor deze materie bij de Vlaamse Raad in te dienen. Kunt u mij zeggen in hoever uw intenties reeds uitgewerkt zijn?

Beschermen is één zaak, restaureren een andere, maar wat er nadien met het gerestaureerde, beschermde monument gebeurt, hangt uitsluitend af van de goodwill en de inspanningen van de eigenaar-beheerder. Hoe waakt u erover dat het door de overheid geïnvesteerde geld niet als sneeuw voor de zon verdwijnt? Ik bedoel, hoe kunt u ervoor zorgen dat een gerestaureerd monument ook nadien nog goed onderhouden wordt? Hoe treedt u hierbij op? Voorziet u hiervoor kredieten?

Mag ik vervolgens nog enkele onderwerpen onder uw aandacht brengen?

Ook vorig jaar stelde ik dat de begroting van Ruimtelijke Ordening niet zou toelaten met een slagvaardig be-

stuur de beleidsopties voor de ruimtelijke ordening te realiseren. Dit is spijtig genoeg waarheid geworden. Het bestuur van Ruimtelijke Ordening slaagde er niet in de gemeentelijke richtnota's te verwerken. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen kon nog niet worden voorgelegd. De enorme vertragingen in verschillende buitendiensten van het bestuur van Ruimtelijke Ordening zijn legendarisch aan het worden. De controle en de beteugeling van de bouwondernemers blijkt niet meer te bestaan. Occasioneel gebeurt er nog wel oplappingswerk, lang na de feiten. De oplossing zou komen bij de herstructurering van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap. Volgens de meest recente informatie zou het bestuur van Ruimtelijke Ordening verder tot een tweederangsrol gedegradeerd worden. Kan ik van de Minister daarvoor een toelichting krijgen? Wordt de planningsdienst nu effectief uitgebouwd om het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en om de gewestplanevolutie te kunnen opvolgen?

Denkt de Minister dat hij met de voor stads- en dorpsvernieuwingen projecten ingeschreven kredieten een prioritaair beleid kan voeren? De 499,7 miljoen frank of 220 miljoen minder dan in 1990, zullen immers waarschijnlijk niet toelaten dit beleid te blijven volgen. Het besluit van 6 juli 1988 inzake de stadsontwikkelingsprojecten krijgt nog altijd geen uitvoering. Welke is de reden daartoe? Heeft de overheid misschien een alternatief om bij een grootschalige aanpak zelf tot de revitalisering van gehele buurten of wijken over te gaan?

Wat de ruimtelijke ordening betreft, mijnheer de Minister, wens ik u te feliciteren omdat ondanks de oude stedenbouwwet u er toch in slaagt op een pragmatische wijze oplossingen te bieden voor de grote ruimtelijke problemen van dit ogenblik: de aanpassing van de TGV in onze infrastructuur, de aanleg van nieuwe ambachtelijke zones, de goedkeuring van recreatieontwikkelingsplannen, waaronder de uitwerking van een golfgebied. Planning en plannen mogen geen dwangbuis worden. Dat is onze bekommernis. Wij willen de kwaliteit van onze ruimte verbeteren

Vreven

binnen de realiteit van de economische en ecologische wetmatigheden.
(Applaus bij de PVV)

De Voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer H. De Loor (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, voor de SP gaat de begroting Huisvesting eindelijk de goede richting uit. De investeringskredieten worden opgetrokken van 7,5 miljard frank naar 10 miljard frank, de middelen voor de sociale huursector zijn sinds 1989 bijna verdubbeld en in het budget zijn bijkomende middelen voor de huursector ingeschreven, die volgens ons vooral moeten gaan naar inbreidingsprojecten in kansarme buurten. Na een jarenlange achteruitgang van de sociale huisvesting, en zeker van de huursector, is eindelijk een positieve kentering ingezet. Daarover verheugt de SP zich ten zeerste.

Toch wensen wij enkele vragen te stellen over het beleid en een paar opmerkingen te formuleren waarmee, hopen wij, de Minister rekening zal houden.

Eerst handelen wij over de 1,5 miljard frank bijkomende investeringskredieten. Wij zouden graag vernemen hoe zal worden beslist over de verdeling van deze tweemaal 500 miljoen frank voor Gent en Antwerpen, dus ook over de 500 miljoen frank bijkomende investeringen die dit jaar bij de begrotingscontrole werden ingeschreven en over de 1 miljard frank voor de andere agglomeraties. Beslist hierover de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij of de administratie voor Huisvesting, al dan niet in overleg met de Minister ? Zal de verdeling gebeuren op basis van duidelijke criteria of op louter subjectieve gronden ? Indien het op basis van objectieve criteria gebeurt zouden wij ze graag kennen en wij zouden ook graag weten of alle erkende vennootschappen dezelfde kans krijgen. Volgens ons zou hiervoor best een duidelijk programma worden opgesteld. Er wordt beweerd dat de bijkomende 1,5 miljard frank alleen voor woonnoodgebieden zijn bedoeld. Wij hopen van niet, omdat volgens ons ook

heel wat goede inbreidingsprojecten mogelijk zijn in kansarme buurten buiten de woonnoodgebieden.

Tenslotte verheugt het ons dat deze investeringen gebudgetteerd zijn. Dat moet uiteindelijk leiden tot het verdwijnen van de lasten uit het verleden. Toch zouden wij graag willen weten welke terugbetalingsregeling is getroffen, of krijgen de sociale huisvestingsmaatschappijen het geld zomaar, zonder het te moeten terugbetalen ? Als er toch moet worden terugbetaald, gebeurt het dan volgens dezelfde principes als bij de gedebudgetteerde middelen van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, of volgens een andere regeling ?

De Executieve bakent tien noodwoongebieden af, waarbij 109.561 woningen zijn betrokken. Uit het verslag van de commissievergadering blijkt dat tot nog toe vijf projecten met alternatieve financiering werden goedgekeurd echter allemaal van erkende vennootschappen. De privé-investeerdere willen blijkbaar niet over de brug komen. Denkt de Minister binnenkort privé-investeerdere ertoe te kunnen aanzetten toch te participeren in die projecten, of moeten wij vaststellen dat alle pogingen daartoe tot op heden zijn mislukt ?

Uit een recente enquête blijkt dat 8,19 ten honderd van de woningen uit de sociale huursector worden bewoond door migranten, waarvan 62 ten honderd afkomstig uit niet EG-landen. Het spreekt vanzelf dat hier grote verschillen bestaan naargelang het arrondissement. Toch staat het vast dat sommige maatschappijen trachten migranten van buiten EG-landen uit hun woningpatrimonium te weren, en dat hen bovendien woningen van slechtere kwaliteit ter beschikking worden gesteld. Dit doet zich ontegensprekelijk voor in de privé-huursector, en wij betreuren dat het fenomeen zich ook in de sociale huursector manifesteert. Daarom vernamen we graag van de Minister of hij reeds initiatieven genomen heeft om dit tegen te gaan ?

Ten vierde, enkele woorden over het toewijzen van sociale huurwoningen.

Enige tijd geleden werd in de pers gewag gemaakt van een niet-correcte

toewijzing van sociale huurwoningen door de erkende vennootschappen, waarbij dus de wettelijke criteria met voeten worden getreden. U beloofde deze kwestie te doen onderzoeken. Graag vernam ik of ter zake reeds controles zijn gebeurd en wat het resultaat ervan is ?

Ten vijfde, de fusies van huisvestingsmaatschappijen.

Wij weten dat het uw bedoeling is te proberen de erkende huisvestingsmaatschappijen tot een fusie te bewegen op vrijwillige basis of minstens tot een herverkaveling van hun patrimonium over te gaan. U hebt in de Commissie terecht het voorbeeld gegeven van een maatschappij uit onze streek, met name Ninove-Welzijn die in Zottegem enkele woningen heeft. Dit is niet erg functioneel, ermee rekening houdend dat nog een andere grote huisvestingsmaatschappij vooral in Zottegem werkt. Ik ben het met u eens dat er op dat terrein tenminste een herverkaveling moet gebeuren. Er blijkt echter toch niet te veel schot in te komen, zodat de vraag rijst of om tot een vermindering en rationalisering van het aantal huisvestingsmaatschappijen te komen, geen dwingende hand zal nodig zijn ? Is de Minister bereid deze op basis van een ernstig en objectief onderzoek te hanteren ?

Ten zesde en tenslotte, zijn er de gevolgen van het totstandkomen van het Gemeentelijk Investeringsfonds. Mijnheer de Minister, hiervoor bent u eigenlijk niet bevoegd, daarover werd vanochtend reeds gesproken. Er zijn in de begroting Huisvesting en Ruimtelijke Ordening twee begrotingsposten van waaruit middelen naar het Gemeentelijk Investeringsfonds worden doorgesluisd. Het gaat om toelagen aan lagere overheden voor stadsvernieuwing en subsidiëring van infrastructuurwerken in de sociale huisvesting, artikel 80 van de huisvestingscode, het zogenaamde fonds Brunfaut. De SP is zeker voorstander van het Gemeentelijk Investeringsfonds, wat een meer objectieve verdeling van de subsidiëring mogelijk maakt. Vanuit onze bezorgdheid voor het huisvestingsbeleid vinden we het wel belangrijk dat het overbrengen van deze middelen in

De Loor

het Investeringsfonds niet mag leiden tot een vermindering van de kredieten voor huisvesting. Weet de Minister of de overgebrachte middelen voor de volle 100 ten honderd in het Investeringsfonds zitten? Dit zou dan 272 miljoen frank voor de stadsvernieuwing en 99 miljoen frank voor de subsidiëring van infrastructuurwerken omvatten. We zijn van oordeel dat het beter is met de uitbreiding van het Investeringsfonds te wachten tot 1 januari 1992. Tot op vandaag is er nog geen aanvang gemaakt met de bespreking ervan in de Vlaamse Raad, zodat het evenmin mogelijk is precieze onderrichtingen aan de gemeentebesturen te geven. Een jaar uitstel moet het de Executieve mogelijk maken in de loop van volgend jaar tijdig de passende richtlijnen uit te vaardigen.

Wij zouden het jammer vinden dat men thans hals over kop de subsidiëring van de infrastructuur van de sociale huisvestingssector verandert zonder degelijk voorafgaand gesprek, overleg en richtlijnen. Daarom hopen wij dat u, in het belang van de sociale huisvestingssector, inziet dat de startdatum van het nieuwe Investeringsfonds best wordt verdaagd tot 1 januari 1992. **(Applaus)**

De Voorzitter : Dames en heren, ik stel voor onze werkzaamheden hier te onderbreken en de vergadering gedurende een half uur te schorsen.

— De vergadering wordt geschorst om 19.00 uur.

— De vergadering wordt hervat om 19.40 uur.

De Voorzitter : Wij bespreken verder de materies waarvoor Ministers Waltniel en Kelchtermans bevoegd zijn, met name Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

De heer Vangansbeke heeft het woord.

De heer P. Vangansbeke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het ligt in mijn bedoe-

ling in dit begrotingsdebat binnen de sector huisvesting, ruimtelijke ordening en landinrichting, mij te beperken tot de onderdelen huisvesting en ruimtelijke ordening. Mijn collega Frieda Brepoels zal het later hebben over monumentenzorg. Dat Minister Kelchtermans hier niet aanwezig is, vind ik niet erg, ik zal toch niet over landinrichting spreken.

Over ruimtelijke ordening kan ik kort gaan. In de Raad werden voorstellen van decreet ingediend over deze materie. In de bevoegde Commissie werd de bespreking hiervan verschoven, op vraag van de Minister, die zelf een ontwerp van decreet zou indienen. Op 17 januari 1990 is dit ontwerp inderdaad bij de Vlaamse Executieve ingediend. In de stijl van wat wij zelf doen, doen wij beter maar wie zijn wij werd een werkgroep ad hoc geïnstalleerd. Het standpunt van de Minister in de Commissie was zeer duidelijk. Ik citeer uit het verslag : omwille van de vele tegenstellingen en de formeel tegenstrijdige standpunten ter zake, kon deze werkgroep haar taak nog niet beëindigen.

Wat moeten wij, als gewoon commissielid, hiervan denken? Als we gewoon logisch en a-politiek denken, is de conclusie de volgende : als de tegenstellingen zo veelvuldig en zo tegenstrijdig zijn, kan deze werkgroep nooit tot een conclusie komen. Dus komt er, binnen deze zittingsperiode over deze materie zeker geen decreet. Stemmen gingen dan ook op om binnen de Commissie de vroeger ingediende voorstellen weer ter bespreking voor te leggen. En vandaag was het zover. Deze voorstellen stonden vanmorgen op de agenda van onze Commissie. Mij doet dit alles denken aan een twist meerderheid-oppositie, waar noch mijn partij, noch ikzelf voor gewonnen zijn.

Een objectief gegeven ruimtelijke ordening dat iedereen aanbelangt, moet over partijgrenzen heen, menselijk en objectief kunnen worden besproken. Daarom vraag ik u, mijnheer de Minister, wellicht door het toevoegen van wat water, in de waar-

schijnlijk te blauwe wijn, die u hebt geserveerd, te maken dat in die werkgroep ad hoc, de tegenstellingen en tegenstrijdigheden minder scherp worden en dat men toch tot consensus komt, die leidt tot een decreet. Ik hou meer van dit spoor dan van het gevecht meerderheid-oppositie in de Commissie, naar aanleiding van opgediepte commissievoorstellen.

Meer wou ik over ruimtelijke ordening niet zeggen, tenzij wellicht toch een kort woord over de golfterreinen. De Minister heeft er een gedocumenteerde nota over gemaakt, gesteund op wat men zou kunnen noemen een objectieve academische studie, wat goed is. Ik wil daarrond enkel maar die dingen op een rijtje zetten : persoonlijk geloof ik niet in de democratisering van de golfsport. Het is wellicht niet meer de sport van lords, eerder een ontmoetingsplaats voor managers, maar dit noem ik geen democratisering. Ik geloof wel in het economisch nut van die sport. In dit opzicht zou men er gerust een betrekkelijk zware belasting kunnen op leggen. Voor wat, hoort wat, ook voor industriëlen. Ik denk ook dat golfsport natuurbehoudend is. Vraag hierbij is enkel, in hoeverre die behouden natuur toegankelijk blijft voor de gewone man, die geen lord of manager is.

Mijn tweede item is huisvesting. Rond deze topic moet ik mij wellicht evenzeer naar uw collega's als naar uw baas in de Executieve richten. De grote klacht rond huisvesting is duidelijk te weinig concrete, echte middelen, en daar bent u niet alleen en zelfs niet in de eerste plaats verantwoordelijk voor. In 1988 reeds citeerde ik directeur-generaal Denteneer waar hij schreef : Het recht op wonen — wij spreken in deze tijd graag over rechten — is één van de universele rechten van de mens. Het is een cultureel bepaalde basisbehoefte, die elke samenleving op haar manier zal pogen in te vullen. Ik mag dit citaat vandaag gerust herhalen.

Als ik de begroting bekijk, en daarin specifiek de middelen die u reëel ter beschikking hebt om die basisbehoef-

Vangansbeke

te wonen te bevredigen, dan stel ik vast dat de Vlaamse samenleving dit op een zeer povere manier poogt in te vullen. Maar nogmaals, u bent er niet verantwoordelijk voor. U hebt persoonlijk zelf gepoogd die middelen op te krikken door uw systeem van alternatieve financiering. Ik wil er geen kwaad over zeggen, ook geen goed. Ik weet dat er personen zijn die de eventuele mérites van dit systeem nagaan. Ik wil ze rustig tot conclusies laten komen.

Ik wil er enkel twee bedenkingen over kwijt.

Ten eerste, ben ik van mening dat het voornamelijk een verschuiven is van de financieringskost naar later, na 15 jaar, wat niet erg eerlijk is. Ten tweede, ben ik bang van de kwalitatieve degelijkheid van de op deze manier opgetrokken woningen. Denk bijvoorbeeld maar aan het ontbreken van de K 70-norm voor isolatie. De eerste bewerking belast onze kinderen. De tweede betekent een achteruitgang in de sociale woningbouw. Beide zaken moeten wij trachten te vermijden.

Mijnheer de Voorzitter, in verband met de begroting zelf heb ik twee bedenkingen. Ten eerste, het gros van de middelen gaat naar Antwerpen en Gent, de grote agglomeraties en de woonnoodgebieden. Maar Vlaanderen bestaat ook, zoals de heer De Loor heeft gezegd, nog buiten die drie elementen.

Overall bestaan erkende sociale bouwmaatschappijen, die allen met hun eigen problemen zitten en willen werken voor hun bevolking. Ze zullen het moeten stellen met de kruimels die van die grote tafels vallen. Mag ik de Minister vragen zeer welwillend te zijn voor alle kleine kruimelvragers die komen van buiten de drie grote gebieden. Op die manier wordt, overall in Vlaanderen, met zorg gewerkt aan een beter Vlaanderen.

Ten tweede, uit de antwoorden van de Minister in de Commissie blijkt dat hij vol goede wil is en poogt met zijn kabinet bergen werk te verzet-

ten. Te veel heb ik echter de zin gehoord dat dit of dat voorstel eerstdaags aan de Executieve zal worden voorgelegd. Welk lot wordt het daar beschoren? Het interesseert de plaatstelijke erkende maatschappijen niet, het interesseert de gewone burger niet, hoe relatie-patronen binnen de Executieve zijn. Voor maatschappijen en burgers komt het er op aan dat beslissingen worden genomen en dat in het kader van die beslissingen kan worden gewerkt. De Minister zal wellicht antwoorden, dat het niet zijn fout is. Ik weet het niet. Toch ben ik er van overtuigd dat het moet mogelijk zijn dat ieder wat water in zijn wijn doet, wat toch een normale zaak is in het persoonlijke leven van iedere mens, om samen vooruit te gaan ten bate van de gemeenschap waarvoor men verantwoordelijkheid heeft gekregen.

Ik wil er tenslotte nog een bemerking aan toevoegen waarvoor de Minister niet verantwoordelijk is omdat het nationale materie is, maar waar hij zich wel kan voor inzetten, als hij wil, namelijk het verlagen van de BTW van 17 naar 6 ten honderd voor de sociale woningbouw. Het is duidelijk een sociale maatregel die als zodanig CVP en SP moet aanspreken. Het is tevens een maatregel die de eigendomsverwerving en de bouwactiviteit bevordert, zodat hij ook de PVV kan aanspreken. Wij willen er in de Kamer voor ijveren. Ik vraag hier enkel aan de Vlaamse Minister van Huisvesting er ook zijn schouders onder te zetten.

Mijnheer de Voorzitter, als Volksunie-spreker wens ik de PVV-Minister van Huisvesting veel sterkte en daadkracht toe, maar ook de wil, als het nodig blijkt, wat water in zijn blauwe wijn te doen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, reeds meer dan twintig jaar verdedigen wij vanop deze tribune het recht van de burger op het verwerven van een woning. Bouwen veronderstelt uiteraard dat men over grond beschikt. De grondprijzen zijn de jongste jaren

echter uit de pan gerezen : vorig jaar een stijging van gemiddeld 8 ten honderd in Vlaanderen, het drievoudige van de inflatie. De gevolgen daarvan kunnen moeilijk worden overschat. De effecten zijn het grootst — de prijsstijging overigens ook — in Vlaams-Brabant, meer bepaald in het arrondissement Halle-Vilvoorde, in sommige Kempische gemeenten aan de grens met Nederland en in de rand van de stedelijke gebieden.

Mijnheer de Minister, ik heb u zojuist een grafiek gegeven met de gemiddelde prijsstijging van bouwgrond in het arrondissement Halle-Vilvoorde. De lijn van deze grafiek ging reeds in 1989 door het plafond. Ik geef nog enkele cijfers. In het arrondissement Antwerpen is de prijs van bouwgrond op 1 jaar tijd met 7 ten honderd gestegen, in het arrondissement Roeselare met 20 ten honderd, in het arrondissement Halle-Vilvoorde met meer dan 22 ten honderd. Voor het arrondissement Hasselt is de jaarlijkse gemiddelde stijging over drie jaar 24 ten honderd. In het arrondissement Sint-Niklaas, dat ook weer aan Nederland grenst, stegen de prijzen op één jaar tijd met 22 ten honderd. In Halle-Vilvoorde werden de kavels bouwgrond verkocht tegen een gemiddelde prijs van 1,9 miljoen frank. Dit is niet de hoogste prijs, maar wel degelijk een gemiddelde. Daarbij komen dan nog registratie- en notariskosten. In Beersel werden 160 kavels verkocht tegen een gemiddelde prijs van 2,850 miljoen frank, in Dilbeek 246 kavels tegen een gemiddelde prijs van 1,398 miljoen frank, in Kraainem 90 kavels tegen een gemiddelde prijs van 3,250 miljoen frank.

De gevolgen hiervan zijn nefast voor de minder-gegoede en niet-kapitaal-krachtige gezinnen, die niet meer in staat zijn een eigen woning te bouwen. Men zou zich tot de overheid kunnen wenden voor het bouwen van een woning, maar de overheid heeft geen middelen. Ik ben het eens met de vorige spreker : de zogenaamde alternatieve financiering van de sociale woningbouw is een fopspeen.

Van de zogenaamde ruimtelijke inbreiding komt, bij gebrek aan grondbeleid, niets of weinig terecht. Mijn-

De Seranno

heer de Minister, ik richt mij via u tot de hele Vlaamse Executieve omdat deze geacht wordt collegiaal te werken. Het gevaar voor verfransing in Vlaams-Brabant en in Halle-Vilvoorde is niet alleen meer denkbeeldig, maar wordt een feit. In ieder geval, de autochtone bevolking in een eigen leefomgeving komt in het gedrang. En dan maar spreken van samenlevingsopbouw !

De verstedelijking deint verder uit buiten de steden aangezien de autochtone bevolking, die zelfs in de randgemeenten niet meer aan de bak komt, enkele kilometers verder buiten de stad gaat wonen.

Het ontbreken van een ruimtelijk ordeningsbeleid dat steunt op een reëel grondbeleid, is mede de oorzaak van deze ongewenste ontwikkelingen van de jongste jaren. Mijnheer de Minister, u hebt daar niet alle schuld aan. Ik verwijt de hele Executieve dat zij niet gezamenlijk beslissingen neemt om deze ontwikkeling tegen te houden.

In mijn aan de Minister bezorgde nota geef ik een historisch overzicht gedurende een periode van twintig jaar. Ik heb in 1968 in de Kamer een eerste voorstel over het grondbeleid ingediend waarmee de partij van de Minister zich bij het door de voorlopige Gewestraad te Mechelen uitgebrachte advies akkoord heeft verklaard. Het voorstel werd daarna in de Senaat ingediend en werd na acht vergaderingen in de Commissie voor Ruimtelijke Ordening goedgekeurd, waarna het viermaal in Openbare Vergadering werd behandeld. Na het advies door de Commissie voor de Justitie werd de omvang vervolgens in de Kamer uitgebreid, waarna het opnieuw aan de Senaat werd bezorgd. Het voorstel werd dan weer in de Senaatscommissie goedgekeurd. Maar na de wet op de staats-hervorming in juni 1980 zei men op 8 augustus dat een goedkeuring van het voorstel een regionale bevoegdheid was. Wij hebben dan het voorstel in 1980 bij de Vlaamse Raad ingediend, die het opnieuw verstuurd naar de Raad van State — die twijfelde eraan of de Vlaamse Raad ter za-

ke bevoegd was -, om, na de bespreking in Commissie, uiteindelijk als het decreet houdende de mogelijkheid van tegemoetkoming aan lokale besturen die een grondbeleid voeren, in de Vlaamse Raad, op 16 juni 1982 te worden goedgekeurd. Het decreet werd in augustus 1982 gepubliceerd ; de uitvoering ervan was de taak van de Executieve. Trouwens, mijnheer de Minister, u zat toen ook in de Executieve, samen met andere leden, waarvan sommigen zelfs in het vroegere Ministerieel Comité voor Vlaamse Aangelegenheden zitting hadden.

Mijnheer de Minister, een decreet is geen motie van aanbeveling, maar de wilsuiving van het Parlement. De Vlaamse Executieve moet uitvoeren. Zij doet daar niet mee wat zij wil, zij zal het decreet uitvoeren. Ofwel — indien zij zo moedig is — zal zij een ontwerp van decreet indienen om het desbetreffende decreet af te schaffen.

In mijn documenten heb ik een paar persuittreksels teruggevonden. De Financieel-Economische Tijd van 1984 geeft daarin de inhoud weer van de uitvoeringsbesluiten, te treffen door de Vlaamse Executieve. Ik wijs erop dat, tot het decreet werd goedgekeurd, er jaarlijks op de begroting 100 tot 200 miljoen frank was ingeschreven, teneinde een grondbeleid te voeren en ook de lokale besturen aan te zetten tot het voeren van een grondbeleid, dit via een rentetussenkost. De verklaring van de leden van de Executieve zijn ook vervat in parlementaire verslagen. Ik haal er één aan : Wij kunnen deze middelen niet gebruiken omdat er nog geen wettelijke basis is.

Voor u staat een parlements lid dat vecht voor meer ! Ik weiger echter te geloven dat de Executieve dit decreet niet zal uitvoeren omdat het een parlementair initiatief is. Het is trouwens ondertekend door leden van alle partijen.

In de lijst van regeerakkoorden van 1968, 1972, 1973, 1974, 1982 en nog andere, is telkens ongeveer weer te vinden : een sociaal verantwoord grondbeleid is noodzakelijk, teneinde de kandidaat-bouwers de gelegenheid te geven aan billijke voorwaarden bouwgrond te verwerven voor het bouwen van een eerste woning.

Welnu, ik vraag in een amendement 10 miljoen frank vastleggingskredieten — dus betaling ten vroegste in 1992 — en geen ordonnanceringskredieten. Uw regering zal ingevolge enerzijds de indexering van het kadastraal inkomen met 5,3 ten honderd en, anderzijds omwille van de verdubbeling van het gewestelijk aandeel in het kadastraal inkomen van 1,25 ten honderd tot 2,50 ten honderd, beschikken over een stijging van het aandeel van 110,6 ten honderd. Dit geeft u een meerinkomen van ruim een miljard, voortspruitende uit zogenaamde grondbelasting.

Indien u rekening houdt met de stemmen die hier in deze vergadering hebben plaatsgevonden, met alles wat het Parlement wil en met uw eigen verklaring — en ik richt mij tot alle leden van de Executieve en tot haar Voorzitter — kan van die belastingen zeker wel een kruimel overblijven. Indien dit niet het geval is, dan moet dit u niet verwonderen dat er voor dit debat geen belangstelling is. Ik weiger ook dat te geloven.

Mijnheer de Minister, ik reken erop dat u minstens symbolisch het amendement zal aanvaarden — u beschikt immers over het nodige geld — en dat u de daden aan uw woorden zal aanpassen.

Mijnheer de Voorzitter, dat was mijn vraag, maar zij reikt verder dan deze problematiek. Er zijn mensen, gezinnen, die in nood zijn en die op dit ogenblik in bergplaatsen moeten wonen — verontschuldig mij voor dit tikkeltje sentiment — maar ik zeg dit ook namens andere parlementsleden. **(Applaus bij de leden van de CVP)**

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, voor het debat ten gronde over het beleid inzake ruimtelijke ordening kan ik verwijzen naar de interpellatie die ik op 13 november laatstleden in dit half-rond heb gehouden. Wij hebben toen de verschillende beleidsaspecten inzake ruimtelijke ordening uitvoerig besproken. Mijn uiteenzetting van vandaag is dan ook een korte aanvulling teneinde nog meer concrete in-

Timmermans

formatie te verkrijgen die in wezen weinig weerslag heeft op het budget. Het gaat meer bepaald om de inhoudelijke stoffering van het beleid.

Mijnheer de Minister, wij hebben reeds gediscussieerd over de dringende en noodzakelijke herziening van de wet op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw door de bespreking en de goedkeuring van een nieuw decreet die de gewijzigde omstandigheden binnen het ruimtelijk beleid moeten concretiseren. Op mijn formele vraag heeft de Minister geantwoord dat omwille van tegenstrijdige standpunten — en dat zijn de woorden van de Minister — binnen de werkgroep geen overeenstemming kon worden bereikt. De Minister kondigde aan een nieuw initiatief te zullen nemen via de Koning Boudewijnstichting en eventueel met experts buiten de politieke sfeer.

Mijnheer de Minister, in dit verband wil ik u vragen een kans te laten aan het parlementair initiatief, discussie die in de Commissie voor Ruimtelijke Ordening kan worden gevoerd. De Voorzitter van de Commissie, hier ook aanwezig, heeft zijn volle medewerking beloofd en ook de heer Vangansbeke heeft dit ontwerp reeds aangehaald. Inderdaad, mits de nodige inspanning en medewerking van het kabinet en van de Minister, moeten wij zelf in staat zijn een degelijk parlementair initiatief te ontwikkelen. Er moet dan ook niet worden gewacht op het resultaat van verdere studies, wat uiteindelijk ook geen garantie is om niet op onenigheden te stranden. Ik meen dat wij zelf in staat moeten zijn om dit initiatief tot een goed einde te brengen, wat trouwens de fundamentele opdracht is van het Parlement.

Mijnheer de Minister, wij hebben ook gediscussieerd over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. In de Commissie heb ik gezegd dat het onze bijzondere opdracht is de gewestplannen te toetsen. Ik vernoem in dit verband met de golfsterreinen, de pretparken, de industrieterreinen, het mobiliteitsprobleem, huisvesting, inbreiding, enzovoort. Wij hebben een dergelijk Ruimtelijk Structuur-

plan Vlaanderen dringend nodig. In de Commissie heeft u in dit verband gezegd in de loop van de maand december een evaluatiestudie van Mens en Ruimte te verwachten. U heeft ook nog een drietal studies gevraagd om dit plan nog verder wetenschappelijk te onderbouwen.

Mijnheer de Minister, is het mogelijk, op basis van de evaluatiestudie die u waarschijnlijk in de komende weken zal ontvangen, daaruit een beleidsnota of structuurschets te distilleren teneinde dit Ruimtelijk Structuurplan reeds op de rails te zetten. De latere studies kunnen complementair zijn, maar ik zou vragen er niet op te wachten om ter zake reeds enig initiatief te nemen omdat het in feite het overkoepelend gegeven is om uw ruimtelijk beleid waar te maken.

Ik kom nog even terug tot het lagere echelon, namelijk de waarde van onze gewestplannen, waar ik gezegd heb dat het decreet op de ruimtelijke ordening ook strenger zou moeten zijn inzake natuurgebieden waar onder meer anomalieën gebeuren in verband met de opvullingsregel. Ik ga de discussie daaromtrent niet herhalen, maar ik meen dat uw toezegging belangrijk was en dat de zogenaamde gemeentelijke richtnota's die uw voorganger, de heer Beysen, nog had gevraagd bij de steden en gemeenten, absoluut niet als leidraad dienen om fundamentele wijzigingen aan het Gewestplan aan te brengen. Ik vind dat een zeer positieve uitspraak van uwentwege, waar u trouwens ook hebt gesteld dat op het gemeentelijk niveau enkel binnen de contouren die ook door de Raad van State werden geschetst bij middel van algemene plannen van aanleg en bijzondere plannen van aanleg bepaalde zaken kunnen afwijken van het Gewestplan, maar dan binnen de voorwaarden die juridisch en wettelijk zijn vastgesteld.

Mijnheer de Minister, wij hebben ook vroeger reeds gediscussieerd over de planschade. U heeft mij toen een antwoord gegeven, maar intussen kreeg ik een cassatie-arrest onder ogen over de planschade. In het arrest van 19 oktober 1989 — reeds een jaar geleden — werd gesteld dat de

zogenaamde tienjarige termijn, die werd aangenomen om binnen die periode klacht te kunnen indienen voor schade berokkend door wijziging aan het gewestplan, werd opgeheven. Dat heeft dan wel een budgettaire consequentie indien dat de aanleiding zou zijn tot een belangrijke verhoging van het aantal klachten en vragen om schadeloosstelling, vermits dat ook zijn weerslag blijkt te hebben — zover gaat dat arrest — op wijzigingen door middel van bijzondere plannen van aanleg op gemeentelijk niveau. — Dat kan dus tot enorme financiële consequenties leiden. Mijnheer de Minister, wij kunnen die materie natuurlijk behandelen samen met het stedenbouwdcreet, maar ik denk dat er nog eerder een initiatief moet worden genomen door de Executieve of, bij hoogdringendheid, door de Vlaamse Raad, om ter zake enige duidelijkheid te scheppen.

De heer R. Van Rompaey : Ik denk dat wij prioriteit moeten geven aan die problemen, evenwel met de zorg van een globaal initiatief. Als wij beginnen met een globaal voorstel van een stedenbouw-decreet zullen wij daar een aantal jaren mee bezig blijven en dat zou ik willen voorkomen door fractionair te werken. Wij kunnen beginnen met problemen zoals de planschade, zoals de procedure en de beroepen aan te pakken en dan zullen wij uiteindelijk komen tot een heel nieuw stedenbouw-decreet met het voordeel dat er intussen al kan toegepast worden wat reeds goedgekeurd is.

De heer J. Timmermans : Dat is een pragmatische benadering waarover wij kunnen discussiëren en waaromtrent wij misschien tot een consensus kunnen komen.

Mijnheer de Minister, mijn laatste punt handelt over de stads- en dorps-herwaardering. Dit is voor ons erg belangrijk gezien wij principieel voor de renovatie, de herwaardering en de inbreiding zijn en tegen de nodeloze aantasting van de open ruimten. In dat verband noteer ik dat in het commissieverslag sprake is van een versnippering van de financiële en beleidsmogelijkheden inzake het principe van stadskern- en dorps-herwaar-

Timmermans

dering, teneinde stadsverloedering tegen te gaan. Tevens noteer ik dat hiervoor thans echt financiële middelen bestaan die echter niet steeds een decretale basis hebben, maar enkel bij Executievebesluit tot stand komen. Zij hebben bijgevolg geen wettelijke basis. Het gaat over kredieten via leningsmachtiging, kredieten voor herwaarderingsgebieden, inbreidingsprojecten in kansarme buurten, huurcompensaties, alternatieve financieringen, en, pro memorie, omdat er in wezen geen krediet meer voorhanden is, over stadsontwikkelingsprojecten. Mijnheer de Minister, deze versnipperingen leiden vaak tot overlapping en onduidelijkheid. Teneinde het probleem ten gronde aan te pakken moeten wij tot een globaal voorstel komen. De SP-fractie zal wat dat betreft volgende week coherente voorstellen formuleren. Zij zullen als amendementen worden ingediend op het globale voorstel van decreet inzake de herziening van de wet op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw. Net zoals de landinrichting, vormt de stads- en dorpsherwaardering één aspect van het ruimtelijk beleid. Al die aspecten samen moeten één geheel uitmaken. Zo'n coherent geheel is het geschikte instrument om een waardevol ruimtelijk beleid te voeren.

De Voorzitter : Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, hoewel ik iets uitvoeriger zal zijn dan de vorige spreker zal ik trachten mijn uiteenzetting zo bondig mogelijk te houden. Wanneer het wat later op de avond wordt vraagt men ons steeds niet te zeer uit te weiden. Ik hoop dat de Minister dat ook niet zal doen maar toch concreet zal antwoorden op de gestelde vragen.

Mijnheer de Minister, collega Vangansbeke heeft daarnet reeds ons standpunt uiteengezet aangaande het moeizaam, of moet ik zeggen niet tot stand komen van een ontwerp van decreet inzake de ruimtelijke ordening. Uiteraard betreuren wij die gang van zaken. Toch wil ik doen

opmerken dat wij in de Commissie in positieve zin wensen mee te werken bij de bespreking van voorstellen van collega's uit verschillende partijen.

Parlementaire initiatieven moeten zeker kansen krijgen maar of dit voor een objectief gegeven als ruimtelijke ordening de meest efficiënte weg is, valt te betwijfelen.

Ook onze fractie heeft intussen niet stilgezeten en heel wat denkwerk verricht rond de regeling inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening. Ik kan u vandaag meedelen dat ons voorstel desbetreffend nog deze week in de Raad wordt ingediend om als één van de mogelijke denkpijlers in de Commissie te worden besproken.

Ik heb ietwat een andere mening dan degene die de heer Robert Van Rompaey daarnet heeft naar voren gebracht. Wanneer men een wijziging van het decreet wenst door te voeren en een aantal visies opnieuw wil bekijken dan is het zeer moeilijk daaruit bepaalde facetten te kiezen. Wij pleiten dus voor een algemene bespreking van dit onderwerp om er dan nadien een aantal facetten uit te halen.

De heer J. de Seranno : Over welk ontwerp spreekt u ?

Mevrouw F. Brepoels : Het betreft een voorstel.

Wij hadden de wens uitgedrukt zo spoedig mogelijk met de bespreking van het voorstel te beginnen, wat inderdaad gebeurt vermits wij er morgen mee starten. De wet van 1962 is bijna dertig jaar oud en op bepaalde punten voorbijgestreefd. Zij moet dan ook worden gewijzigd, niet alleen met betrekking tot een betere ruimtelijke ordening maar ook betreffende een aantal nieuwe maatschappelijke inzichten die volgens ons vooral slaan op volgende aangelegenheden : ten eerste, de eenvoud van procedure ; ten tweede, een decentralisatie doorvoeren ; ten derde, een planologische onderbouw bieden en ten vierde, een aantal aspecten inzake de inspraakregeling. Daarnaast hebben wij ook rekening gehouden met een aantal ad hoc-problemen en nieuwe gegevens die een aanpassing van de wet vergen. Al-

hoewel een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening geen rechtstreekse budgettaire weerslag heeft, zeker niet voor deze begroting, denk ik toch dat de besprekingen hier een goede aanleiding vormen om algemene beleidslijnen en inzichten op het vlak van de ruimtelijke ordening te bespreken. Ik wens op dit onderwerp echter niet verder in te gaan omdat wij dat morgen in de Commissie zullen onderzoeken.

Vandaag zou ik mijn betoog vooral willen toespitsen op de monumentenzorg en meer bepaald op de sector monumenten en landschappen omdat ik heb geconstateerd dat er tijdens de begrotingsbespreking in de Commissie daarover opvallend weinig vragen werden gesteld. Was het beeld dat de Minister heeft opgehangen over de monumentenzorg in Vlaanderen dan zo somber of was er geen verdere uitleg nodig bij de cijfers ?

Ondanks enkele signalen, zoals een niet onbelangrijke stijging van de kredieten, de oprichting van een Vlaamse Monumentenwacht en het nieuwe decreet tot bescherming van het archeologisch erfgoed, kan niet echt gesproken worden van een coherent uitgebouwd monumentenbeleid in Vlaanderen.

Nochtans zijn een aantal elementen die hiertoe kunnen bijdragen voorhanden :

Ten eerste, het juridisch instrumentarium inzake bescherming en de uitvoering en financiering van restauratiewerken is wellicht voor verbetering — vooral vereenvoudiging en verduidelijking — vatbaar, maar biedt alleszins een bruikbaar kader.

Ten tweede, het samengaan van de bevoegdheden monumentenzorg en ruimtelijke ordening kan de zorg voor de kwaliteit van de globale leefomgeving zeker ten goede komen.

Ten derde, naast de beschikbare, weliswaar ondermaatse kredieten, werd een schuchter begin gemaakt met alternatieve financieringsmechanismen, die bijkomende ruimte creëren.

Zulk een samenhangende beleidsvoering, waarvan de continuïteit

Brepoels

moet worden verzekerd door de op-eenvolgende Ministers, is tenminste zo belangrijk als een geïnteresseerde en gesensibiliseerde bevolking.

Het reeds jarenlange gevoerde **soberheidsbeleid** kan niet ongestraft worden verdergezet. Indien geïnteresseerde individuen en organisaties weinig aanmoediging krijgen zullen ook zij op termijn geen inspanningen meer doen en zijn ook de kleine monumenten gedoemd om te verkommeren.

Vandaar dat de voorgestelde inventarisatie, in overleg met de betrokken gemeenten en de evaluatie nadien van de waardevolle en te behouden historische overblijfselen van zeer groot belang is. Op die manier zullen de beleidsinstanties in staat zijn een juist inzicht te verwerven in de manier waarop en tegen welke prijs ons patrimonium tot stand kan worden gehouden. Dit vergt tevens een systematische sensibilisering van de bevolking voor een degelijk onderhoud van ons patrimonium.

Waar ik de Minister echter niet volg is waar hij de invloed van een volgehouden beschermingsbeleid op het algemeen klimaat van positieve aandacht en zorg voor ons cultureel erfgoed onderschat. De stelling dat een beschermd monument zonder bestemming geen zin heeft, waardoor zelfs **declassering** tot de mogelijkheden behoort, kan ik geenszins bijtreden.

De bescherming van onze monumenten en landschappen vormt een essentieel onderdeel van de globale zorg voor het menselijk milieu. Beschermde gebouwen hebben niet alleen omwille van hun verleden een waardevolle betekenis voor de gemeenschap. Ook het bewaren van schoonheid op zich en het toeristisch aspect vormen argumenten voor het behoud van onze monumenten.

Alleen al de vergelijking van het aantal beschermde monumenten in Vlaanderen met de ons omringende landen spreekt boekdelen en toont aan dat Vlaanderen op dat vlak nog hopeloos en hulpeloos achterop hinkt.

Ondanks de lage beschikbare **overheidsbudgetten** werd in Vlaanderen nog weinig werk gemaakt van de uitbouw van fiscale stimuli. Wat bestaat er nu :

Ten eerste, sinds 1985 mag een **privé-eigenaar**, binnen welbepaalde grenzen, onderhouds- en restauratiekosten aftrekken van zijn belastbaar inkomen. Daar de efficiëntie van de bestaande aftrek van 250.000 frank door de fiscale hervorming voor een belangrijk gedeelte werd uitgehold zou ik voor een verhoogde, ja zelfs dubbele aftrek durven pleiten.

Ten tweede, rond 1985 kwam sponsoring door privé-personen en ondernemingen langzaam op gang. Momenteel geschiedt dit via een paar grotere verenigingen om, die officieel erkend worden. Ook hier ontbreekt een overkoepelend fonds op gewestelijk niveau dat de inspanningen **coördineert**.

Andere fiscale tegemoetkomingen die specifiek verband houden met het bouwkundig erfgoed bestaan naar mijn weten niet. Nochtans werden op dit vlak in het verleden regelmatig nieuwe voorstellen geformuleerd door specialisten ter zake, maar ook door de eigen administratie. Dit vereist natuurlijk het nodige overleg met de federale regering. Op dit niveau zou er trouwens dringend een discussie op gang moeten worden gebracht in verband met een mogelijke financiële return van onze investeringen in restauratiewerken. Wat gebeurt er nu : de Gewesten investeren en subsidiëren en alle voordelen vloeien terug naar de nationale schatkist. Alle studies over sociaal-economische baten van restauratiewerken voor de overheid zullen in dovemansoren terecht komen, zolang die baten blijven ten goede komen aan een andere overheid. Nu leeft nog bij velen de overtuiging dat monumentenzorg handenvol geld kost en in feite weinig meer opbrengt dan wat cultuurgenot. Uit een recente studie van de Koning Boudewijnstichting blijkt dat iedere 100.000 frank restauratiewerk aan een woning de Vlaamse overheid 50.000 frank aan subsidie kost, maar de Belgische overheid 55.392 frank opbrengt.

Er zou dus dringend een systeem moeten uitgewerkt worden waardoor de middelen die de Gewesten aan restauratiewerken besteden, volledig of gedeeltelijk naar hen terugvloeien en dit in verhouding tot de aangewende middelen.

Welke zijn zoal die voorstellen voor bijkomende fiscale stimuli ?

Er zou een systeem van voordelige leningen kunnen worden uitgewerkt, waaraan al dan niet staatswaarborg wordt gekoppeld. Dit zou vooral interessant zijn voor de financiering van restauraties aan particuliere woonhuizen.

Een andere mogelijkheid zou erin kunnen bestaan de interesten van een lening voor restauratiewerken voor 100 ten honderd aftrekbaar te maken, op voorwaarde dat het monument voor het publiek toegankelijk is.

De mogelijkheid om uitgaven voor werken aan beschermde monumenten te kunnen aftrekken van het belastbaar inkomen zou van groot belang zijn om het geregeld onderhoud van monumenten te verzekeren, wat ook nadien belangrijk is.

Voor de particulieren die, zelfs met aantrekkelijke fiscale aftrekmogelijkheden hun monument niet kunnen onderhouden, zouden er opvangstructuren kunnen worden opgericht. Dit kunnen instanties van openbaar nut zijn, die zonder winstbejag, maar op basis van een degelijk management en dankzij duidelijk afgebakende faciliteiten van overheidswege deze monumenten overnemen en in stand houden.

Ook niet door de overheid gesubsidieerde verenigingen zouden fiscale attesten moeten kunnen afleveren voor giften, die ten bate van monumentenzorg worden geschonken.

Het fiscaal **aftrekbaarheidspercentage** zou zowel voor handelsvennootschappen als voor particulieren op 10 ten honderd kunnen worden gebracht.

Naast het ontwikkelen van alternatieve financieringsmechanismen, waarvoor inderdaad de tussenkomst van

Brepoels

de federale Regering noodzakelijk is, staat niets de Vlaamse Regering in de weg een eigen beleid te voeren.

Zo zouden er middelen uit andere sectoren, bijvoorbeeld tewerkstelling, naar de monumentenzorg kunnen overgedragen worden. De laatste jaren gebeurde er heel wat studiewerk over de economische aspecten van de monumentenzorg. Hieruit blijkt overduidelijk dat restauratiewerken een positieve invloed hebben op de tewerkstelling. Zo stelt de Nationale Confederatie van het Bouwbedrijf dat elk miljard dat wordt geïnvesteerd in restauratie, 360 directe en 244 indirecte arbeidsplaatsen creëert. Dit is aanzienlijk meer dan bij besteding van eenzelfde bedrag aan nieuwbouwactiviteiten. Restauratieinvesteringen verhogen de kwalitatieve werkgelegenheid en dragen dus bij tot de algemene sociaal-economische ontwikkeling van het land.

Hieraan gekoppeld stelt zich natuurlijk dadelijk het probleem van de gebrekkige overlevering van ambachtelijke restauratietechnieken. Het verdwijnen van de noodzakelijke know-how moet dringend worden tegengegaan. Dit kan enkel door in het onderwijs programma's op te nemen die deskundigheid ter zake bijbrengen.

In de provincie Limburg worden thans wel enkele inspanningen gedaan om enige basiskennis te verschaffen aan ambachtsslui en andere geïnteresseerden; deze goed bedoelde initiatieven beperken zich echter tot lezingen en cursussen die het probleem niet structureel kunnen oplossen.

Dit probleem kan enkel opgevangen worden door een doelgericht en gecoördineerd onderwijsbeleid. Ook op het universitaire niveau wordt de monumentenzorg stiefmoederlijk behandeld. Er worden geen restauratie-architecten gevormd. Alle budgetten gaan naar het technisch onderzoek, maar voor de essentie van de monumentenzorg, het inhoudelijk onderzoek, is er geen geld. Hierdoor studeren er ingenieur-architecten af die wel goed op de hoogte zijn van alle eigentijdse technieken, maar oude monumenten niet begrijpen.

De Raad besprak achtereenvolgens de begrotingen van Welzijn en Gezondheid, behorend tot de bevoegdheid van (v.l.n.r.) Ministers H. Weckx (CVP) en J. Lessens (CVP), en van Huisvesting en Ruimtelijke Ordening, behorend tot de bevoegdheid van Minister L. Walt Niel (PVV) (rechts). De bespreking van de begrotingsmaterie Cultuur, bevoegdheid van (2e van rechts) Minister P. Dewael (PVV), was op dat moment reeds- afgesloten

Deze, bij uitstek toekomstgerichte en kwalitatief hoogstaande opleiding, kan uw collega Coens misschien inspireren en een lichtpunt zijn in deze donkere dagen voor het universitair onderwijs.

Er wordt ook weinig onderzoek verricht naar de gedragingen van de toegepaste restauratietechnieken op langere termijn. Het belang hiervan, ook voor de overheid, hoef ik u voorzeker niet aan te tonen.

Ook de gemeentebesturen hebben, naast de Vlaamse overheid, een belangrijke verantwoordelijkheid. Ook zij ondervinden vaak moeilijkheden bij het in stand houden van het lokale patrimonium. Zeker de kleinere steden met een rijk verleden staan voor een moeilijke opgave. Misschien zou de Minister kunnen pogen de gemeenten binnen de nog op te richten Vlaamse Monumentenwacht een specifieke taak toe te bedelen, vooral kwestie van betrokken te zijn. Positief in dit verband is zeker de recente ondertekening in samenwerking met de gemeenten van de voorontwerplijst voor de bescherming van 60 monumenten in Brugge en 36 in Maaseik.

Dit illustreert dat met gebundelde krachten mooie resultaten kunnen geboekt worden.

Ik hoop, mijnheer de Minister, dat deze uiteenzetting een algemeen beeld heeft kunnen schetsen van hetgeen er op het vlak van monumentenzorg in Vlaanderen bestaat, maar vooral welke mogelijkheden en uitdagingen er op dit vlak nog zijn. Wij willen hier hard aan werken, samen met u. Wij zijn dit verschuldigd, niet alleen aan onze voorouders, maar vooral aan onze jongeren, om hen te tonen dat de zorg voor de waarden uit het verleden een essentiële bouwsteen vormt voor een mooie toekomst.

Ik dank u.

De Voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer M. Olivier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het probleem van de huisvesting en speciaal van de sociale huisvesting blijft gesteld. Wonen en behoorlijk wonen blijft een essentieel recht voor iedereen en is één van de primaire behoef-

Olivier

ten waarvoor de gemeenschap verantwoordelijk is. Er blijft een tekort aan geschikte woningen en meer specifiek aan huurwoningen. Bovendien is er in bepaalde steden en gemeenten nog altijd een toename van leegstand en verkrotting. Bejaarden, gehandicapten, migranten, alleenstaanden, éénundergezinnen en grote gezinnen blijven bevolkingsgroepen waarvoor in het beleid speciale aandacht nodig is.

Mijnheer de Minister, alles kan weliswaar niet tegelijk gebeuren. U hebt aandacht besteed aan de verkrotting in bepaalde gebieden. Collega Vangansbeke heeft daar reeds op gewezen. Niet alleen in de grote steden, waarvoor u speciale kredieten hebt vrijgemaakt, maar ook in andere gebieden is de nood groot.

We moeten echter vaststellen dat de sociale huisvestingssector opnieuw over een budget beschikt dat onvoldoende is om een werkelijk beleid te voeren. We kunnen wel stellen dat de Vlaamse Executieve een belangrijke inspanning heeft geleverd voor de sociale woningbouw, met de nadruk op de sociale huursector, maar de bedragen blijven ontoereikend en zullen dat nog enkele jaren blijven.

De sterke stijging van het Vlaams Woningfonds van 3,220 miljard frank naar 4,720 miljard frank was ook noodzakelijk en te wijten aan het feit dat men met een achterstal zit van 2 jaar. Het is onaanvaardbaar dat gezinnen met meerdere kinderen meer dan twee jaar op een lening moesten wachten. U is erin geslaagd, door het vrijmaken van bijkomende kredieten, de lange wachtlijst wat in te korten maar er moet hier nog heel wat worden gedaan. Ik had graag van u geweten welke vandaag de stand is. De laatste schijf is wellicht reeds vrijgegeven, of zal kortelings worden vrijgegeven.

Minister L. Waltiel : De laatste investeringsschijf is vrijgegeven.

De heer M. Olivier : Dit laat toe dat nog vóór het einde van het jaar een hele reeks dossiers zal kunnen worden afgehandeld. Ik dank en feliciteer u hiervoor van harte.

Positief is dat voor 1991 1 miljard frank aan vastleggingskredieten is ingeschreven voor het investeringsprogramma in verband met de bouw en/of verbouwing van sociale huurwoningen door gemeenten, OCMW's de VHM en haar erkende vennootschappen in het kader van inbreidingsprojecten in kansarme buurten van grote agglomeraties, met uitzondering van Gent en Antwerpen waarvoor 500 miljoen frank op een aparte begrotingspost is ingeschreven. Het fonds mag echter in geen geval leiden tot een versnippering van de middelen. Trouwens, bij de extra 500 miljoen frank die bij de budgetcontrole werd toegevoegd voor Antwerpen en Gent tast men nog in het duister. Blijkbaar heeft de administratie van Huisvesting een aantal criteria vastgelegd die nog niet bekend zijn bij de VHM en haar erkende vennootschappen.

Naast het traditionele circuit van investeringsbeleid ontstaat met de alternatieve financiering een parallel circuit, wat volledig dreigt te ontsnappen aan de voogdij van de VHM, wat op lange termijn geen gezonde situatie is.

Een alternatief financieringssysteem voor de sociale woningbouw kan slechts worden aanvaard wanneer het zowel op korte als op lange termijn goedkoper blijft en wanneer de kwaliteit van de woningen niet wordt aangetast. De administratie verdeelt dit systeem door dik en dun. Sommige berekeningen tonen echter aan dat het systeem op korte termijn wel een oplossing kan bieden maar dat het op lange termijn wellicht duurder zal uitvallen. Als wordt bewezen dat het systeem goedkoper is en dat de kwaliteit niet vermindert, hebben wij een stap in de goede richting gedaan.

Inmiddels dient het huidige financieringsmechanisme aangepast te worden. In de eerste plaats laat het systeem toe dat de erkende vennootschappen een lening afbetalen met vaste annuïteit over 66 jaar. Dit leidt er enkel toe dat de financiële toestand van de erkende vennootschappen jaar na jaar verbetert. Vandaar dat in de eerste plaats moet gezocht worden om de duurtijd drastisch te

verminderen, de annuïteiten op te trekken of een systeem van variabele annuïteiten uit te werken naargelang de conjunctuur.

Naast het zoeken van nieuwe middelen worden de bestaande middelen selectiever toegepast en tal van bezuinigingsmaatregelen ingeschreven. Het stelsel van verzekeringspremies zou worden stopgezet met ingang van 1 oktober 1990. Dit zou een besparing betekenen van 160 miljoen frank.

Met betrekking tot de huisvestingspremies wordt vooropgesteld dat de reglementering moet worden aangepast : grotere selectiviteit in inbreiding en scherpere normen qua volume.

Wij moeten ook de premierechten evalueren. Er moet met andere woorden nauwlettend worden opgezien dat de financiële tegemoetkomingen of de premies voor sociale leningen worden besteed aan de meest behoeftigen. Wij zijn er voorstander van dat het recht op de premie moet worden herzien als in een korte periode na de aanvraag het inkomen aanzienlijk is toegenomen. Dit zou een aanleiding kunnen zijn tot het geheel of gedeeltelijk terugbetalen van de premie. Administratief is dit uiteraard niet gemakkelijk.

Voor specifieke doelgroepen, zoals bejaarden en gehandicapten, moeten nieuwe ondersteuningsvormen worden uitgewerkt, zoals bij voorbeeld een aanpassingspremie.

Het systeem van huurcompensatie komt blijkbaar niet van de grond. In de ontwerpbegroting 1991 zijn slechts 57,7 miljoen frank aan betalingskredieten ingeschreven — in 1990 35,6 miljoen frank — en 368,4 miljoen frank vastleggingskredieten of 168 miljoen frank meer ten opzichte van vorig jaar. De reden hiervoor is dat men de huurcompensaties in het kader van de alternatieve financiering ook hierbij telt.

Met betrekking tot de wet-Brunfaut wordt vooropgesteld de reglementering in die zin aan te passen zodanig dat minder noodzakelijke werken niet zullen worden gesubsidieerd. Wat bedoelt men met noodzakelijke

Olivier

werken? De ontwerp-begroting schrijft 710 miljoen frank in. In 1990 was dit nog 821 miljoen frank.

In de laatste mij toegemeten minuut doe ik de oproep die ik al jaren herhaal. Wij steunen het beleid van de Minister maar vragen zijn steun om van de nationale Minister te bekomen dat het BTW-tarief voor de woningbouw van 17 op 6 ten honderd wordt gebracht. Dit moet vooral het geval zijn voor de sociale woningbouw, de woningen die als huurwoningen worden beschouwd door de erkende maatschappijen, de woningen voor mensen met een handicap en de woningen voor bejaarden.

Mijnheer de Minister, u kunt daar niet rechtstreeks iets aan doen, maar de steun van de Executieve kan een belangrijke bijdrage betekenen.

Het amendement dat wij hebben ingediend bij de programmawet hebben wij ingetrokken na de verklaring van de Minister. Ons voorstel blijft. Als men van de zijde van het Vlaamse Gewest ook een duit in het zakje doet, ben ik ervan overtuigd dat wij de sociale woningbouw in het algemeen een zeer grote dienst hebben bewezen. **(Applaus)**

De Voorzitter: Minister Waltniel heeft het woord.

Minister L. Waltniel (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, allereerst dank ik de verslaggever voor het interessante document dat hij heeft gebracht naar aanleiding van de bespreking in de Commissie. Toen ik het eens heb nagelezen was ik verwonderd dat er zoveel interessante zaken in stonden, niet zozeer wat ikzelf heb gezegd, maar wel als inbreng van de commissieleden van de Vlaamse Raad.

Ik bewonder wie zich op dit avondlijk uur nog de moeite heeft getroost zeer interessante zaken te zeggen over huisvesting, grondbeleid en monumenten- en landschapszorg. De inbreng van de sprekers heeft echter niet veel weg van wat collega Vangansbeke de meerderheid-minderheidspositie noemde. Het is zelfs niet nodig de wijn aan te lengen. De

Beaujolais die hier werd gebracht is meer dan goed genoeg.

In dit korte tijdsbestek kan ik niet op alle punten in detail antwoorden, maar in iedere uiteenzetting hebben dezelfde bekommelingen doorgeklonken.

Er bestond bij iedereen belangstelling voor de vraag hoever het nu staat met het nieuw decreet op de ruimtelijke ordening dat eindelijk de wet van 22 maart 1962 moet vervangen en aanpassen aan de noden van de tijd. Het is absoluut noodzakelijk iets te doen aan die wet van 30 jaar oud omdat de leefgewoonten inmiddels zijn veranderd en er andere behoeften zijn ontstaan, en sommige behoeften van toen waarschijnlijk niet meer zo belangrijk zijn. Over het nut en de noodzaak van die herziening bestaat er eigenlijk geen discussie.

Mijnheer De Seranno, voor een keer ben ik het met u eens. Tijdens de discussie in juni maakte ik me sterk dat het ontwerp van decreet in september of oktober zou worden ingediend, nadat een groep van zeer geleerde mensen, professoren en allerhande specialisten, zich erover had gebogen. Uw prognose was juist, het is me niet gelukt omdat bepaalde tegenstellingen niet konden worden teruggebracht tot een meerderheid-minderheidspositie, maar wel tot een bepaalde visie op gegevens die niet onder mijn bevoegdheid ressorteren. Bepaalde standpunten waren zo onverbiddelijk dat in de Commissie geen consensus kon worden bereikt. De werkgroep kon daarvan alleen akte nemen. Ik heb dit ook in de Executieve gezegd. Het heeft geen zin, aan de leden van de Vlaamse Raad een document te bezorgen dat niet de goedkeuring wegdraagt van de Vlaamse Executieve.

Wij moeten nu een oplossing vinden, zij het dan voor bepaalde punten. Hoewel er geen resultaat is, dank ik de Commissie en haar Voorzitter, maar het parlementaire werk moet worden voortgezet. Ofwel moeten in de Commissie verscheidene deelaspecten worden behandeld, ofwel moet er een parlementair initiatief worden genomen en een voorstel van decreet worden ingediend, waarover

de Executieve dan een beslissing zal nemen.

Ik heb vorige week woensdag aan de Executieve een ontwerp van decreet voorgelegd waardoor het artikel 44 van de wet van 29 maart 1962 kan worden aangevuld met een achtste punt, werken waarvoor een vergunning noodzakelijk is, namelijk de aanleg, de uitbreiding of de wijziging van een golfterrein.

Vorig jaar werd de golfnota goedgekeurd, maar er ontbreekt een decreetale basis. Met een besluit alleen kan geen vergunningsplicht worden ingevoerd. Het is dus nu gebeurd, men heeft als basis genomen de toestand zoals die was tijdens de bespreking in de interkabinettenwerkgroep. De Commissie zal nu zelf moeten oordelen op welke wijze zij de diverse aspecten van het decreet zal behandelen.

Enkele woorden nu over het structuurplan voor Vlaanderen. De heer Timmermans heeft erop gealludeerd dat ik in antwoord op zijn interpellatie reeds heb medegedeeld dat Mens en Ruimte vorig jaar gelast werd met een actualisering van de bestaande studies ter zake. Men had het mij beloofd voor de maand december, maar tot nu toe heb ik niets ontvangen. Het spreekt vanzelf dat ik, éénmaal in het bezit van die studie, ze zal overmaken aan de Commissie, zodat ieder commissielid kan kennis nemen van de stand van zaken.

Dat het zo verloopt, is misschien nog wel nuttig ook, want ik heb de indruk dat men meer en meer onder druk van pressiegroepen, van bepaalde gegevens, denk maar aan de SST, de golfterreinen, de pretparken of de industriezones oog heeft voor de deelaspecten van de ruimtelijke ordening, daarbij het geheel vergetend. Ik acht het wel noodzakelijk dat wij op een bepaald ogenblik een globaal beeld krijgen op de ruimtelijke ordening. Eén ding is wel spijtig. In de nieuwe Vlaamse administratie heeft men het niet nodig gevonden voldoende personeel aan te stellen in de dienst Planologie. Als wij zelf over de nodige middelen en mankracht beschikken, moeten wij geen beroep doen op externe studiebureaus, wat

Walt Niel

ook zijn voordeel heeft. Zoals u wellicht weet, heeft men de dienst Planologie maar één personeelslid meer gegeven. De dienst telt nu acht in plaats van zeven personeelsleden.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe de Minister even te onderbreken.

Ik hoor hier vaak zeggen dat men moet wachten op een wetwijziging alvorens iets te kunnen ondernemen. Wel, voor het opstellen van een structuurplan voor Vlaanderen dat oriëntaties aangeeft, is er geen wetwijziging nodig. En zo een plan lijkt mij dringend noodzakelijk. Hoe kunnen wij het probleem van de mobiliteit aanpakken als er geen algemeen structuurplan bestaat. Wij moeten toch vooraf weten welke polen, welke centra ontwikkeld zullen worden. Zo een plan is zowel nuttig voor de economische ontwikkeling als voor de infrastructuur ten behoeve van het gemeenschappelijk en het individueel vervoer. De Executieve kan voor het opstellen van een structuurplanning zeker niet het argument dat de wet eerst moet worden gewijzigd inroepen. Ik geef wel toe dat zo'n plan permanent moet worden bijgewerkt. Zo herinner ik mij dat in de jaren zestig, nadat de wet werd goedgekeurd, surveys en bevolkingsprognoses door verschillende studiebureaus werden uitgevoerd. Die liggen overigens nog in de gebouwen van Openbare Werken onder het stof bedolven.

Mijn arrondissement ging misschien wel bijna 1 miljoen inwoners tellen. Er zijn er nog altijd geen 400.000. Maar u kunt een structuurplan maken.

Minister L. Walt Niel : U predikt niet tegen mijn overtuiging, mijnheer De Seranno. Ik ben het daarmee eens. Ik zal er voor zorgen dat er daarvan gedurende het volgend jaar een en ander terecht wordt gebracht. Eind deze maand zal ik waarschijnlijk over het actualiseringsplan beschikken en dan zullen wij zien in welke richting wij verder zullen werken.

De heer J. De Seranno : Wat het personeel betreft deel ik uw zorg,

mijnheer de Minister, dat deze groep multidisciplinair zal zijn.

Minister L. Walt Niel : Maar, het gaat maar om één persoon. Het personeel wordt opgevoerd naar 8 eenheden wetende dat zij heel andere taken hebben met betrekking tot de BPA, de APA enzovoort.

De heer J. De Seranno : Dat ene personeelslid heeft zich bijgevolg gespecialiseerd in alles.

Minister L. Walt Niel : Inzake ruimtelijke ordening heeft de heer Timmermans gesproken over de planschade en de eventuele budgettaire gevolgen van het arrest van het Hof van Cassatie dat stelt dat men na tien jaar nog altijd aanspraak kan maken op planschade in tegenstelling met wat algemeen wordt gedacht en met wat algemeen gangbaar was. Als er schade werd geleden moet deze worden vergoed. Zij moet dan worden bewezen hetzij op grond van artikel 37 van de wet op de stedenbouw hetzij op grond van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek. Daartegenover staat dat, wanneer er een meerwaarde ontstaat, de gemeenschap gemachtigd moet zijn een financiële tussenkomst te vragen van degene die er het genot heeft van gehad.

Mijnheer De Seranno, ik heb uw bundel over het grondbeleid bij me. Deze materie heeft inderdaad al een hele lijdensweg gekend. Er zijn weinig parlementaire initiatieven die na 22 jaar nog steeds actueel zijn, zoals u hebt aangetoond met een grafiek. Ik zal de Executieve op de hoogte brengen van opmerkingen en de bundel doorsturen.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de Minister, ik had ook graag hierover met Minister Kelchtermans willen spreken. Hoe kan men de open ruimten beschermen, als er binnen de woonomschrijving niet aan inbreiding kan worden gedaan ? Beide problemen zijn, zoals u weet, met elkaar zeer nauw verbonden.

Minister L. Walt Niel : Ik ben het met u hierover niet eens, mijnheer De Seranno. Ik heb tijdens uw uiteenzetting genoteerd dat u gelijk hebt wanneer u zegt dat het met de grondprijzen zo niet verder kan. U haalt de

grondprijzen echter ook aan als één van de factoren die de verfransing in Vlaams-Brabant bevorderen. Ik geloof niet dat men met het grondbeleid de verfransing kan beperken. Schaf de faciliteiten af en dan zal de verfransing op een veel effectiever manier worden tegengehouden dan met een remedie die er geen is. Hoe kan u met een grondbeleid beletten dat Franstaligen in Vlaams-Brabant komen wonen ? Misschien lukt dat in enkele gevallen inderdaad, maar ik ben ervan overtuigd dat er veel effectievere, nuttige en juridisch meer te verantwoorden remedies zijn. De ervaringen met de groene gordel in Brabant hebben immers aangetoond dat dit eigenlijk niet de juiste methode is om het doel te bereiken waarmee wij het allen eens zijn, namelijk de verfransing van Vlaams-Brabant te stoppen en eventueel weg te werken.

De heer J. De Seranno : Het gaat niet alleen over de verfransing, mijnheer de Minister, maar ook over een sociale bewogenheid die eveneens bij ons moet leven. U kan toch niet beweren dat degenen die geen twee of drie miljoen voor een kavel bouwgrond kunnen betalen, uit de boot moeten vallen. De faciliteiten zullen wij overigens niet zo snel kunnen afschaffen, ook al zouden wij dat wel willen.

Minister L. Walt Niel : De heer Vangansbeke heeft bedenkingen over de golfterreinen geformuleerd.

Mijnheer Vangansbeke, zonder prententie kan ik zeggen dat ik de eerste was die de aanpak van het probleem van de golfterreinen systematisch heeft aangevat en resultaten ter zake geboekt.

In 1989 heb ik een eerste golfnota met een inventaris van alle bestaande golfterreinen en de nodige richtlijnen en bepalingen voor de erkenning van golfterreinen ingediend. Een tweede golfnota, die ik in juni dit jaar heb voorgesteld, bevatte de resultaten van een door mijn administratie en de dienst Planologie opgemaakte studie van de behoeften, tot 2025, een spreidingsmodel en de bepaling dat alle golfterreinen die tussen 1980 en 1982 al dan niet legaal zijn tot stand

Waltmiel

gekomen, individueel zullen worden onderzocht.

Mijnheer Vangansbeke, u gelooft niet in de democratisering van het golfspel en verwijst daarvoor naar het buitenland, alsof alles van het buitenland beter is dan hier. Maar ik laat u opmerken dat in de Verenigde Staten en in England een zekere democratisering werd gerealiseerd door de aanleg van open golfterreinen, formule die hier slechts op één plaats is ingevoerd. Daarbij hoeft men geen lid te zijn en dus geen lidgeld te betalen — dat vaak voor de gewone man onbetaalbaar is — maar kan men het golfterrein, net zoals bij tennis, gedurende een uur of twee uren huren om dan golf te spelen. Dit systeem heeft een voordeel dat het golfterrein in de winter ook voor andere doeleinden kan worden gebruikt. Wellicht moeten wij via een dergelijke formule kunnen komen tot een bepaalde vorm van democratisering

U stelt voor om de golfterreinen, aangezien ze een economisch nut hebben, te belasten. Maar het is niet omdat iets een economisch nut heeft, dat vadertje fiscus met de bijl moet klaarstaan om de kip met de gouden eieren te slachten.

Het is inderdaad een vorm van natuurbehoud. Mijns inziens moeten wij nu meer uitkijken om golfterreinen in te planten op plaatsen waar zij veelal een revalorisatie van de natuur inhouden, bijvoorbeeld de mijn-terreinen of stortplaatsen die niet meer worden gebruikt. Vorige week heeft men mij gecontacteerd om een golfterrein aan te leggen op een gewezen stortplaats. Dat betekent toch een winst en qua ruimte en qua natuurbehoud.

Mijnheer de Voorzitter, thans kom ik tot de sector huisvesting.

Alle sprekers die in deze materie tussenbeide kwamen hebben in eerste instantie gewezen op de behoefte aan sociale woningen. Bij de erkende maatschappijen is er een gezamenlijke wachtlijst met 80.000 kandidaturen. Wanneer men rekening houdt met een dubbel gebruik — bijvoorbeeld tien mensen die zich tweemaal

kandidaat stellen — dan blijven er nog altijd 70.000 aanvragen over. Welnu, de Nationale Maatschappij voor Huisvesting heeft in Vlaanderen vorig jaar 588 -woningen gebouwd. Dat brengt dus geen oplossing. Daarbij dient nog rekening gehouden met een paar renovaties ; in ieder geval blijft dit onvoldoende, eenvoudigweg omdat er geen middelen zijn.

Toch wil ik beklemtonen dat er ditmaal een ernstige inspanning werd gedaan, zowel voor de kansarmen, als inzake de verkrotting en de verloedering, dit via het inschrijven van 500 miljoen frank in de begroting voor de grote steden Antwerpen en Gent, de grote agglomeraties en van één miljard frank voor de agglomeraties buiten Antwerpen en Gent.

De vraag werd gesteld — en ik meen dat het de heer De Loor was — hoe ik dit probleem zal oplossen. Ik kan u zeggen dat dit jaar de 500 miljoen frank zullen verdeeld worden, bijvoorbeeld 50 ten honderd voor Gent en 50 ten honderd voor Antwerpen.

Dit jaar zullen wij in Antwerpen en Gent, in samenspraak met de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, een reeks projecten over diverse maatschappijen spreiden, vooral op grond van het feit dat deze steden reeds dossiers klaar hebben. Het bedrag van 500 miljoen frank voor dit jaar is goedgekeurd in de maand juni via het bijblad en het vereist dan ook de nodige tijd om tot een redelijke verdeling van dit bedrag te komen. Voor het jaar 1990 was de betoelaging honderd ten honderd. Wij hebben op die manier gehandeld omdat wij toen nog over geen criteria beschikten ten behoeve van de verschillende maatschappijen en projecten. Wat 1991 betreft, zullen intussen een reeks criteria worden vastgelegd, goed te keuren door de Executieve, waarbij echter niet meer aan honderd ten honderd maar wel aan 80 - 60 of 40 ten honderd zal worden gefinancierd. Deze bedragen zullen worden vastgesteld in samenspraak met de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en met de betrokken maatschappijen. Dit wat de rechtstreeks budgettaire inspanningen betreft. Inderdaad, het ligt in mijn bedoeling in deze sector geleidelijk tot een af-

braak te komen van alles wat op pré-financiering lij kt.

In de eerstkomende maanden zal ik ook trachten een vereenvoudiging door te voeren in het bestaande systeem van betoelaging en van pré-financiering. Inderdaad, op dit ogenblik bestaan verschillende vormen : huisvestingspremies, saneringspremies, verwervingspremies, verhuistoelagen, enzovoort. Ik zal trachten een harmonisering door te voeren. Waarom bedraagt de ene premie 260.000 frank en de andere 250.000 frank ? Waarom wordt bij de ene 40.000 frank per kind ten laste in aanmerking genomen en bij de andere 30.000 frank. Er moet een eenvoudigheid worden bereikt zodat het systeem niet alleen eenvoudiger wordt voor de toepassing ervan maar ook veel begrijpelijker .

Ik wil nog een thema bespreken dat mij nauw aan het hart ligt, namelijk dat van de alternatieve financiering. Ik meen dat het de heer De Seranno was die dit een fopspeen heeft genoemd. **(Bevestiging door de heer J. De Seranno)**

In weerwil van wat men denkt kan ik zeggen dat wij aan dit systeem lang hebben gewerkt en veel contacten hebben gelegd voor de uitwerking ervan. Ik ging uit van de idee dat een andere vorm van kapitaalbreng nodig was dan de klassieke financiering omdat we 3 miljard schulden uit het verleden hebben in kapitaal. Wanneer men de intrest erbij neemt hebben wij een schuldenlast van 100 miljard. Dat is niet eerlijk ten opzichte van de komende generaties. Ik vind dat iedere generatie haar eigen verantwoordelijkheden moet dragen. Leningen op 66 jaar wat de huisvesting betreft en op 30 jaar wat de huisvesting via de Landmaatschappij betreft, dat is niet juist. Dat kan geen enkele normale staat of overheid blijven dragen, dat is niet meer van onze tijd. Dat had misschien zijn verdienste in 1919, op het ogenblik dat men met de Nationale Huisvestingsmaatschappij is gestart, maar dat heeft er toe geleid dat wij nu met 100 miljard frank lasten uit het verleden zitten.

Het geld moet dus van elders komen, namelijk van privé-zijde. Mijn sys-

Waltniel

teem is erop gericht die privé-gelden naar een sector te trekken welke uiteraard minder aantrekkelijk zal zijn op zuiver commercieel gebied. Wij hebben dan een systeem uitgewerkt van huurcompensaties met een gewestwaarborg, met de eventuele mogelijkheid van verkoop na 15 jaar, met een recht op voorkoop, kortom mits een reeks voorwaarden.

Mijnheer De Seranno, op het ogenblik van de commissiebesprekingen waren er vijf contracten getekend voor 111 woningen.

De heer J. De Seranno : Dat is niet veel sedert Minister Buchmann het in 1983 heeft aangekondigd.

Minister L. Waltniel : Mijn voorstel is door de Executieve goedgekeurd einde april van dit jaar en de woonnoodgebieden waarbinnen het geheel zich afspeelt werden in juni of in juli goedgekeurd. Het systeem werkt nog geen vijf maanden.

Op het ogenblik dat wij deze bespreking in Commissie voerden waren er reeds vijf contracten getekend voor 111 woningen. Ik voeg er meteen aan toe dat dit gebeurde met tussenkomst van erkende bouwmaatschappijen die op die manier bepaalde reserves konden aanwenden die nu geblokkeerd blijven bij de Vlaamse maatschappij. Inmiddels werden drie contracten gesloten waarvan twee in Tongeren. Eén ervan zal volledig gefinancierd worden met privé-kapitaal. Eergisteren heb ik een contract getekend voor Gent. Het gaat over de oude Beestenmarkt en de Sint-Machariuswijk. Het gaat over 179 woningen die uitsluitend met privé geld worden gefinancierd. Gisteren sloot ik een contract af voor Genk-Texas. Het gaat over 100 woningen, gefinancierd door de SIM (Sociale Investeringsmaatschappij). Er werden dus via dat nieuwe systeem 400 woningen gefinancierd in vier maanden tijd. In de veronderstelling dat elke woning tussen 2 miljoen frank en 2,5 miljoen frank kost, dan betekent dat een grote besparing op het budget van de overheid. Deze contracten zijn reeds getekend en zullen dus ook zeer snel worden uitgevoerd.

De heer M. Olivier : En wat zal er gebeuren na 15 jaar ?

Minister L. Waltniel : Daarover kan worden gediscussieerd, maar de tijd hiervoor ontbreekt. Hierover bestaat wel een brochure en de commissieleden hebben die trouwens ontvangen.

Indien men via dit systeem op vier maanden tijd meer dan 400 sociale woningen kan laten bouwen, terwijl vorig jaar met het klassieke financieringssysteem gedurende het ganse jaar slechts 588 woningen werden gebouwd, kan er toch geen sprake zijn van een fopspeen.

De heer J. De Seranno : Indien men de overheidslasten van een huurwoning, die op 66 jaar moeten worden gedelgd, volledig verdisconteert op vandaag dan komt men tot een bedrag van 1,5 à 2 miljoen frank. Indien u de lasten, die de Vlaamse overheid bij zogenaamde alternatieve financiering gedurende zoveel jaren zal moeten dragen, verdisconteert, welk is dan de kostprijs ? Werd dat reeds berekend ? Het gaat hier toch om een premie-verbintenis.

Minister L. Waltniel : Ik heb de directeur-generaal, de heer Denteneer, ter zake berekeningen laten maken.

De heer J. De Seranno : Toen de heer Eyskens bevoegd was voor de huisvesting, heb ik hem op een bepaald ogenblik voorgesteld zijn woningen voor niets weg te geven omdat dit minder zou kosten.

Minister L. Waltniel : In mijn systeem is dat niet het geval.

De heer J. De Seranno : Ik kreeg graag de contante kost verdisconteerd op de dag van vandaag.

Minister L. Waltniel : In mijn systeem komt de overheid enkel tussen via de huurcompensatie en in de woongebieden met de verwervingspremie van 265 .000 frank, premie die men kan gelijkstellen aan de huisvestingspremie. Daarbuiten is de enkele kost de huurcompensatie van maximum 5.000 frank per maand.

De heer Olivier vreesde ervoor dat de alternatieve financiering een parallel circuit zal vormen naast de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

Zijn vrees is niet terecht. Wij trachten er steeds voor te zorgen het sociale aspect van het systeem te waarborgen. De initiatiefnemer moet via de primaire huurder werken met name het OCMW, een erkende bouwmaatschappij, een gemeente, enzovoort. Hij kan dus niet rechtstreeks verhuuren aan degene die het gaat betrekken want op dat ogenblik kan hij geen aanspraak maken op de huurcompensatie. Hij moet dus die filière passeren waar de erkende bouwmaatschappij veruit de grootste rol gaat spelen. Dat spreekt voor zich. Er zijn trouwens geregeld contacten met de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij over gans die problematiek. De Vlaamse Huisvestingsmaatschappij verleent onder andere haar goedkeuring aan de erkende maatschappij om via dit systeem woningen te huren.

Er werden ook vragen gesteld in verband met de kwaliteit van de woningen. Wij hebben in het besluit ingelast dat de woningen moesten voldoen aan de minimumeisen gesteld voor de bekomen van de huisvestingspremie in de normale sector. Dit sloeg vooral op de oppervlakte en het volume. Nu voegen wij eraan toe dat zij eveneens een kwaliteitslabel zullen moeten bekomen op basis van een studie uitgevoerd door het WTCB.

De heer M. Olivier : Mijnheer de Minister, ik kan uw filosofie volkomen volgen. Wij moeten ervan uitgaan dat een totaal bedrag van 12.000 frank, 7.000 frank huur bevat en 5 .000 frank compensatie.

Minister L. Waltniel : Of 6.000 frank voor woningen met één slaapkamer.

De heer M. Olivier : Als wij dat berekenen aan 5 ten honderd dan komt dat voor de investeerder neer op een kostprijs van 2.400.000 frank. Rekening houdend met het lastenboek en dies meer beseffen wij dat zelfs in de sociale woningbouw het moeilijk is voor een dergelijke prijs een woning te bouwen.

Minister L. Waltniel : Dat moet u aan de heer Akkermans vertellen.

De heer M. Olivier : Dan kan u ook het voorbeeld van Rumst aanhalen. Indien u dat wenst kunnen wij samen

Olivier

naar Rumst gaan. Daar zijn woningen voorhanden die tussen 1.850.000 frank tot 2.000.000 frank kosten, maar in deze prijzen zijn de kosten voor de funderingen en de BTW niet begrepen. Ook dat is in feite een gevaarlijke redenering.

Minister L. Walt Niel : Volgens de nieuwe bouwtechnieken ligt die prijs tussen 2.000.000 en 2.400.000 frank.

De heer M. Olivier : Mijnheer de Minister, indien u het kwaliteitslabel wil inschakelen dan feliciteer ik u daarmee, maar dan ben ik er ook van overtuigd dat de kostprijs bezwarend zal werken.

In het lastenboek van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij werden eveneens een reeks criteria opgenomen, die kostprijsbezwarend werken.

Minister L. Walt Niel : Mijnheer Olivier, na vijftien jaar heeft de initiatiefnemer het recht die woning te verkopen. Hij heeft er dus alle belang bij een woning te bouwen, die kwalitatief degelijk en verkoopbaar is, aangezien het zijn eigendom blijft en hij er steeds de risico's voor draagt.

De heer M. Olivier : Mijnheer de Minister, wanneer u met evenveel succes verder gaat komen er ieder jaar op de markt 500 woningen bij. Wanneer er 1.000 woningen bijkomen, die op dat ogenblik nog moeten worden verkocht en waarvoor de nodige middelen moeten worden voorzien, dan dient u, om daaraan in de toekomst het hoofd te bieden, reserves aan te leggen.

De heer L. Walt Niel : Wij zullen het nodige doen op het vlak van de WTCB. Op dit ogenblik zijn wij nog in de experimentele fase, aangezien wij pas op 30 juni van start zijn gegaan. Ik ben er vast van overtuigd dat het in belangrijke mate kan bijdragen tot het oplossen van de woningnood.

Wat de sector huisvesting betreft spreekt het vanzelf dat ik mij ten volle zal inspannen om tenminste voor de sociale woningbouw, de BTW-tarieven van 17 ten honderd naar 6 ten honderd te kunnen terugbrengen.

Dit behoort natuurlijk tot de nationale fiscaliteit. Ik kan de Minister van Financiën laten weten dat de leden van de Commissie ervan overtuigd zijn dat deze maatregel absoluut noodzakelijk is. Immers, zowel voor de woningbouw als op het vlak van de monumenten en landschappen hebben wij geen return van de opbrengst van de BTW, die naar de nationale schatkist gaat.

De wet van 1931 betreffende de landschappen en het decreet van maart 1976 betreffende de monumenten zullen ook een kleine oppoetsbeurt moeten krijgen. Deze wet is reeds enkele jaren oud en op dit ogenblik beschikken wij over veel meer ervaring op dat vlak.

Wij krijgen vanuit die sector bepaalde signalen. Wij noteren een toegenomen belangstelling voor de Open Monumentendag. Het aantal bezoekers steeg jaarlijks en bedraagt nu reeds ongeveer 450.000. Dat verradt dat er iets leeft onder de bevolking, dat de bevolking niet zo ongevoelig is en niet zo materialistisch is als wij dikwijls zouden denken. Inderdaad, financiering speelt ter zake een grote rol. Wij mogen nog zulke mooie verklaringen afleggen, als men niet kan restaureren omdat er geen geld is om de nodige tussenkomsten te doen, dan blijft het bij platonische verklaringen en bij mooie bespiegelingen. Daarom moeten wij naar bepaalde uitwegen kijken. Zo zijn er de fiscale stimuli. U hebt er enkele opgesomd. Sedert december 1984 — ik was toen Staatssecretaris voor Financiën — werd een nieuwe wet uitgevaardigd waardoor bepaalde fiscale voordelen konden worden toegekend aan personen die beschermde monumenten restaureren. 50.000 frank leidt tot 55.392 frank return voor de overheid. Wij zijn gerechtigd te vragen dat inzake restauratie er iets zou gebeuren op het vlak van de fiscaliteit.

Ik denk ook aan andere zaken zoals bijvoorbeeld de toegekende bedragen. Nu denkt men al te dikwijls dat voor een restauratie het Gewest 60 ten honderd uitkeert, de provincie 20 ten honderd en de gemeenten 10 ten honderd omdat het een gangbare regel is en iedereen denkt dat het verworvenheden zijn. Dat is niet juist.

Het Gewest mag gaan tot 60 ten honderd. 60 ten honderd is het maximum. Dat is het maximum. Ik denk meer en meer aan een vast bedrag in plaats van aan een bepaald percentage. Daarbij moet men nadien niet meer afkomen met de verrekeningen of bijkomende werken. Van de bedragen die in mijn begroting zijn ingeschreven, namelijk 105 miljoen frank voor privé-monumenten, 267 miljoen frank voor openbare monumenten en 541 miljoen frank voor gebouwen en erediensden, gaat meer dan de helft naar meerwerken, naar verrekeningen en naar dringende werken. De spoedprocedure wordt meer en meer ingeroepen. 600.000 frank wordt vaak opgedreven tot 2 miljoen frank. Zulks heeft tot gevolg dat ik ook maar over de helft van de bedragen beschik om waardevolle monumenten te restaureren. Wij zullen dus meer en meer selectief optreden. Onze prioriteit gaat uit naar meer afwerken, naar werken die noodzakelijk zijn voor het in stand houden van het monument zelf. Ik denk aan dakwerken, vochtwering, elektriciteitswerken, en veel minder aan verfraaiingswerken.

Mevrouw Brepoels, ik zal Minister De Wulf aanspreken in verband met uw suggestie om een deel van zijn kredieten voor tewerkstelling aan mij over te hevelen omdat de restauratie toch een arbeidsintensief gebeuren is waarvan hij de vruchten plukt en ik de lasten draag. Ik zal hem dus die konde overmaken.

Er moet aandacht worden besteed aan de kwaliteit van de restauratie. U heeft mij in dit verband vele boodschappen meegegeven voor Minister Coens. Ik zal hem vragen om ergens in het onderwijs, in het kunstonderwijs of in het ambachtelijk onderwijs bijvoorbeeld, aandacht te besteden aan de opleiding van restaurateurs. Ter gelegenheid van de Open Monumentendag in Hasselt deelde men mij mee dat er in Limburg op provinciaal vlak reeds initiatieven zijn genomen om jonge restaurateurs op te leiden.

U heeft ook een opmerking gemaakt in verband met de ruimtelijke ordening. Het nieuwe decreet moet volgens u beantwoorden aan de eisen

Waltniel

van eenvoud, decentralisatie, planologische onderbouw en moet inspraak kunnen verlenen aan de betrokkenen. Precies die criteria heb ik vooropgesteld maar helaas, het heeft niet mogen zijn. De goden hebben mijn intenties ter zijde gelegd.

Mijn beleid inzake huisvesting is gericht op inbreiding in de eerste plaats, op het veiligstellen van ons patrimonium en onze groene ruimten in de tweede plaats.

Mijn beleid inzake ruimtelijke ordening is gebaseerd op volgende punten : respect voor de gewestplannen, het zo maximaal mogelijk bewaren van onze groene en open ruimten en het opnieuw inrichten van groene ruimten. Ik denk bijvoorbeeld aan de Hobokense Polder. Mijn beslissing

heeft niet iedereen plezier gedaan maar woon- en recreatiegebied heb ik herleid tot natuurgebied. Januari zal misschien enkele aangename verrassingen met zich brengen.

Mijn beleid inzake landschappen en monumentenzorg moet het visitekaartje van Vlaanderen naar het buitenland zo mooi en fraai mogelijk maken. Ook onze volgende generaties moeten kunnen genieten van het verleden, zoals wij dat ook doen.

(APPLAUS)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij

aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 9.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materies Openbare Werken en Vervoer alsmede Economie, Energie en Tewerkstelling.

Is de Raad het daarmee eens ? (**Instemming**)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

- **De vergadering wordt gesloten om 21.35 uur.**
